LEONIDA NEAMȚU

TEROARE PENTRU COLONEL

LEONIDA NEAMŢU

TEROARE PENTRU COLONEL

— Roman —

COLECŢIA SFINX

Colecţia Sfinx

EDITURA MILITARĂ,
BUCUREŞTI, 1971

Versiune electronică:

[V1.0]

Corectură [V1.0]: februarie 2019.

Cuprins

Unu
Doi
Trei
Patru
Cinci
Şase
Şapte
Opt
Nouă
Zece
Unsprezece
Doisprezece
Treisprezece
Patrusprezece
Cincisprezece
Şaisprezece
Şaptesprezece
Optsprezece
Nouăsprezece
Douăzeci
Douăzeci şi unu
Douăzeci şi doi
Douăzeci şi trei
Douăzeci şi patru
Doisprezece + treisprezece = douăzeci şi cinci, sau un epilog enervant

Unu

La urma urmelor, ce poate să însemne ESSO? *Cowards die many times before tbeir death*[1]. Te-ai gândit că ESSO îşi are locul undeva în tenebrosul spaţiu dintre magie, spaima şi moarte?

Bătea un vânt. Cu lungi plete întunecate, ochi dilataţi sub sprâncenele drepte, în picioare dincolo de perdelele cuprinse de un tremur alarmant, Clementina însăşi părea o vrăjitoare, o stăpână peste alchimii şi umbre, ce deţine secretul sintezei definitive. Necunoscutul nu răspunse, fuma dintr-o ţigaretă lungă şi subţire, absorbit doar să urmărească şuviţa de fum ce i se încolăcea ca un şireang în dreptul gâtului. Pe o coală ţintuită de raftul de sus al bibliotecii cu ajutorul unui ac de seringă înfipt oblic, năluceau patru litere graţioase şi mari: ESSO.

— Prin urmare, poate să-mi explice acum, cineva, ce este magia neagră?

Nimeni nu se gândi să răspundă şi Tânărul Medic se apropie de pik-up.

— Ce muzică preferaţi să vă mai pun?

— Faraonii… începu Clementina, dar se poticni, renunţă. Tânărul Medic întoarse o faţă mirată spre ea. Mişcarea fu atât de acută încât ochelarii i se deplasară pe nas. Şi-i îndreptă cu un gest puţin iritat.

Necunoscutul, în colţul canapelei, păru să se trezească din reveria sa fumegoasă: de fapt ascultase cu atenţie tot ce se discuta. Crezu de cuviinţă să explice:

— Domnişoara nu se referă la muzică, ci la întrebarea ce aţi… – păru să-şi aleagă cu grijă cuvântul – formulat-o mai înainte, cu privire la magia neagră. Pe drept cuvânt s-a gândit la faraoni, care pedepseau cu moartea, peste secole şi milenii, pe cei ce le violau mormintele.

Isprăvind ce avea de zis, îşi dădu seama că nu fusese prea convingător.

Tânărul Medic îl examină cu o ironie politicoasă.

— Aceasta înseamnă, după dumneavoastră, magie neagră?

— Mai ştii? Cunoaşteţi, bineînţeles, cazul arheologului care a murit imediat după descoperirea mumiei ce purta pe obraz semnele unei răni. Pe faţa arheologului s-a căscat, inexplicabil, o rană identică…

Acum se exprimase mai exact.

— Nu, nu-l cunosc, replică Tânărul Medic, politicos şi glacial.

— Eu aş dori Fantastica, dacă se poate, vorbi Cosima. Probabil vocea i se auzea pentru întâia dată; până atunci rămăsese în fotoliu, cu bărbia rezemată-n palmă; fusta scurtă se ridicase până la jumătatea coapselor, totuşi poziţia ei n-avea nimic frivol; intuind asta bărbaţii evitau să-i privească genunchii albi, frumoşi.

Buzele subţiri ale Tânărului Medic se contractară într-un zâmbet,

probabil aprecia preferinţa, totuşi observă:

— Să vedem ce mai conţine discoteca, eu n-am idee; ca şi dumneavoastră, am fost pur şi simplu luat de pe stradă… Beethoven, Bellini… Berlioz; iată: Fantastica! Ordinea e perfectă.

— Nu în întregime, se insinuă calm şi cumva întins pe un registru neutru, glasul Cosimei, doresc doar finalul… cu clopotele. Doar finalul.

Numai finalul… curată cochetărie, nimic altceva, gândi Tânărul Medic, dar se conformă. Chipul delicat şi puţin palid al Cosimei, cu ochi cenuşii şi visători, absenţi, impunea prin rezervă şi fineţe. În vreme ce muzica se ridica în forţă, ca un zid ce-i despărţea, alungându-l pe fiecare în singurătatea lui, Necunoscutul se hotărî să ridice o hârtie îndoită în patru ce zăcea de mult timp la picioarele sale. O apucă între degetul mare şi arătătorul mâinii stângi. Pe mijlocul aceleiaşi mâini purta inel de argint, cu piatră, neagră, opacă. Desfăcu foarte încet bileţelul, ca şi cum s-ar fi temut ca foşnetul hârtiei să nu tulbure audiţia. Citi ce scria acolo. Prin ochii lui trecu o vâlvătaie posomorâtă. Clementina, de la fereastră, îi urmărise mişcările; întrebă din priviri şi cu o abia sesizabilă mişcare a capului, ce e. Necunoscutul ignoră întrebarea, umerii îi săltară puţin într-o involuntară tresărire, apoi ascunse hârtia în buzunarul de la spate al pantalonilor albi, din pânză de in ţărănească. Pe ciudatul mesaj o caligrafie dreaptă, impersonală, ce ar fi sfidat eforturile oricărui grafolog, avertiza: *Destinul îţi prescrie moarte blândă. Eşti norocos!*

Muzica scăzu, se stinse, se ridică iar, vertiginos. Poate jignită că nu primise răspuns, poate fără niciun motiv, dintr-o toană oarecare, Clementina întoarse spatele celor din încăpere, trecu dincolo de perdea, lipindu-se cu pântecul de pervazul ferestrei. Prin perdeaua fină şi foarte subţire, i se distingea linia formelor, talia, şoldurile pronunţate, fesele pline, reliefându-se prin fusta galbenă, strânsă pe corp.

Dincolo de fereastră, oraşul strălucea, risipit în spaţiu, înălţat pe şapte coline, ca Roma, ca Istanbulul. Se profila un şir de brazi, luminat de jos, cu vârfurile negre, orientat în aşa fel că părea un detaşament ce înaintează, fără a ajunge vreodată, spre Nord!

Doi

Veni ora magiei negre.

Colonelul Lauden îşi plimbă degetele pe suprafaţa lucie a mesei. Avea mâini urâte, osoase, reci, cu degetele lungi şi strâmbe, totuşi foarte abile. Nu-i tremurau nici în momentele de criză. Îşi aplecă pe umăr capul, viziunea reveni înspăimântător de reală: e îngropat până la gât în lut umed; umbre întunecate, colosale, ridică armele, ţintesc în

capul lui, ropote de împuşcături răsună, iar el moare. Craniul zdrobit face explozie, iar el moare. Lutul galben e împroşcat cu sânge, iar el moare. Umbrele râd şi mai descarcă o dată armele, pentru distracţie, iar el moare…

În bivuacul subpământean nu pătrundea nimeni fără aprobarea sa, iar el dădea aprobări cu douăzeci şi patru de ore înainte, dacă era cazul, dar nu era cazul aproape niciodată. Uneori, cei ce obţineau totuşi bilet de trecere dispăreau înainte să se fi scurs cele douăzeci şi patru de ore. Normal. Te pierzi uşor şi fără urmă în apropierea frontului. La mică distanţă în faţa intrării mascate încremenise santinela, un flăcău cu ochii albaştri, un bavarez ce privea visător, drept în faţă, spaţiul dezolant şi cenuşiu. Câteva ciori, croncăneau pe deasupra colinelor pustii. Şi zborul lor era somnolent şi deznădăjduit.

În ferestruica îngustă ca un crenel, profilul bavarezului se desena clar şi apropiat. Lauden vedea tresărirea muşchilor pe gâtul arămiu, sub năvala sângelui. Îl înduioşa că poate suprima oricând, în mai multe feluri, zbuciumul acela al vieţii. Suspina, pleoapele vineţii îi căzură, marcând o expresie de lene şi silă căreia-i luă loc imediat o stranie crispare de satisfacţie, ca a cuiva care înghite ceva foarte acru şi foarte dulce, o crispare bruscă şi directă ca o împuşcătură în ţintă. Sub pleoape, globul ochilor se mişca în toate direcţiile, în vreme ce degetele strâmbe se plimbau singure pe măsuţă, ca picioarele retezate ale unui păianjen gigant, alegând în cele din urmă una din hârtii.

Citi ce scria: *„Moarte îngrozitoare”*.

„Moarte îngrozitoare”, strigă Lauden.

Lauden avu o criză. Urlă ca un lup…

Se potoli, urletul se rupse ca o panglică neagră tăiată cu foarfeca. Tot ce făcea era brusc, colţuros. Avea gesturi ascuţite, vocea se ridica în inflexiuni ce înţepau.

Cine mobilase bivuacul se îngrijise de toate, de covoare moi. De o canapea încăpătoare acoperită cu o cuvertură în care predomina culoarea ivoriului. Afară santinela îşi raclă gâtul şi scuipă cu măiestrie, la mare distanţă. Făcu patru paşi şi călcă peste scuipat, cu un aer de satisfacţie. Se scobi în nas, fredonând ceva dulceag şi stupid. Despre moarte nu se pomenea nimic în melodia soldatului. Un vechi proverb etrusc zice: În preajma morţii, nimeni nu se gândeşte la ea. Să fim serioşi… Probabil nici nu există proverbe etrusce. Nici etrusci. Lauden se simţi terorizat de un gând. Se înserase repede, întunericul invadase cumva prin rostogolire. Aprinse Petromaxul, îl lasă jos în colţ, cu presiune scăzută.

Transpirând în podul palmei se întoarse foarte încet, ca o mişcare de ac pe cadran, încercând să-şi extragă fiinţa, trupul, din neantul ce-l cuprindea. Şi se gândea în acest timp: „Formula e genială. Dulce, lumină, lumină, parfum, tunet, frig, (da, frig…), plus ESSO. „Moartea

îngrozitoare” începe cu dulce – nu e curios? – şi cuprinde de două ori lumină, de fapt fulger nimicitor ce destramă legăturile vitale esenţiale. Alcătuirile ferme se prefac în ceară informă ce-şi varsă braţele moi în golurile ce se cască împrejur.”

Tic-tacul ceasului. Un ceas straniu. Din când în când bătaia se aude *dublă.* Ca un piept în care se agită două inimi, şi nu se ştie care-i de prisos. Uneori, noaptea, în carcasa mare şi ruginită pe margini se aude câte un pocnet, ca o descărcare de arcuri, ca un avertisment

Are gură mare, buze subţiri, şi-n momentul ăsta de echilibru, buzele rămaseră încremenite de groază. De sub covorul puţin căscat răsăreau două ace frânte, păroase, negre… Prin capul său febril trecu gândul: un component al lui ESSO trebuie să fie spaima. Asta ar explica parţial de ce…

Izbucni într-un hohot de râs aproape isteric. Păianjenul ieşise în întregime de sub covor, pur şi simplu înflorise ca o crizantemă a groazei, şi, arcuit pe picioarele-i alcătuite din unghiuri, părea că-l examinează şi pândeşte. Era foarte mare şi părea agresiv, gata de atac. Părea că tăinuieşte o energie odioasă în trupul dinamic, numai pârghii şi cleşti. Lauden aruncă gheata, dar nu nimeri. Mâna sa urâtă şi priceputâ îl trădase; gângania se ascunse repede, Lauden se aşeză, transpirat. În acel moment deşteptătorul ruginit bătea *dublu.*

Apelul veni când se aştepta mai puţin.

Se repezi la aparat, smulse de pe el învelitoarea de catifea; era conştient că ochii i se învârt în orbite în toate direcţiile ca nişte proiectoare ce încearcă să prindă o ţintă himerică.

Dintr-o mişcare stabili contactul, degetele îi redeveniră nişte instrumente de mare precizie. Vocea lui Viger se auzi extrem de calmă şi clară, ca de la un pas.

— Colonelul Lauden!

— Eşti în întârziere, Viger. Te ascult. Ce e?

Şi-l închipui pe maiorul Viger ridicând mâneca braţului drept – purta ceasul pe dreapta – şi coborând privirea ochilor săi mari, bovini, asupra cadranului.

— Da, sunt în întârziere cu zece minute, am căutat un loc cât mai potrivit pentru a stabili legătura, conform înţelegerii.

— Bine, iubitule. Ceva nou?

La celălalt capăt maiorul Viger gândea: „Ăsta e Lauden! Totdeauna găseşte momentul nepotrivit pentru a plasa un cuvânt absolut nepotrivit. Ce e aia *iubitule?* De ce iubitule, de unde până unde iubitule?” Dar vorbi cu totul altceva:

— Nimic nou. Detaşamentul „Nord” se îndreaptă spre Nord.

— A, bun… Lauden se simţi ca un comandant frustrat de victoria sa de către un uzurpator. Falca i se lungise în receptor, părea bătrân. Falca lungă şi ascuţită îi urâţea teribil figura.

— Ce fel de noutăţi ai fi aşteptat, colonel Lauden? întreba Viger, pe un ton net provocator. Lauden plescăi din limbă şi rămase o clipă pe gânduri. Să ştii, bănuieşte ceva, imbecilul. Dar dacă nu s-a întâmplat nimic, n-are cum… Deodată gemu prelung, dureros: picioarele păianjenului apăruseră! Două din ele se mişcau repede, parcă ar fi ţesut ceva.

— Ce se întâmplă acolo? întrebă Viger.

— Nimic. Am avut un moment de uitare…

— Am auzit un ţipăt.

Lauden urmărea mişcările păianjenului. Lovi cu piciorul, răsturnă un scaun peste el, dar, parcă bănuind pericolul, bestia se retrase chiar în clipa aceea.

— Nu. Aici n-a ţipat nimeni.

— Prea bine, colonele, acceptă Viger. Am totuşi o noutate pentru tine. Nu ştiu dacă e cea pe care o aşteptai.

— Da? Ce?

— Am pierdut un om. A sucombat…

Lauden răcni:

— De ce nu mi-ai spus de la început? Şi imediat. În gând: De ce mă agit? Mă trădez!…

— Pur şi simplu nu bănuiam că te interesează atât. Şi apoi, iarăşi pur şi simplu, uitasem.

— Te voi trage la răspundere… pur şi simplu! Am stabilit exact ce trebuie să cuprindă rapoartele. Eşti un…

La celălalt capăt Viger gândea: Dacă mă face nemernic, îl înjur foarte elegant de mamă.

— …uituc!

Uituc mai merge. Aproape – un compliment.

— Cine e mortul, maior Viger?

Aha, oficial…

— Un nenorocit. Un soldat bătrân. Nici nu ştiu ce fel de voce avea.

— Viger! Nu mă interesează vocea lui, ci doar ce număr avea! (De ce am apăsat pe „doar?”).

— Numărul treizeci şi cinci. Lauden notă repede cu creionul. Viger continuă: – L-am pierdut acum un ceas. S-a aşezat, a primit ordin să se ridice, el zâmbea. Când l-am atins, începuse să se răcească. Şi zâmbea! Nu e impresionant?

Moarte blândă, gândi Lauden şi pleoapele vineţii acoperiră o clipă ochii. Şi zbieră în receptor:

— Ce aţi făcut cu el?

— Cu cine?

— Cu numărul treizeci şi cinci.

— A rămas acolo. Aşa suna ordinul, orice s-ar întâmpla, continuăm drumul. I-am încrucişat braţele pe piept, frumos. Mulţumit? Colonele!

Vreau să-ţi adresez o întrebare confidenţială: de ce am fost trimis aici, în munţii ăştia păcătoşi? Aici nu e nimic, nimic.

— Te înşeli, Viger!

Glasul lui Lauden devenise gros, aspru.

— Mă înşel?

— Am terminat convorbirea.

* * *

Puţin după miezul nopţii, Lauden nu dormea. Ceasul se porni să meargă *dublu,* într-un galop frenetic, apoi una din inimi încetă să bată. Vocea lui Viger se auzi fix la unu.

— Detaşamentul „Nord" îl caută pe colonelul Lauden.

— Vorbeşte!

— Detaşamentul „Nord" nu mai există! zbieră Viger cu voce ascuţită. Nu ştiu ce se întâmplă cu noi… cu mine. În munţi e ceaţă, beznă, o parte din oameni au pierit… ceilalţi nu-i mai văd împrejur, i-a apucat groaza, au dispărut…

— În ce condiţii ţi-ai pierdut oamenii?

— Unul câte unul…

— Nemernicule! Aşa se raportează? Vreau cifre!

Nu mai am niciun chef să-l înjur de mamă, gândi Viger. Şi cu mine se întâmplă ceva.

Degetele strâmbe ale lui Lauden se agăţară de creion, îşi împinse o coală în faţă, ochii se învârtiră iar, ca şi cum ar fi urmărit o fantomă care trece în zig-zag. Faţa lui păru foarte asimetrică, cu falca mult deplasată spre dreapta, ca după o bună lovitură de pumn.

— Ce faci, Viger? Mai eşti viu?

— Descifrez la lumina lanternei, în munţi e frig, ceaţă, iar acum a început să…

— Nu mă interesează buletinul meteorologic!

— Vrei să ştii cum au murit băieţii, înţeleg. Cel mai cumplit a fost cu Otto…

— Care naiba e Otto?

— Otto ceasornicarul, păi ai ui…

— Numărul lui!

— Opt. L-a cuprins un fel de demenţă.

— Perfect.

— Ce ai zis?

— N-am zis nimic. Mai departe!

— Voma. Greaţă de prea mult dulce. Ce fel de dulce? Se plângea de gheare. Ce fel de gheare?

— Nu mai pune tu întrebări!

— Dacă mă mai faci o singu… Lauden! Dacă mă mai faci o singură

dată nemernic, nu-ţi mai spun nimic. Şi ştiu că te interesează teribil. N-am văzut un chip mai pustiit de groază ca al lui O… ca al numărului opt. A căzut în prăpastie. Pe urmă a venit rândul celorlalţi trei, cincisprezece, nouă, douăzeci şi şapte…

— La ce oră?

— Mă întreb la ce-ţi serveşte să ştii şi ora. La opt şi jumătate. Puţin mai târziu turbarea l-a apucat pe douăzeci şi unu. Se repezea la noi, a trebuit să-l împuşc… *Pe acolo se vine numai târâş pe sus şi pe jos.*

— Ce ai zis? Repetă!

Linişte. Vocea lui Viger, mult schimbată:

— Aşa e că mai înainte am spus ceva absolut de neînţeles? Dar nu mai ştiu ce…

— Grăbeşte-te să-ţi termini raportul!

— De ce? *Începe* şi cu mine? Acum sunt singur. Ultimul.

— Scrveşte-te cu un şnaps. Cred că ai coniac la tine.

— Sigur. Am.

— Ei bine, trage o înghiţitură. Vorbim apoi.

— Prefer să beau după ce termin discuţia.

— Nu, iubitule. Vreau să discut în continuare cu un om care nu şi-a pierdut curajul.

Pauză, cam un minut.

— Ei bine, am gustat coniacul. N-are niciun gust. Nici miros. *Luminile acestea coboară… şi urcă… de sus… de jos.*

— Adună-ţi gândurile, Viger. Ce mai ai de adăugat?

— Ce mai doreşti de la mine? N-are rost să continui drumul de unul singur. Pe aici nu e nimic!

Nu mai am nevoie de el. Să crape! gândi Lauden.

— Te înşeli! E ceva acolo, ceva, ceva… Ceva ce te aşteaptă.

— Nu pricep. Ce mă aşteaptă? Ce? Lauden! Acum pot veni înap?

— Numai să izbuteşti!

— Numai să… ce?

— Ascultă! Nu se petrece nimic neobişnuit…?

— Lauden! De ce a fost trimis aici detaşamentul „Nord”?

— E frig? Nu simţi nimic?

— *Se roteşte deasupra noastră… totdeauna.*

— Şi ce simţi?

— Parfum… Înţepător. *De ce să nu umplu paharul?*

— Simţi cum ţi se destramă logica?

— Şi asta ce înseamnă… Lauden?

— Că ai greşit, maior Viger, zâcând că acolo „nu e nimic”.

— Dar ce e, pentru numele lui Dum…

— Moartea, netrebni…

— Ceee? Cum ai zis? Repetă! Repetă! Repetă! Re…

Lauden închise. Se făcu linişte. Lauden se întoarse şi deodată urlă.

Pe oribilele-i picioare negre, păianjenul se târa spre el, încet şi ferm ca un destin.

Trei

Acceleratul de noapte, cu ochii cârpiţi de nesomn, trase huruind la peronul liniei întâi şi-n uşa vagonului de dormit înflori un domn de vreo cincizeci de ani, c-un aer suficient de distins, paşnic, meticulos. Ar fi putut să impresioneze oricând o dentistă, şi chiar şi o contabilă, numai că, pentru el, aşa cum vom afla mai târziu, femeile reprezentau un mare şi inviolabil mister.

Obrazul proaspăt ras – şi-l răzuise în vagon, la chiuveta din cuşetă, folosind săpunul şi prosoapele căilor ferate cu blânda satisfacţie ce ţi-o dau numai bunurile pentru care nu trebuie plătit nimic – degaja sănătate fizică, digestie uşoară, plenitudine morală. Purta un costum de stofă subţire de bună calitate dar de o culoare extrem de comună – un fel de gri. Rafinament, am fi tentaţi să comentăm, discreţie. O trusă de voiaj, comodă, mică, de culoare maron, în mâna stângă, şi o pălărie gri cu boruri destul de late, cum poartă Gleen Ford sau Burt Lancaster în filmele „de acţiune", alcătuiau elegantul şi lejerul său bagaj de călător înnăscut, căruia numai cu drumul îi şade bine. Degetele omului nostru, căruia e vremea să-i divulgăm *întregul* nume: M., erau roze, durdulii, cu unghii tăiate scurt şi curăţate corect şi nu beneficiau de podoaba vulgară a vreunui inel de platină, cu piatră verzuie sau roşie. Tot din pur rafinament, desigur.

Pe lângă faptul că nu poseda inele, călătorul abia ajuns la destinaţie nu avea, după toate aparenţele, nici burtă, amănunt ce nu diminua câtuşi de puţin impresia generală de temeinicie şi seriozitate. Ce e drept, gâtul lui M. era puţin zbârcit şi nu tocmai musculos; deasupra gâtului, pe alocuri, pielea părea uşor fleşcăită, atârna în falduri bătrânicioase. Nu exagerase, se pare, cu sportul. Ochii lui nu se deciseseră pentru o culoare cât de cât certă, în orice caz se asortau cu costumul gri şi îşi făceau bine datoria, dovadă că, de la înălţimea scării vagonului de dormit, M. aruncă asupra oraşului, durat pe şapte coline, ca şi Roma, ca şi Istanbulul, o privire atentă, fermă, nici dispreţuitoare, nici admirativă, fără să-şi mijească pleoapele, aşa cum fac de obicei cei ce suferă de miopie.

Era o căutătură, am îndrăzni să comentăm, oarecum profesională, ca aceea a unui actor care, luându-se în serios, cercetează dintr-o ochire starea scenei unde urmează să se desfăşoare talentele sale.

Domnul în gri, l-am numit pe M., nu părea cine ştie cât de grăbit să sară din tren – cu toate că, deh, poate ar fi avut destule motive! Parcă i-ar fi făcut plăcere să cântărească îndelung pasul ce urma să-l facă. Deja în spatele său se îngrămădise lume: o bătrână foarte bătrână, în

negru şi cocârjată ca un semn de strigare biciuit, un bărbat masiv, desigur un inginer, un ins foarte slab, tânăr dar cam aplecat, cu ochelari, un fizician atomist poate, purtând pe umeri răspunderea viitorului umanităţii, apoi o fiinţă aparţinând sexului frumos, cu fustanelă teribil de sumară – cel mult o batistă ţi-ai fi putut confecţiona din ea – beneficiind de o pereche de picioare ce l-ar fi scos din mocasini şi pe bătrânul papă Bonifaciu, o frivolă desigur, şi alţii…

În sfârşit, domnul cel fără inele la degete se hotărî să părăsească vagonul. O făcu modest, cu mişcări mici, rotunjite, ce i se potriveau perfect. Păşi neauzit peste peron pe pantofii săi cu talpă de plastic, tocmai bună ca să deruteze priceperea şi inteligenţa unui câine detectiv. După el coborâră, grăbindu-se foarte, bătrâna extrem de bătrână, inginerul, atomistul, frivola, încă o frivolă, încă un inginer, când, în vacarmul acesta potolit al unei dimineţi la gară, însoţitorul vagonului de dormit, care moşmondise nu se ştie ce în cuşeta lui la o ladă cu sticle goale, păru să se trezească, se repezi pe culoar şi sări ca o minge moale din vagon. Era un bărbat scund şi durduliu, cu faţă rotundă ca luna când renunţă la timiditate şi se arată întreagă.

— Tovarăşu! Hallo, tovarăşu! Ha…!

Evident, interpelarea era adresată domnului M. care, din nefericire pentru punga însoţitorului, ajunsese între timp la capătul peronului şi dispăruse pe uşa de ieşire. Omul cu faţa ca o lună plină mai făcu doar câţiva paşi şi abandonă cursa. Nu căpătase banii pentru cuşetă precum şi contravaloarea a două sticle de bere a opt franci bucata – pentru a nu mai aminti şi de episodul nocturn cu păianjenul – dar nu prea era cazul să facă scandal. Clientul său călătorise clandestin, fără bilet, prezentându-se în clipa când acceleratul părăsea Gara de Nord, şi ocupase o cuşetă liberă din care se găsesc oricând dacă eşti amabil cu însoţitorul, că deh, oameni suntem, pe pământ trăim.

Comandantul vagonului de dormit părăsi câmpul de luptă înjurând de mucenicul Paramon, care nici nu era vinovat de nimic, timp în care M. traversa cu acelaşi mers dign interiorul gării. O piaţetă se deschidea în faţa lui, scăldată din plin de soarele dimineţii – din nefericire porumbeii lipseau – în schimb la mijloc, între două ronduri de flori, un mic grup de brazi pitici părea un detaşament de soldaţi amărâţi, încovoiaţi, ce se îndreaptă… eh, poate că spre Nord.

Pe partea cealaltă a pieţei, M. observă o cofetărie; alături un chioşc. Ceru vânzătorului ziarul local şi intră în cofetărie unde comandă o cafea cu zahărul separat. „Vă rog o cafea scurtă, concentrată, şi foarte fierbinte, explică celor două fete ce serveau. Cafelele apoase şi călduţe provoacă aciditate, nu mie, recunosc, dar am auzit… Şi adăugă, în cea mai pură etruscă: *Feris ni potuit cognoscere cauza.* Fereşte-te să nu poţi cunoaşte cauza[2]. Chelneriţele îi înregistrară cu indiferenţă părerile, ca şi erudiţia în ale limbilor străine şi-i serviră o cafea stas, nici prea

scurtă, nici prea lungă, nici prea concentrată, nici prea rece sau fierbinte.

M. nu mai făcu nicio observaţie, puse puţin zahăr, se apucă să-l amestece demn, în vreme ce cu cealaltă mână deschidea ziarul c-un aer suficient de satisfăcut. Avea toate aparenţele unui ins volubil, iar vocea inspira încredere, mângâioasă cum era, catifelată, potrivită la căpătâiul unui bolnav.

Cercetă cu atenţie mica publicitate. Scoase din unul din buzunăraşele de la piept un mic toc de piele cu buton ce făcea *pac* la închidere şi *pec* la deschidere, cu gravuri în relief reprezentând femei cu trupuri şerpeşti, şi din tocul acesta înzorzonat şi fistichiu extrase nu un flacon cu pilule galbene misterioase, nu o bijuterie cu diamant, nu, măcar, un sul subţire de pergament cu enigma răzbunării peste veacuri a faraonilor, ci un creionaş foarte oarecare, nici măcar chimic, căruia-i adresă o căutătură amicală.

— Se numeşte Jake-devotatul, zise.

Fetele de pe tejghea, cufundate într-o dulce bârfă, întoarseră în acelaşi moment capetele către singurul consumator.

— Doriţi ceva, tovarăşu?

Dar din ton reieşea că ar fi preferat să nu dorească.

Răspunsul veni cu inflexiuni binevoitoare, unchieşti.

— Am, sc, sc, obiceiul de a-mi boteza micile obiecte personale, o manie nevinovată, nu e aşa? Creionul de pildă se numeşte Jake, şi poartă acest nume de doi ani şi ceva.

Fetele se priviră, ia una din ele-şi ciocăni fără prea multă discreţie fruntea. Era de altfel un gest pe care-l executa ori de câte ori în capul ei confuz, de viţică în dezvoltare, se unduia ca un şarpe aburul mirării.

Posesorul creionului Jake sorbi din cafea.

— Nu fumez, se spovedi el, conturbând iar pacea fetelor.

— Doriţi ţigări?

— Nu, nu, am zis că nu fumez. Tutunul atacă inima şi potenţa.

Din nou fata îşi ciocăni fruntea, semnificativ.

— Dă-l dracului, făcu semn cealaltă. Şi…?

M. sublinie în mica publicitate anunţul: *„Lăcătuş de înaltă clasa execută orice fel de reparaţii. Miriştii 9”*. Alături scrise: *„De văzut ce poate să repare un lăcătuş de înaltă clasă”*. Pe urmă, cine ştie din ce motiv, încercui cu o linie ovală alt anunţ: *„Radiatoare, revizii garantate, Costea, capătul liniei 4”*. Alături, adăugă: *„Ce păcat că n-am radiator”*. În sfârşit devotatul Jake execută un dreptunghi foarte corect împrejurul următorului text: *„Cameră situată excelent, închiriez pentru domn singur, ireproşabil, între două vârste, refuz oferte studenţi, fete, menaj, telef. 30.160”*

Creionul Jake adăugă pe loc:. *„Parcă e anume pentru mine!”*

Iar din gura lui M. ieşiră câteva din acele sunete aproape imposibil

de redat, aşa cum nu poate fi redat prin litere nici fluieratul:

— Bd! Sc, sc…

În sfârşit Jake dispăru în toc, iar tocul, cu femeile sale în buzunar. Minuțiosul domn M. împături ziarul, se ridică, îşi drese vocea.

— Poate că socotiţi nepotrivită, le trezi el iarăşi din reverii pe cele două fete, folosirea unui nume ca Jake, de provenienţă occidentală, dar am încercat să-i dau creionului numele de Sofronie, şi parcă nu merge, ce părere aveţi?

Amândouă îşi ciocniră fruntea, ca-ntr-o schemă de balet, privindu-se, dar părerea nu şi-o dădură. M. le gratifică politicos cu un „la revedere", ieşi-n stradă şi respiră cu voluptate aerul proaspăt. *Altceva decât în Bucureşti, aci aerul e… Mi se deschide o a doua tinereţe!*

Apelă la serviciile unui telefon public, introduse moneda şi formă trei-zero-unu-şase-zero. Ridică receptorul un bărbat, M. spuse că a citit anunţul din ziar în legătură cu odaia de închiriat şi atunci i se puseră două întrebări: vârsta şi „dacă e singur". Cel de la capătul firului păru satisfăcut de răspunsuri şi-i dădu adresa, Rosetti 12, foarte aproape de centru. Încheind convorbirea, M. privi cu recunoştinţă telefonul care nu-i înghiţise nicio fisă, care formase imediat numărul, şi-şi spuse că ar trebui să-i dea un nume, Lucien sau, poate, Cristien.

Unsprezece minute mai târziu ajunse în piaţa centrală, tot *per pedes,* văzu o cafenea cu mesele scoase afară – ca la Paris, medită, cu toate că nu poposise niciodată pe malul romantic al Senei. Se instală şi ceru iar o cafea mică, având grijă să adauge că o doreşte concentrată şi fierbinte din cauză că…

Contemplă cu înţelepciune piaţa care nu era lipsită de un anumit *charme.* Farmecul provenea probabil mai ales de la cei câţiva maiestuoşi castani ce înconjurau, ca nişte oşteni, statuia în bronz a unui războinic de pe vremuri al cărui paloş multe capete a zvânturat – cum zice istoria. Cercetă liniştit, de la distanţă, vitrinele magazinelor, în faţa cărora vânzătorii stropeau cu apă şi măturau, fiind încă ora destul de matinală. Îi atrase atenţia intrarea unei clădiri impunătoare, probabil *Banca,* apoi urmări cu privirea o duduie foarte nostimă ce se apropia pe trotuar cu pas lejer, aproape papillonând cum se zice în etrusca veche, tot la Paris.

Îi păru cunoscută… desigur! Călătorise în acelaşi vagon, cuşeta a treia, nu… ia să vedem, a doua, era chiar *frivola,* numai că între timp trecuse pe acasă, se schimbase, acum purta pantaloni ce-i scoteau bine în evidenţă tot ce trebuie, o *bluzitză cream,* nişte zorzoane colorate la încheietura mâinii drepte, la gât un şirag de tinichele înnegrite, conform preceptelor modei şi o gentuţă de pai, tip traistă, în care păstra desigur toate secretele vechilor curtezane etrusce şi grecoaice, cu o cureluşă petrecută pe după umăr.

Culmea, dulcea copilă, de dragul căreia pesemne toţi bărbaţii din

oraş se urau de moarte, efectuă un viraj şi se aşeză la o măsuţă, în apropiere. Scoase imediat oglinjoara ca să-şi aranjeze faţa, deşi, martor ne este Pluto, nu era nimic de aranjat, totul fiind perfect. Lipsea chiar şi vaga înceţoşare provocată de o noapte petrecută în tren, fie şi în wagon-lit.

Politicos, domnul M. înclină capul în direcţia ei.

Tânăra nu observă. Sau se prefăcu, poate bănuind că bătrânelul ar intenţiona s-o acosteze.

Înclinându-se încă o dată, M. i se adresă:

— Nu e ceea ce, sc, sc, presupuneţi, dar nu cred să mă înşele memoria: ne-am hurducat azi noapte în acelaşi vagon şi… ce poate fi mai normal decât să vă urez „bună dimineaţa”?

Un altul, înarmat cu mai puţină candoare, ar fi evitat să mai pomenească de călătoria în vagonul de dormit unde cuşeta rămăsese neplătită, dar M. uitase demult măruntul incident.

— Da? se miră fata. Credeţi că azi noapte ne-am întâlnit undeva într-un vagon?

Şi, blestem!

Ridică la frunte degetul arătător îndoit şi-şi ciocăni fruntea – gest absolut identic cu cel al vânzătoarei din cofetăria de vis-à-vis de gară. Până şi expresia ochilor părea asemănătoare, în acel moment.

Fură aduse îngheţata cu frişcă pe care o comandase fata, şi cafeaua pentru M. Ea începu să guste din îngheţată cu o lăcomie juvenilă. M. se întreba ce formă verbală să dea protestului său.

— De ce vi se pare caraghios ceea ce am zis? De ce faceţi gestul acela, bd, lp? Aveţi cumva impresia că-mi lipseşte o doag…?

— A nu, *vă ofer* mii de scuze.

Auzi, îmi oferă… E proastă ca…

Tânăra îl examină c-un amuzament plictisit. Se pare că totuşi babalâcul vrea să se lege de ea. Continuă:

— Numai că – şi aici îşi schimbă poziţia picioarelor pe care pantalonii se mulau frumos – n-am călătorit noaptea aceasta nicăieri, de aceea povestea cu vagonul mi se pare… *artificială.* Mi-am petrecut noaptea în… pat. Clar?

— Aşa cum îi stă bine unei tinere şi frumoase femei, se înclină iar respectabilul M., luând un ton vag insinuant, în limitele politeţei desigur. – Fireşte, în pat, dar în patul vagonului de dormit.

Fata fu cât p-aci să-şi ciocănească fruntea, dar se opri la jumătatea gestului. Întoarse către el nişte ochi mari, frumos pictaţi, însă formidabil de inexpresivi. Începu să chicotească.

Doamne, că trebuie să fie tare proastă! îşi repeta Al.

Accentul glasului ei oscila între game diferite. Uneori avea o modulaţie răguşită, puţin vulgară, ca de ţigancă ce se ventilează prin localuri să vândă flori, dar în unele momente vocea se purifica,

devenind melodioasă, plăcut sonoră. În general purtarea ei era cam contradictorie dar, în mare, lăsa impresia de crasă facilitate.

— De ce – şi-n vreme ce vorbea privea trecătorii, se fila cu câte un bărbat ce trecea pe stradă – ţii neapărat să mă convingi că azi noapte am călătorit? Nici vorbă de aşa ceva!

M. remarcă trecerea la per tu, dar nu se simţi ofensat.

— Am o perfectă memorie a figurilor; acum două ceasuri ne aflam încă în tren, amândoi. Şi ridicându-se, trecu la masa ei. Îmi dai voie?

Fata izbucni într-un hohot remarcabil de strident. Râdea urât, nestilat, prosteşte. Îşi ciocăni iar fruntea, gâtul i se arcui luând o linie mai pură, un gât prea frumos pentru o asemenea gâsculiţă, apoi scoase din poşeta de pai pudriera cu oglinda, o desfăcu şi se privi, un gest aproape profesional… Şi se pudră.

— Mai bine ai recunoaşte, tovarăşu, că vrei să mă *acăţi*… Eşti un *vîj* pervers pus pe crailâcuri, crezi că nu se simte de la o *poştie?* Lasă că te-am mirosit eu!

M. simţi că pământul se scufundă sub el, odată cu scaunul pe care-l ocupa. Femeia, marele mister!… Prin urmare şi asta face parte din… Roşind, ridică de pe scaunul învecinat pălăria, al cărei nume era Martha-sentimentala, şi, din zăpăceala, fu gata s-o aşeze pe cap. O puse înapoi pe scaun.

— Dar sunt un om onorabil şi paşnic…

Nici nu-şi găsea cuvintele. Avea impresia că ospătarul trage cu urechea şi aude toate năzdrăvăniile fetei, care nu se sfia să vorbească tare.

Tânăra-şi înghiţi râsul.

— Perfect, perfect, putem face cunoştinţă, îţi permit chiar să mă tratezi cu o îngheţată, dar… atât. Ne-am înţeles?

ATÂT! Dar mai mult ce…? se întrebă M. Ce *cretină e! Nici prin gând nu mi-a trecut să mă leg de ea… Sc, sc, sc, sc! Bd! Bd! Aşa păţeşti dacă vrei să fii amabil, Ip!*

Fata întinse peste masă o mână bine îngrijită, delicată, dar puternică, aşa cum avu să constate M. când o luă.

— Numele meu este Geada Ormazoglu. Şi cum M. o privea, parcă nehotărât, adăugă: Al dumitale?

M. behăi cu voce cam nesigură:

— Poţi să mi te adresezi cu „domnule M.”

Gura fetei, de mirare, făcu un O perfect. Cercurile colorate de la încheietura mâinii tresăriră. Păru să mediteze o clipă.

— „M.” de la misterios?

Bărbatul se încruntă. Îşi privi unghiile ca şi cum de acolo ar fi putut să vină soluţia. Geada îi privi şi ea unghiile. Chelnerul, care tocmai trecea, se uită şi el, curios, la unghiile lui M.

— Pur şi simplu „M”., domnişoară Geada. Nu văd de ce te miri

atât, există situaţi şi mai ciudate.

— Dar de ce atâta taină?

— Oh! Călătoresc incognito.

— Şi a-ţi zice „domnul M.”, nu e oare cel mai sigur mijloc de a atrage atenţia? De ce nu-ţi pui şi tinichele la coada fracului, şi nu încalţi opincuţe cu clopoţei, să fii şi mai incognito?

Bd, bd, sc! N-o fi chiar atât de cretină! Şi, ocolind întrebarea:

— Ce profesie ai, duduie Geada?

— Po-oftim?

M. se fâstâci. I se păru că la cuvântul profesie adăugase un accent jignitor, care o iritase. Sigur… părea să fie destul de clar ce profesie are…

— Voiam să te întreb… ei bine, ce ocupaţie ai!

Geada Ormazoglu înălţă capul. Gâtul lung, neted, fremătă.

Puse o anumită mândrie în răspunsul ce-l dădu:

— Sunt actriţă, domnule M.

Bineînţeles… Toate aceste fete îşi zic actriţe. Dar gândind aşa M. se simţi teribil de demodat. Şi vinovat, într-o privinţă. Tonul lui fu atât de fals când exclamă:

— Ce minunat!

Dar nici nu-i trecea prin cap s-o creadă. Chipul i se adumbrise însă din alt motiv. Îşi amintea cum…

Ciudat e că glasul Geadei răsună la fel de confecţionat ca şi al lui M.:

— Nu e aşa? Să trăieşti pe scenă zeci de vieţi diferite, să extaziezi publicul, să-l aduci în pragul delirului… Iar apoi aplauzele, florile… Şi cortina se ridică… şi publicul te cheamă iar… şi toţi bărbaţii plesnesc de dorul tău, iar femeile crapă de gelo…

Prezentase exact o schemă a imaginii ce şi-o face, din afara teatrului, un creier mediocru. *E foarte cretină. N-a călcat pragul teatrului nici măcar ca vizitatoare,* gândi M., în vreme ce gâtul şi buzele sale, prost controlate, scoaseră un lung şir de sunete confuze, de nereprodus:

— Sc, sc, sc, lp, lp, bd!

Trecând repede de la euforie la maliţie, Geada îl examină rapid.

— Te supără ceva, moşulică? Te rod poate hemoroizii. Spune-i fetiţei, nu suferi în tăcere…

— Domnişoară O. – i se adresă oficial pe numele de familie – apelativul de moşulică mă cam deranjează. *Durente cauza – durente efecta*[3], cauză dureroasă, efect dureros…

— Ah! exclamă Geada. Mă dau în vânt după vechile maxime şi proverbe. Nu ţin minte niciunul, dar sunt moartă după ele.

— Să uităm mica noastră neînţelegere, făcu M. pe ton conciliator. În fond nu cunosc pe nimeni în acest oraş în afară de d-ta. Sper să fim

amici.

— Şi eu sper… În sensul la care mă gândesc, preciză Geada.

Între timp mâncau îngheţată şi beau cafea.

În aceeaşi piaţă a oraşului, la colţ, aproape lipit de vitrina unei mari librării, stătea un ins ce atrăgea atenţia.

Se oprise acolo în urmă cu vreun ceas şi vreme îndelungată tăcuse, încremenit, cu privirile fixe, ca adâncite într-un vis tenebros. Era un bărbat în vârstă, extrem de obez, cu gât gros şi aplecat mult în faţa, din care cauză părea cocoşat. Faţă de anotimpul cald, hainele închise, paltonul gros şi pălăria neagră erau cel puţin nepotrivite. Datorită înclinării accentuate a gâtului, cravata roză atârna între pulpanele paltonului descheiat, căzând peste burta proeminentă. Ochii mari şi bulbucaţi ai individului, după o lungă perioadă de fixitate stupidă, prinseră viaţă şi începură să urmărească trecătorii. Mulţi dintre ei îl mai văzuseră şi altă dată: apărea uneori dimineaţa, dar de cele mai multe ori pe înserate şi se instala invariabil în acelaşi loc, la aceeaşi margine a vitrinei, ţinând discursuri confuze pe un ton potolit, sau cufundându-se în tăcere îngheţată.

Ridică braţul şi vocea gâlgâi din adâncul pieptului.

— Dom-nule!

Trecătorul interpelat, un tânăr lung şi slab, în cămaşă albă, se opri.

— Vi-no te rog mai aproape!

Foarte mirat, tânărul se supuse. Bărbatul gras întoarse puţin capul, vinele gâtului strangulat de cravata subţire se umflară peste măsură, iar ochii se bulbucară atât de mult încât băiatul în cămaşă albă se sperie.

— Cum te nu-meşti?

— Dar de ce?

Fără să observe, împrumutase dicţiunea sacadată a celuilalt: *dar-de-ce;* îşi dădu imediat seama, se enervă.

— Închipuieşte-ţi că ai fi în-gropat…

— Eu, îngropat?

— Da! până la gât. Iar eu scot revolverul şi-ţi zbor creierii… Şi trag. Şi trag. Şi trag.

Tânărul consideră că e mai bine să-şi ia tălpăşiţa. Alţi doi ce se opriseră mai încolo şi care cunoşteau „cazul”, se amuzară pe seama sa. Câteva clipe mai târziu, maniacul din colţul librăriei îşi părăsi postul; rămăsese acolo mai mult de o oră; îşi descoperi capul, şi, cu pălăria în mână, legănându-şi braţele lungi, porni să facă ocolul pieţei. După un astfel de rond, de obicei dispărea.

— Caz tipic de schizofrenic gravă, explică Geada, arătându-i straniul personaj, dându-i lui M. prilejul să se mire de vocabularul ei şi să se simtă complexat.

— Ce vorbeşti? Şi… durează mult?

— Până la moarte. Uite, despre acest om nu se ştie nimic decât că a avut în război gradul de colonel. Da, l-a recunoscut un fost militar din regimentul său. Dar şi acela i-a uitat numele.

— De ce nu e ţinut închis? Ar putea să devină…

— Periculos? Aşi, persiflă Geada. Poate, cel mult, să te strângă de gât.

— Fiindcă veni vorba de pericol, noaptea trecută a fost punctată de-o întâmplare cum n-am mai auzit să se fi…

— Cine a punctat-o? Ce fel de puncte i-a făcut?

M. o privi. Hristoase! Ce creatură! Ochii limpezi primeau lumină fără să clipească, şi în afară de lumină, nimic.

— Vreau să spun că a avut loc un eveniment care…

O văzu destinsă, complet absentă; în realitate era concentrată, părea că ascultă un glas, sau un îndemn îndepărtat.

— Bd, bd, bd! se cam zburli din nou M. În fond îmi povestesc mai ales mie; e bine să recapitulăm unele lucruri, dacă am pornit pe această pantă. *Panta rhei*[4] – pantă rea, cum zice Homer. Homer, parcă, nu?

— Bineînţeles, se trezi Geada. Şi, voind să pară călare pe situaţie: Homer, marele regizor, care…

M. îi aruncă o privire nedumerită: în fond cine o fi şi Homer ăsta?

— Cum ziceam, lp, lp, azi noapte mă aflam singur în cuşetă, patul de deasupra nu se ocupase. Încercam să prind un somnuleţ, când am simţit ceva mişcare…

— Un hoţ! sugeră Geada.

— Un hoţ? Bah! flutură M. din mână, cu dispreţ. Nu un hoţ, nu mă tem de situaţiile periculoase, dar *limpezi*, nu-mi pasă de răufăcători, când e vorba de aşa ceva sunt dibaci şi iute ca un fulger, nici n-ai bănui ce repede mă mişc. Şi apoi Alfons e totdeauna cu mine.

Geada îşi ciocăni fruntea cu vehemenţă:

— Mai-nainte afirmai că ai fost singur, iar acum zici că acolo se găsea şi unul… Alfons! Chiar că eşti ţicnit!

— Pardon! Pardon! Vina mea că nu te-am prevenit din vreme, dar, cum să-ţi explic, am obiceiul nevinovat de a-mi boteza micile obiecte personale…

— Aha, ridică Geada sprânceana, Alfons e desigur mitraliera ce o porţi în gheata stângă?

Ia te uită, vrea să fie şi spirituală, după cât e de proastă!

— Nu, scumpă Geada, dacă ar fi fost mitralieră, i-aş fi dat nume de gen feminin… Delia… Jeana…

— Prin urmare Alfons e…?

M. se bătu cu palma desfăcută peste un anumit buzunar, în vreme ce buzele înfloreau într-un zâmbet de cuceritor.

— Micul meu pumnal, care nu mă părăseşte nici ziua, nici noaptea.

Adevărată bijuterie, cel ce mi l-a vândut pretinde că ar fi aparţinut pe vremuri lui Freamăt, marele…

— …regizor?

— Marele spărgător! Ce-mi tot dai înainte cu regizorii matale?

— Distractiv, chicoti Geada. Ei, spune-mi repede ce ţi s-a întâmplat, la urma urmelor, în noaptea trecută, că imediat trebuie să alerg la repetiţie.

Repetiţie! Cum minte! Chipul lui M. se posomorî.

— Ţi-am spus: simţeam o mişcare, un foşnet pe aşternut sau în aşternut.

— Ploşniţe! se cutremură fata.

— Mult mai rău, aşteaptă să vezi! Am instinctul pericolului, dacă poţi să înţelegi aşa ceva. Trenul fugea foarte repede. Am aprins lumina, am ridicat dintr-o mişcare cuvertura… Ce crezi că am vă…?

— Ploş…

— Niciun fel de ploş… Un păianjen uriaş, mare cât un talger de balanţă, se legăna la gleznele mele, gata, gata să mă ap… În lumină s-a retras puţin, iar eu am sărit din pat. N-ai auzit cum am ţi…?

— Termină! făcu Geada pe un ton categoric. Nu mă aflam în trenul acela blestemat.

— Bd, bd! Am strigat după însoţitorul de vagon. Păianjenul se tot legăna, încetişor, mare, negru, pe cearşaful alb. Însoţitorul de vagon a rămas cu gura căscată. A venit cu mătura, dar gângania s-a ascuns. Greu am descoperit-o. O pată de zeamă urâtă a rămas în locul unde am strivit păianjenul. L-am pus pe însoţitor să-mi schimbe aşternutul şi i-am făcut un scandal monstru. Vina era numai a lui, din cauza lipsei de curăţenie s-a putut prăsi aşa o li… Şi n-am mai putut adormi multă vreme, ştii, gândul că ar mai putea fi în pat un păianjen la fel de… M. oftă, ridică ochii la Geada. Ce părere ai? Şi în gând: *Să vezi ce idioţenie va debita acum!*

Aşa se şi întâmplă:

— Cred că ai visat, opină Geada. Pe la noi nu există păianjeni *mari şi răi.* Am citit că numai în ţările calde…

— Cu ochii mei l-am văzut! jură M. privind-o cu milă şi ură.

— Ei, lasă! În vis vezi orice.

— Dar însoţitorul, a visat şi el? Dar pata de pe aşternut, pe locul unde am strivit bestia?

— În vis poţi vedea chiar şi un însoţitor care vede un păianjen şi poţi vedea tot felul de pete, chiar de sânge, nu numai de zeamă de păianjen. Eu am visat o bivoliţă care în loc de uger avea o ţeavă de eşapament sub coadă, semn că mergea cu motorină, ca Mercedesurile, iar altă dată am visat că nu-s femeie, ci ţuică într-o sticlă şi că nişte nebuni vor să mă bea şi ţipam că mă doare… Aşa e cu visurile, domnule M.! Şi acum, *baaaay,* domnule M. trebuie să fug, regizorul

mă va scalpa pentru întârziere.

— Cum îl cheamă pe regizor? Homer?

— Nu. De ce? Noi îi spunem Gigi. A lucrat şi la televiziune, dar e beţiv şi i-au făcut vânt fiindcă în vreme ce se juca o piesă a început să zbiere la juna primă: „Cretino! Târfo!" şi toată ţara l-a auzit. *Baaay!*

O considera incomensurabil de stupidă, totuşi regretă.

— E încă devreme. Să vedem ce zice Jean-sâcâitul.

— Care Jean?

— Ceasornicul meu de buzunar se numeşte Jean.

Jean-sâcâitul avea căpăcel de argint. Era una din acele nobile vechituri despre care trebuie neapărat să povesteşti că merge nemaipomenit de exact, grăbind, sau rămânând în urmă. Cu cel mult un minut pe an, că a aparţinut bunicului care la rându-i îl avea drept suvenir de la generalul Baptistin, de pe vremea campaniei din o mie opt sute şi… Domnul M. nu zise însă decât că Jean-sâcâitul indică ora nouă. Geada se ridică, M. se săltă şi el, galant.

— Poate ne mai vedem.

Actriţa, sau pretinsa actriţă, chicoti:

— Poate. Cu plăcere. Cu condiţia exprimată mai înainte: să nu umbli cu cioara vopsită, să nu încerci să treci graniţa, ştii care graniţă, hi, hi, hi!

Stupidă făptură, închipuită şi mincinoasă, gândi M., privind-o cum şerpuieşte printre mese, spre ieşire.

Patru

Achită nota pentru el şi pentru fată, o luă din cuier pe Martha-sentimentala, iar de pe scaun trusa de voiaj, căreia-i acordă de data aceasta o privire suplimentară. Ţinu următorul discurs: *Tu nu ai niciun nume, biata de tine! Nedreptăţito! Fie „Geada" numele tău! Aveţi tot atâta minte amândouă. Amin!*

Abia făcu zece paşi, când în calea sa răsări schizofrenicul. Cine să ştie din ce gaură ieşise! Dădu să-l ocolească, dar celălalt îl şi prinsese de mânecă şi-l fixa cu ochi mari, halucinaţi, în vârful capului mult întins înainte.

— Domnule!

Vocea bolnavului gâlgâia din adâncimi întunecate.

— Mă grăbesc! încercă M. să se degajeze.

— Veniţi mai aproape.

— Doar dacă aş intra în dumneata! Ar fi incomod pentru amândoi.

— Care e adevăratul dumitale nume?

M. tresări. Asta era culmea!

— De ce vă interesează?

— Închipuiţi-vă că sunteţi îngropat, iar eu… scot revolverul..

Îngropat până la bărbie, iar eu trag! Ţintesc şi trag. Şi trag iar. Şi creierii vi se risipesc în nisip. Şi…

M. se smulse și parcurse o mică distanţă în trap săltat. Privi înapoi: schizofrenicul trecea mai departe, sumbru, ca urmărit de păsări negre… Liniştindu-se, M. căută o figură mai paşnică, mai blândă, care l-ar fi putut lămuri. Opri în cele din urmă un cetăţean cam de aceeaşi vârstă cu el, pe care atârna o cămaşă foarte mototolită. Omul mâna pe trotuar o bicicletă, de coarnele căreia atârnau două coşuri supraîncărcate cu zarzavaturi.

— Mă iertaţi, strada Rosetti…?

Individul rezemă bicicleta de trunchiul unui salcâm, moşmondind o mulţime de vreme până să-i găsească un echilibru convenabil, apoi îşi şterse fruntea asudată cu un rest de batistă, în vreme ce o expresie binevoitoare, dar mai mult umilă, înflorea pe faţa boţită ca şi cămaşa, ca şi batista. Era costeliv, lung, cu o sumă de pete pe pantalonii kaki foarte largi, ca nişte continente abandonate de vechi civilizaţii ce preferaseră să treacă-n nefiinţă, decât, să mai habiteze acolo. Cămaşa, în carouri roşii şi negre, părea proaspăt smulsă de pe cadavrul unui hippy strangulat.

— Doamna Petrescu exagerează totdeauna, mă pune să cumpăr totul *dintr-un şut,* e zgârcită, nu vrea să plătească două drumuri.

M. ciuli urechea. Iarăşi era amestecat în nişte chestii care nu-l priveau.

— Aţi spus că…?

— Da, e o râşniţă bătrână şi afurisită, dar fiţi rogu-vă discret. Fiul ei, inginerul, e băiat bun, m-a scos de două ori de la apă, de dragul lui o servesc.

— Ca să fiu sincer, sc, sc, nu înţeleg… Dacă aţi vrea să-mi răspundeţi la întrebare…

— Dar ce aţi întrebat?

— Păi, unde e strada Rosetti.

— O, ce zăpăcit sunt. Aseară am făcut-o lată, dar să fim discreţi. N-o să mă crezi, tovarăşu, la vârsta mea, dar nici nu sunt chiar aşa de bătrân, am găsit o fetiţă, hei… Adică, vorba vine, fetiţă, are şi ea cam…

— Da, dar strada Rosetti, se agăţă M. disperat de necazul său, căutând deja altă persoană, mai lapidară în explicaţii.

— Prima la dreapta, scumpe domn. Dar pe cine căutaţi, dacă se poate şti?

— Eh, lp, lp, lp!!!

Individul duse degetul la buze. În crăpăturile pielii murdăria trasase frontiere adânci.

— Pricep! Discreţie! Femeile… Mi-a părut bine de cunoştinţă. Deşi nu făcuseră cunoştinţă. Se pregătea să apuce bicicleta de coarne, când

adăugă: – Numele meu este Bledea. Mi se zice Bledea-poştaşul, deşi n-am fost poştaş niciodată. N-o să mă credeţi, dar am fost aviator.

— Cred bucuros, dar…

— Mă cunoaşte toată lumea din oraş. Ştiţi de ce? Toţi au nevoie de mine. E nevoie de trimis o recomandată şi expeditorului îi e lene, sau are ochiul învineţit de la cârciumă şi nu vrea să se arate-n lume, trebuiesc aduşi cartofi de la piaţă, nu se mai găsesc ochelari de soare sau un străin în trecere are poftă de vreo distracţie, Bledea e la datorie, face totul, găseşte totul. Toţi apelează la mine!

După aspectul hainelor, gândi M. cu timiditate, fiindcă se temea să nu observe celălalt, *nu s-ar putea spune totuşi că afacerile dumitale înfloresc.* Voi să plece, dar fu oprit:

— Eu sunt *factotumul* acestui oraş.

— Pardon?

— Adică fac totul.

— Aşa, se lumină M. la faţă. Clar!

— Pot face rost şi de ierburi medicinale afrodisiace, ceva atât de tare, domnule, că excită şi un cauciuc. Dacă aveţi nevoie…

— Hm, sc, sc, mulţumesc, nu, respinse M. oferta, roşind.

Bledea îi făcu semn cu ochiul:

— Atunci, înseamnă că mai merge şi… fără?!

M. o luă de pe cap pe Martha-sentimentala şi-şi făcu vânt.

— Femeile sunt pentru mine un mare mister, zise cu blândeţe, dar nu reuşi nici acum să scape. Bledea îl apucă pur şi simplu de nasture, gest ce contrazicea aerul său umil dintru început. Bledea se postă în faţa lui ca un zid de netrecut. Gândurile lui M. lunecară pe nesimţite înapoi. „Eşti îngropat până la bărbie, iar eu scot revolverul, ţintesc în cap… şi trag. Şi trag!” De unde ve…?

Bledea îl trezi.

— Şmecherule! Femeile, un mare mister, ai? Mie-mi spui, gagiule bătrân!

— Ştii, domnule Bledea, termenul acesta de ga…

Protestele păreau fără rost. Râzând cu hohote, Bledea apucă bicicleta de coarne.

— Dacă ai nevoie de ceva, întreabă de mine, în centru. Toată lumea mă cunoaşte, toată lumea ştie unde pot fi găsit. Bledea-poştaşul e oricând la datorie, pa, gagiule!

Cinci

La urma urmelor ce poate să însemne ESSO? Vânt de noapte trecea peste acoperişurile oraşului răsucind copacii, smulgând frunzele moarte prematur. Şi în răstimpuri se făcea o linişte propice fantomelor. Magiei negre. Dar ce este magia neagră?

Necunoscutul nu răspunse. Clementina ţinea în faţa ochilor hârtia pe care o găsise pe pervazul ferestrei şi pe care scria: *Destinul îţi aduce „moarte îngrozitoare”. Planetă cu ghinion!*

— Cineva îşi bate joc de noi? Vrea să ne sperie? O răbufnire a vântului îi încolăci pe gât pletele întunecate, iar o parte din şuviţe se răsfiră peste obraji, peste ochi şi frunte, ca o plasă neagră, ca o glugă ce se pune pe capul condamnaţilor, în momentul execuţiei.

— Şi atunci? întrebă Tânărul Medic.

— Eu nu plec, zise în sfârşit Necunoscutul. Din curiozitate! Vreau să văd ce urmează. Voi nu sunteţi curioşi?

* * *

Într-un fel, era pudic. Îi mai ardeau urechile în urma discuţiei cu Bledea când sună la poarta cu numărul 12 de pe strada Rosetti. Prin gardul de fier examină clădirea mică şi cochetă, în interiorul curţii, cam la douăzeci de metri de stradă. În contrast cu fantezia arhitectului, cea a grădinarului lăsa de dorit: straturile de flori erau aranjate în elipse greoaie sau dreptunghiuri, iar culorile combinate alandala. Un ins tare bătrân, sau îmbătrânit, scheletic, cu figură lungă, pleşuv, cu bărbia împinsă mult înainte, stropea florile cu furtunul. Purta salopetă. Pe chelie, deasupra frunţii, trei negi alcătuiau un triunghi cu laturi milimetric exacte. Adică echilateral. În loc de centură, salopeta o avea încinsă cu un lanţ subţire de care atârnau câteva chei şi mai multe legături de cheiţe. O pipă mare fumega pe spătarul băncii. M. contemplă toate acestea, şi păru mulţumit.

— Hei! strigă pe un ton voios. Vreau să discut cu stăpânul dumitale.

— Stăpânul meu sunt eu.

M. păru descumpănit: din distracţie comisese o impoliteţe cu urmări incalculabile. De vină nu era altul decât Bledea, Bledea îl zăpăcise-n aşa hal. Printr-o lungă frază confuză, prost articulată, cu adjective ce se izbeau între ele, încercă să-şi ceară scuze, care îi fură, pare-se, acceptate. Grădinarul se îndreptă spre poartă. Cheile zăngăneau împrejurul taliei sale. Era un bărbat de cel puţin şaptezeci de ani, vârsta îi încurcase niţel trăsăturile ce se amestecau cu o anumită incertitudine asimetrică. Ochii i se decoloraseră, dar, cu un gest scurt, neaşteptat de viguros, bătrânul deschise poarta, iar M. constată că e cu un cap mai scund decât viitoarea sa gazdă. O mică scară cu balustradă de lemn, pe pivoţii căreia se aflau ghivece de flori, îi conduse în antreul spaţios, cu două oglinzi, cuier, măsuţă şi scăunele, o armă de vânătoare veche de cel puţin o sută de ani atârnând decorativ deasupra uneia din oglinzi, şi trei uleiuri cu flori.

— Pot s-o atârn pe Martha în cuier? întrebă M. zâmbind cât mai seducător.

Bătrânul se întoarse către el: M. avu simţământul că în faţa lui se mişcă o arătare a unei alte lumi. Dacă ar întinde mâna, ar trece prin el.

— *Ce aţi dori?*

— Mă iertaţi… şi privi cu un pic de teamă masca gazdei. Niciun muşchi nu clinti pe faţa aceea. Nici nu avea muşchi… Mă iertaţi, nu v-am prevenit că… Ştiţi, am nevinovata manie de a-mi boteza micile obiecte personale. Briciul meu de pildă, se num...

Cum nicio încurajare nu venea din partea amfitrionului, M. consideră inutil să continue cu explicaţiile. Se legănă de pe un picior pe altul, simţindu-se ca un exilat în Ţara Umbrelor. Celălalt nu scotea un cuvânt, mulţumindu-se să-l privească fix.

— Nu vă deranjează?

— Ce anume? împroşcă, în sfârşit, bătrânul.

Avea impresia că fantomaticul ins nu e înzestrat cu virtutea priceperii, că sensul cuvintelor îi scapă, când primi o neaşteptată replică:

— Deloc! Deloc! Am avut un coleg care-şi boteza degetele de la mâini şi picioare, alfabetic: Adam, Bucur, Costel, Dorin, Eustaţiu; Augustin, Beniamin, Crişan, Dorel. Eliodor; Asan, Barbaroza, Constantin, Dinu, Erasmus; Amalia, Bianca, Corina, Daniela, Emilia. Observi că degetele de la piciorul drept poartă nume de fată, poate din cauză că n-a mai găsit nume masculine care să-l satisfacă, sau din alte motive… mai obscure.

Stupefiat, M. se clatină în faţa neaşteptatei locvacităţi a bătrânului, dar mai ales a cursivităţii cu care înşirase cele douăzeci de nume. Ultimele cuvinte, „mai obscure” fuseseră pronunţate cu un ton ce-i strecură fiori în şira spinării.

— Un alt coleg, urmă fantoma, îşi boteza urechile, dar le schimba denumirea în fiecare săptămână după zodiac. Şi primul coleg, şi al doilea au murit.

— Sc, sc…

— Ce *aţi voit* să ziceţi?

— Oh, nimic. Doar că, aşa cum zicea Homer, un regizor, în imperiul morţii ne întoarcem cu toţii.

— Aceasta e camera, îi întrerupse bătrânul ieftina filosofie, deschizând uşa din dreapta antreului c-o mişcare atât de feroce că ar fi existat temeri că va ramâne cu clanţa în mâini. Încăperea era luminoasă, proaspătă, curată. Scotocind prin încurcatele-i amintiri, M. ajunse la concluzia că nu beneficiase niciodată de un cămin atât de comod. Se duse la fereastră, de unde se deschidea o bună parte din panorama oraşului.

— De aici, cu ajutorul lui Bill, pot să văd tot ce se petrece în localitate.

— Şi cine să fie Bill? se interesă bătrânul, rotind spre el o faţă stafidită şi un gât ale cărui vertebre scârţâiau, neunse.

— Iertare! Bill e micul meu binoclu de buzunar. Iată-l. Cum era de presupus, binoclul beneficia şi el de un toc de piele, cu femei goale, imprimate. Vreţi să priviţi prin el?

— Nu, răspunse gazda sec, fără a-şi motiva răspunsul.

— Poate că totuşi vă agasează mica mea manie de a-mi boteza obiectele personale?

— Deloc. Am avut un coleg care-şi boteza degetele de la mâini şi picioare: Adam, Bucur, Costel..

Înşiră, iarăşi, cu răbdare, întregul pomelnic de degete răposate. Oare uitase că două minute mai înainte făcuse acelaşi lucru, sau se răzbuna că M. îi pusese iarăşi aceeaşi întrebare?

— Ia loc, domnule. Să trecem la chestiuni practice. Numele meu este Caniardo, sunt doctor în matematică, de asemenea doctor în astronomie.

— Deci ar trebui să vă apelez: „Domnule doctor doctor Caniardo”? încercă M. să dea dovadă de umor. Când colo auzi:

— Întocmai. Nu te pot obliga, dar aşa ar trebui. Chiria e de trei sute de lei.

Temerea că poate are de-a face cu un fel de dement, sau un fel de senil-maniac, fu iute ştearsă de bucuria că preţul camerei e scăzut. Se temu, doar, să nu i se ceară pe loc un avans, dar doctorul doctor nu făcu aluzii în acest sens.

— Numele meu este M., zise M. Îmi pare rău, dar nu pot spune mai mult. Înţelegeţi, călătoresc incognito. Mă tem că vă deranjează? Oare vă deranjează?

Caniardo nici nu-l privi, nu privea nicăieri.

— Nu.

— Mă gândeam că va trebui să mă treceţi în cartea de imobil.

— Pentru cât timp aveţi nevoie de cameră? Sau vă stabiliţi definitiv în oraşul nostru?

Numai dacă mor aici, ceea ce ar fi regretabil, lp, lp, lp...

— Formal, vorbi M., închiriez camera pentru trei luni, pe urmă treburi urgente mă cheamă-n altă parte.

— Bine, orăcăi doctorul doctor Caniardo, şi ieşi iute fără să mai spună nimic, nici măcar „Faceţi-vă comod”. M. îşi puse fireasca întrebare dacă asta înseamnă că e acceptat definitiv drept chiriaş.

* * *

Cei doi bărbaţi se întâlniră-n dreptul parcului, parcurseră în tăcere, cu feţe mohorâte, distanţa până la pod. Cenuşie era vârsta amândurora. Pe pod stopară, alături de copii, alături de alţi

necunoscuţi, să privească pescarii înşiraţi la distanţe mari de-a lungul malului, până în locul unde râul cotea spre stânga, între despletite, fumegoase sălcii. Automobile albe lunecau fără zgomot pe bulevarde, încetinind pe podul larg; începea să însereze; merseră mai departe până la prima bodegă, pe partea cealaltă, unde cerură bere. Două muşte traversau faţa de masă, în diagonală, apropiindu-se, ca doi adversari în duel. Pe stradă trecea avalanşă de lume, veneau de la un meci de fotbal, furioşi toţi; echipa locală se făcuse de râs pe teren propriu, dar vinovat era arbitrul.

Conversaţia lor era apatică, lipsită de patimă, se vedea că mai vorbiseră şi altă dată pe aceeaşi temă. Doar accentele erau diferite. Intensitatea. Primul vorbea în şoaptă. Celălalt – prea tare.

— Din primul moment vorbi primul, cel ce se exprima pe şoptite, „Ordinul Coloneilor" a fost urmărit de blestem. N-am să uit ziua când Ghiriş…

— Haide, Max, nu repeta la nesfârşit aceeaşi pov…

— Dacă ar avea cremvurşti, am putea lua câte o pereche.

— Bravo! Bravo! Cum îţi sar ideile.

— M-ai rugat să nu repet. De câtva timp mi se întâmpla să… Tăcu fiindcă cineva trecea. Ce am vrut să zic?

Băură bere, priviră lumea ce se scurgea sub ei pe trotuare. Un „Volks" al miliţiei lunecă încet în direcţia podului.

— M-da, oare ce am vrut să zic?

— Te lamentai ca totdeauna. Fii ca mine: fatalist.

— Da, Fabian… Nu, nu pot!

— O cură cu ape minerale ţi-ar echilibra nervii, zise cel care se numea Fabian, dar expresia ironică, puţin dispreţuitoare, a ochilor transforma îndemnul într-un fel de batjocură.

— Nu-mi iese din cap, zise celălalt, scrisoarea Anei Caraman; poate că tu ai uitat că Ana Cara…

— Nu, n-am uitat, făcu Fab, scăldat în plictis. Sorbi ultimele picături din halbă. Dar fac tot posibilul să şterg din memorie…

— Te admir, iei lucrurile uşor, pluteşti deasupra… Când Ana Caraman ne-a anunţat că fratele ei s-a otrăvit, după ce avusese o criză de nebunie, după ce în ultima vreme delira mereu, noaptea mai ales, şi noi putem bănui care era obiectul delirului, am convingerea că…

— Nu iau lucrurile uşor, îl întrerupse Fab, dar eu îţi repet, sunt fatalist. Nu iau lucrurile uşor, şi am aceeaşi convingere ca şi tine: lucrurile vor răbufni! Şi ştiu chiar mai mult decât tine, de ce crezi că te-am invitat azi la plimbare? Ca să ne complimentăm? Nu! Ca să-ţi comunic *noutatea*, dar în halul în care ai ajuns, e mai bine să tac.

— Ce *noutate?*

— Băiete! Adă-ne bere.

— Despre ce *noutate* vorbeşti?

Fab îl privi pe înspăimântatul său amic.

— Ei bine, colonele, să-ţi spun. Sau nu? De ce să nu-ţi spun? Aşteptă câteva clipe până ce chelnerul înşurubă în faţa lor halbele, trase un gât zdravăn, îşi şterse gura cu o batista albă, curată, cu monogram „F.G.”. Îşi aţinti ochii lucizi, ironici, asupra celuilalt: – L-ai remarcat desigur pe individul hidos, cu obraz cadaveric, care se instalează în fiecare seară la colţul librăriei „Eminescu”? *Ştii cine e?*

— Ce mă priveşte pe mine cine e?

— Te priveşte, într-o măsură. Nu l-ai recunoscut?

— Nu mă speria! Doamne fereşte, nu cumva e…?

— Dumnezeu nu te fereşte de nimic. Fereşte-te singur, dacă poţi.

— Spune-mi odată!

— Nici eu nu l-am recunoscut, s-a schimbat, catastrofal s-a schimbat… Dar trecând pe acolo întâmplător, l-am auzit vorbind. Aiura! Ştii despre ce?

— Pentru Dumnezeu, nu mă mai…

— Despre un om îngropat până în bărbie, despre alţii care-l execută.

Vinele de la tâmplele pleşuve ale lui Max se umflară.

— E colonelul Schermer! exclamă Fab, patetic. Prietenul nostru. Ce dezastru! E internat, însă are permisiunea să iasă la plimbare, fiindcă e inofensiv, debitează mereu una şi aceeaşi poveste. Nimeni nu ştic de unde a apărut şi nici nu-i cunoaşte numele.

— Iar noi îl credeam departe în Canada!

— Poate şi el se crede în Canada!

— Şi dacă te înşeli?

— Eu nu mă înşel, făcu colonelul Fab, necruţător. Am ochi tânăr. E bine să privim lucrurile în faţă. Şi dacă le privim în faţă, putem trage o singură concluzie: Pârvu s-a sinucis, Schermer e dement, Ghiriş şi cu Lauden sunt de multă vreme morţi… Din „Ordinul Coloneilor” am mai rămas noi doi.. Cine vine la rând?

— Şi poţi vorbi atât de liniştit?

— Eu sunt fatalist, zise Fab. Da, fatalist.

Şase

Timp de o zi şi jumătate M. păru să nu aibă nicio preocupare, în afară de aceea de a se acomoda temeinic cu noua locuinţă. Examina totul, adulmeca ungherele, neauzit ca un câine ce împrumutase picioare de pisică. Doctorul doctor Caniardo nu stăvili în niciun fel această nobilă preocupare.

Dădu târcoale prin casă şi grădină, inspectând totul, discret, elegant, fără a-şi agasa gazda care-l ignora total, suspect de total. Caniardo beneficia de un spaţiu imens: trei camere. La întrebarea lui

M. dacă locuise totdeauna singur, veni răspunsul, laconic, că existaseră şi chiriaşi, dar scăpase de ei, întrucât erau prea „nedisciplinaţi”. Sensul cuvântului rămase cam neclar pentru M., care şi-i închipui pe chiriaşii dinainte ca pe nişte căţei ce sar gardurile, în dezordine. Caniardo nu părea dispus să treacă, în raporturile cu noul său chiriaş, la un ton cât de cât amical. Păstra distanţa ca pe o frontieră peste care trecerea în contrabandă a jovialităţii e strict interzisă. Ei şi ce, îşi spunea M., asta nu-mi displace, oamenii care se amestecă-n treburile mele mă plictisesc; decât o gazdă pisăloagă, mai bine un asemenea par uscat. Dacă e vorba să păstrăm distanţa, s-o păstrăm, sc, sc, sc!!!

Într-o dimineaţă, fix la şapte şi jumătate, manevrându-l pe Bill în toate direcţiile, descoperi în ocular un bărbat gol care stătea în cap.

Ptiu, drace! Bd, bd! pufni M. ca un motan, nevenindu-i să-şi creadă ochilor. Se grăbi să şteargă lentilele şi reveni asupra câmpului de observaţie. Nu exista niciun dubiu: scăldat din plin în văpaia soarelui matinal de vară, omul stătea în cap, şi fiind aşezat în profil, faţă de punctul de observaţie, e lesne de înţeles din ce amănunt minor se putea deduce că e vorba de un mascul. M „din locul unde se afla, ar fi putut să-l vadă şi cu ochiul liber, distanţa nefiind mare, fără a distinge însă şi amănuntele… minore.

Cu ajutorul credinciosului binoclu Bill însă, îşi dădu seama că e vorba de un om în vârstă, slab, dar de constituţie robustă, care-şi efectua ciudatul exerciţiu pe o pătură decolorată, în grădina din spatele casei, unde, cel puţin aparent, era ferit de priviri inoportune.

Dădu fuga să-l caute pe doctorul doctor Caniardo, şi-l găsi printre flori, ca de obicei. Ciolănos, uscat şi urât cum era, părea şi el o floare, dar a răului, însă M. nu putu beneficia de această aserţiune, întrucât opera lui Ch. B. rămăsese pentru el, până la ora aceea, o desăvârşită taină.

Îl aduse-n camera sa şi-i dădu direcţia. „Priviţi!” Doctorul doctor se trase înapoi ca o *mâtză* apucată de mustăţi. Părea să zică: „Doar pentru atâta lucru mă deranjezi?” Dar în realitate se mulţumi să observe:

— Cunosc. E vecinul nostru, face yoga.

— Lp, lp, lp, se miră M.

Ca şi cum ireproductibilele sale exclamaţii ar fi iscat un efect special, faţa severului bătrân, străjuită de cei trei negi de pe chelie, se mai lumină. Era poate primul zâmbet ce-l înregistra M. pe chipul doctorului doctor. Poate din această bună dispoziţie, câştigată brusc, se născură şi explicaţiile ce urmară:

— E Titus Grigorescu, un activ membru al Asociaţiei. Despre ce Asociaţie pomenea, nu binevoi să explice. În schimb adăugă cu privire la Titus Grigorescu: – Un om instruit. Eminent tropicolog, sudolog, tot

ce vrei.

— Mă rog, replică M., cam ce ar trebui să înţeleg prin sudolog? Sau n-am auzit bine…

Caniardo, deja apropiindu-se de uşă, răspunse:

— Specialist în studierea sudului, ce altceva?

— Bd, bd, iată o meserie care nu mi-ar displace, doar că nu m-aş obosi să stau atâta vreme în cap, vorbi M., însă numai pentru sine, fiindcă doctorul doctor îl părăsise.

Mai urmări câtva timp eforturile yoginului; acesta schimbă mai multe poziţii, care de care mai incomodă. Când se plictisi de el, M. începu să se ferchezuiască. O făcu pe îndelete, ca o doamnă cochetă ce se pregăteşte să iasă în oraş, în vreme ce soţul turbează aşteptând-o. Folosi o serie de ustensile cosmetice care umpleau un buzunăraş al „Geadei" – lejera sa trusă de voiaj.

Beneficie de aportul briciului – Dick-răutăciosul, luă pieptănul, pe nume Dan, dar citit Dăn, puse în funcţiune un mic aparat ce masa pielea capului, obrajii, gâtul, prin scurte şi repezi şocuri electrice. Când fu gata – legă şi cravata.

La poartă îl opri o doamnă nu prea tânără ce tocmai intra.

— Bună dimineaţa! Tovarăşul preşedinte e acasă?

M. simţi iar că e ceva ce-i scapă, ce i se strecoară printre degete.

— Pe barba lui Apollo, care preşedinte?

— Păi – şi femeia îl privi cu îndoială – Apollo nici n-a avut barbă.

— Şi-o fi lăsat între timp, să facă faţă modei. Cine e preşedinte în casa asta, că doar nu eu?

— Domnul doctor Caniardo.

— Te pomeneşti că e preşedinte peste tropicologi şi sudologi?

— Nu. A fost ales preşedinte al Asociaţiei Pensionarilor, şi doamna se îndepărtă cu un aer uşor ofensat. M. se decise să-i pună întrebarea:

— De unde… Femeia se opri. De unde ştiţi, mă rog, că Apollo nu purta barbă?

— Am fost profesoară de limbi clasice, domnule.

— O specialistă, deci?

— Cam aşa ceva.

M. suspină înduioşat.

— Geme oraşul acesta de intelectuali. Ei şi ce, oare nu sunt şi eu bărbat de veritabilă formaţie intelectuală?

— Asta se observă imediat, zise fosta profesoară. Dar cum de nu ştiţi că doctorul Caniardo e preşedintele Asociaţiei Pensionarilor? Dumneavoastră nu sunteţi pensionar?

— Nu! răspunse M. jignit şi se strecură pe poartă. Aborda anume un mers în trap săltat, ca să nu-l confunde nimeni cu un pensionar. Era în capul gol, pe Martha-sentimentala o lăsase acasă. Colindă prin oraş, citi mica publicitate a ziarului local, bău o cafea, examina

vitrinele, notând migălos într-un carneţel toate lucrurile de care ar avea nevoie – şi lista era destul de lungă –, încercă să fie amabil cu o fetişcană căreia i se rupsese un toc de la pantofi, iar când aceasta se răsti că nu acceptă să se lege de ea oricine, sub diferite pretexte *slabe,* mormăi că nu-i trecuse prin cap aşa ceva, femeile fiind pentru el un mare mister…

Îl scoase de mai multe ori pe Jean-sâcâitul, confruntându-i mersul cu cel al ceasului de la poştă, de la Biblioteca Universităţii, cu orologiile bisericilor: printr-un miracol de neînţeles toate mergeau bine, ca într-un oraş de nemţi. Ar mai fi băut o cafea, dar tot mai puţine monede zornăiau prin buzunarele sale. Asta nu-l împiedica să adauge noi şi noi lucruri la lista cu „obiecte necesare”. Se plimbă multă vreme prin parc, înfrânându-şi tentaţia de a închiria o barcă şi de a face, tinereşte, câteva tururi împrejurul insulei pe care se plimbau două lebede distante şi un păun îngâmfat. O tânără mamă alergă după copilul ei care se apropiase periculos de lac, lăsând pe bancă, părăsit, coşul cu cumpărături, iar deasupra coşului, printre ardei, portofelul; îşi înfrână vitejeşte tentaţia, deşi femeia ar fi meritat o lecţie.

O *să i-l ia altul, şi apoi nu cred că are mai mult de patruzeci de lei, iar eu nu sunt un găinar.*

Pe la amiază se găsi departe de centru, într-un loc binecuvântat, cu rare case şi livezi unde liniştea se legăna *în golurile dintre ramuri…* Se instală în umbră şi convingându-se că nu e observat de nimeni, spionă o cabană mică, înjghebată din bârne arămii, în preajma căreia putea fi zărit printre pomi un bărbat ce robotea la culturile sale de căpşuni. Binoclul Bill îi fu de real folos. Când văzu că omul de care se interesa abandonează pentru moment lucrul, aprinzându-şi o ţigară, înaintă decis, ca unul care nu are ce pierde. Totuşi, de încordare, un muşchi al umărului stâng începu să zvâcnească neplăcut. Portiţa nu era încuiată, o deschise fără a se mai obosi să apese pe sonerie. Bărbatul care lucrase la căpşuni acum şedea pe scăunel sub un umbrar de viţă, chiar lângă cabană, fuma îngândurat şi părea să nu fi simţit apropierea intrusului.

După ce parcurse distanţa cu paşi de pisică, M. se opri la vreo zece metri de el, voi să-şi scoată din cap pălăria pentru a-şi face vânt, dar îşi aminti că o lăsase acasă pe Martha-sentimentala. Încercă să vorbească lin şi convingător:

— Aş zice că speri să te îmbogăţeşti pe seama căpşunilor, sc, sc!

Auzindu-l, celălalt se ridică încet, fără să tresară, dat nu făcu măcar un pas în întâmpinarea musafirului. Purta bluză cadrilată de fermier, ceea ce şi părea să fie. Era un bărbat nu prea înalt, foarte bine legat, cu torace solid şi talie aproape juvenilă. Fruntea o avea puternic bronzată, iar obrazul, puţin scobit deasupra maxilarului proeminent, dădea feţii o înfăţişare triunghiulară, puţin şerpească, plăcută totuşi.

Începuse să chelească. O ţesătură lină de riduri îi înconjura ochii. I se putea da orice vârstă între treizeci şi cinci şi cinzeci.

Trase aer în piept şi împinse umărul stâng înainte, ca un luptător.

— Ce vrei?

În concordanţă cu ţinuta agresivă, şi tonul era profund nepoliticos, ca un lătrat ce precede muşcătura, în cazul de faţă o eventuală directă-n bărbie.

M. se simţi tare tentat să nu mai dea explicaţii şi s-o ia la goana, dar îşi stăpâni picioarele. Cartea trebuie jucată! Drese inutil nodul cravatei. Bărbatul care stătea la câţiva paşi în faţa lui nu purta cravată. Bluza pătată de sudoare stătea întinsă pe umerii masivi şi curbaţi. Un pumn în mutră de la acest cultivator de căpşuni n-ar fi tocmai o mângâiere, gândi M. Totuşi vorbi:

— *Ţi se spunea Blondul.*

Fermicrul îl cântări din ochi. *Dacă strănută mai tare, trec prin gard, sc, sc,* scânci M. în gând. Cel căruia „i se spunea Blondul", ridică un braţ vânjos şi poruncitor, arătând poarta:

— Ai o secundă şi trei zecimi ca să faci stânga-mprejur; ai şapte secunde ca s-ajungi la poartă; ai două secunde şi o zecime ca să ieşi pe poartă. Şi-ţi mai dau o secundă ca să-mi faci de acolo bai-bai cu mâna, în total unsprezece secunde patru zecimi, ca să dispari şi să nu te mai văd niciodată, pocitanie!

— Sc, sc, sc! se biţâi M., foarte intimidat, dar nu schiţă gestul de a face stânga împrejur. Dimpotrivă, înaintă încă doi paşi. Blondul strivi sub călcâi chiştocul ţigării şi-şi încrucişă braţele ca un marinar, într-un moment de acalmie a oceanului.

— Ştiu totul despre tine! strigă M., aproape deznădăjduit. Îţi cunosc viaţa încă de pe când te aflai pentru studii în Franţa, la Paris…

— Stai! îl întrerupse Blondul şi M. avu certitudinea că va împărtăşi destinul ţigării, adică va fi strivit, când colo celălalt îşi scutură umerii ca şi cum ar fi vrut să se dezbare de o povară neplăcută, apoi se aşeză iarăşi pe scăunel. Puse palmele pe genunchi şi se uită la M. cam pieziş, ca la o specie de peşte necomestibil.

— Haide, bătrâne, dacă vrei să-mi spui o poveste de groază, din partea mea ai liberă cale, tocmai mă simţeam obosit. Te pomeneşti că-i fi un fel de rapsod popular „de oraş"? Rapsozii ăştia cam sunt la modă acum…

M. se trase mai către umbră, aproape fericit. Îşi permise chiar să facă observaţia:

— Văd că te-ai aşezat, Blondule, iar pe mine, care sunt *puţin* mai în vârstă, mă ţii în picioare.

— Sc, sc, sc! se maimuţări Blondul.

M. căscă ochii mari:

— Cum ai făcut?

— Sc, sc, te imitam, îşi bătu joc fermierul. Ia loc unde vrei. Aşează-ţi hoitul pe butuc, colo. Sau pe nisip, aici.

M. se instala pe-o stivă de scânduri, după ce mai întâi întinse batista. Îşi netezi haina, oftă.

— Lp, lp, lp…

— Ce tot spui? E un început de baladă?

— Evenimentul, vreau să zic invadarea Franţei, te-a prins la Paris şi…

— N-am zis eu că eşti un rapsod? Eşti plătit cu ora, sau cu ziua? Câte drahme faci pe sezon? E rentabil? Dacă da, mă apuc şi eu de mese…

— …Şi ţi-a trezit gustul pentru aventură.

— Ce fel de aventură?

Blondul îşi aprinse o nouă ţigaretă, lungă, subţire, întinse picioarele, se pregăti să asculte. M. recită fără patos:

— Ai trecut clandestin canalul, împreună cu un agent al Biroului doi, un amic de-al tău, căpitanul Lagarde. Zic bine?

— Zici grozav. Dar care canal?

— Al Mânecii! Te-ai dus în Anglia.

— Parcă ar fi vorba de biografia unui spion!

— Păi chiar despre aşa ceva e vorba! O soluţie specială ţi-a îngălbenit pletele pentru totdeauna şi-ntr-o noapte ploioasă, când proiectoarele nemţeşti orbiseră, un „BOW-1" te-a paraşutat deasupra Berlinului. Războiul fierbea, se pregăteau ofensive şi contraofensive. Te credeau pierdut, dar te-ai întors cu toate datele cerute, misiunea îndeplinită cum zic ei. Aşa ai de venit agentul A-2, supranumit „Blondul".

— Îmi place cum povesteşti. Sper că ai mai multe variante, rapsodiile… Dar A-2 este virusul gripei. Ştiai?

— Ei şi? Se spune că o dată era să-l răpeşti chiar pe Hitler, dar acţiunea a eşuat dintr-o confuzie.

— Ai încercat să te acompaniezi la balafong, la chitară? Ţi s-ar dubla câştigurile, sau eşti afon?

M. văzu căpşunile strălucind printre frunze ca nişte picături mari şi roşii şi înghiţi în sec. În pragul cabanei stătea o pisică albă, cu ochi galbeni, orientali, şi-şi lingea vârful piciorului drept.

— Ce mă tot întrerupi? Eu vreau să-ţi propun, bd, bd, bd, o afacere *die grosse.*

— *Die grosse?* Cunoşti, carevasăzică, şi etrusca veche? Eşti în întregime numai surpriză. Dar cântă, cântă mai departe…

— Cânt! Te-ai întors în ţară în toamna lui patruzeci şi cinci, acoperit de glorie, numai că gloria nu ţi-a servit cine ştie cât. Imediat raporturile cu Occidentul s-au stricat, iar tu te-ai dat la fund. Normal, prietene A-2, ridică M. glasul cu îndrăzneală, şi dacă nu era vădită în

tonul său o intenţie clară de şantaj, oricum, o vagă ameninţare se putea distinge, cum puteai dovedi…?

— Sc, sc, ce?

— …că nu continui să…? Să-ţi spun eu ce fel de neplăceri ai avut? Aşa e că n-are rost?

— Te-am simţit demult, zise Blondul. Încă de când te opriseşi pe partea cealaltă a drumului şi mă observai. Simţeam că mă priveşte o gânganie scârboasă, un fel de păianjen, care-mi va aduce numai necazuri…

M. îl întrerupse, stacojiu, tremurând de iritare:

— Accepţi să te întovărăşeşti cu mine în cea mai *grandă* afacere a secolului?

Blondul tăcu multă vreme. Vorbi cu glasul foarte coborât.

— Aha… prin urmare *grandă*. Până şi etrusca medievală o ai în degetul mic. Ce să spun? Ideea de a lucra împreună cu un poliglot de asemenea calibru mă umple de fiori. Ce trebuie să fac? Să sap un tunel? Să otrăvesc partea de Nord a continentului? Să abat cursuri de apă?

M. se ridică.

— În principiu eşti de acord?

— Mă sperii când stai în picioare. Aşează-te. Nu vrei un calmant?

— Vrei să lucrăm împreună sau nu?

— De ce nu duci singur treaba la capăt?

M. îşi schimbă locul, se aşeză pe un butoiaş răsturnat, fără să mai întindă batista sub fund.

— Nu pot, mărturisi cu modestie. Mânia i se pleoştise. Nu sunt un… babalâc, fireşte, dar am trecut de prima tinereţe. Trebuie să colaborez cu cineva… un om activ, un…

— Unul care să tragă din greu, pricep, şi m-ai ales tocmai pe mine. De ce nu pe cizmarul din colţ? Şi pe urmă, cine te-a trimis aici, pe capul meu?

— Da, ori ba? încercă M. să fie tăios.

— Prin vinele mele curge o lene mare, afacerile periculoase nu mă mai ispitesc. Blondul se destinse. Singurele mele aventuri de acum sunt pescuitul, lozul în plic. La loz n-am câştigat nici măcar un tacâm îndoit, peşte în schimb am prins. Merg la pescuit cu pisica, mă însoţeşte uneori, ea mănâncă peşti de vii. Nu pot să-ţi dau un răspuns, regret, chit că ştii unele lucruri despre mine, sau, presupui că ştii. În schimb, eu nu te cunosc, faima ta n-a zăngănit pe aici, e o situaţie inechitabilă, nu consideri? Îmi place să ştiu totul, despre adversari, dar mai ales despre colaboratori. Uneori colaboratorii pot fi adversari mai daţi dracului decât adversarii adevăraţi, dacă-mi permiţi acest vechi paradox, probabil etrusc.

— Despre mine, cât e necesar, pot să-ţi spun eu, promise M.

— În acest caz, chiar poţi să te adresezi cizmarului din colţ. Eu nu mă mulţumesc doar cu „cât e necesar”. Văd că, totuşi, nu ştii nimic despre mine!

— În acest caz – şi M. întinse mâinile conciliativ – îţi voi spune chiar mai mult decât e necesar.

— Nu te obosi. Dacă eu sunt într-adevăr cel ce-ţi închipui, adică „A-2, spionul isteţ”, până în douăzeci şi patru de ore te voi răsfoi, ca pe-o carte subţirică…

— Aşi! Nu poţi afla nimic despre mine.

— Aşi cu rigi! Voi şti şi când ai fost ultima dată la croitor.

M. îşi pipăi pulpanele hainei, c-un aer confuz.

— Nu e nou, dar e bine întreţinut. Nu mi-a mers prea grozav în ultima vreme.

Blondul mângâie pisica şi privi visător spre orizonturi.

— Şi încerci să te refaci *prin mine?*

Soarele se apropia încet de vârful unui nuc rotund ce foşnea pe marginea domeniilor Blondului. *E tare cald,* gândi M. şi din nou avu o senzaţie neplăcută. Ceva… ceva esenţial, îi scăpa, trecea pe lângă el, dar ce? Ridicându-şi coada, pisica privea în direcţia lui M., la fel de nedumerită.

Şapte

Titus Grigorescu, yogin, antropolog, sudolog, membru al Academiei, *doctor honoris causa* al câtorva Universităţi ilustre, deschise uşa cu palma încă umedă şi ieşi din baie în izmene. Agitind prosopul porni cu paşi inegali să-şi caute sora, şi o găsi în bucătăria de vară, murând castraveţi.

Sora sudologului era prevăzută cu un nume neverosimil: Simeria, cu toate că nu se născuse la Simeria, ci la Calafat. Poate că părinţii o botezaseră aşa în amintirea unor întâmplări plăcute, poate se cunoscuseră în gara Simeria, posibil chiar o concepuseră acolo.

— Draga mea, vorbi *doctorul honoris causa,* tu ai fost mai înainte în laborator?

Simeria îl gratulă c-o privire atentă şi critică.

— Vai, Tit, ce izmene prăpădite ai! Va trebui să-ţi cumpăr un rând.

— Se spune, eventual, un rând de ţuici, şi nu un rând de izmene, draga mea, o corectă sudologul. Un stoc de izmene, ar mai merge, deşi presupune o cantitate cam mare, un vagon, să zicem. Ce să fac eu cu un vagon de izmene? Nu cred că ar merge nici „o promoţie” de izmene şi niciun chintal de izmene. O promoţie de jurişti, sau un chintal de secară, da. Dar *ce* căutam eu aici?

— Ce căutai?

— Nu, nu căutam. Ce *nu* căutam?

— Cum ce *nu* căutai?

— *Cum,* cum? A!, uite ce. Tu ai deschis mai înainte uşa laboratorului?

Simeria îşi vedea de lucrul ei.

— Azi, nu. De ce? Trebuie să fac curăţenie?

— Nu despre asta e vorba, dar am auzit uşa laboratorului trântindu-se, când mă aflam în baie. Pe cinstea mea, adăugă savantul, încep să cred că circulă stafii prin casa asta.

Simeria opina:

— Curentul…

— Dar ştii că nu deschid niciodată ferestrele laboratorului, nu poate fi niciun curent De altfel chiar şi obiectele au început să se mişte. Las ochelarii pe birou, îi găsesc în baie. Pun jurnalul meu, deschis, pe fotoliu, îl găsesc închis, pe dulap, ca să nu mai vorbesc de papuci, pe care i-am găsit acum două zile-n cuier.

Simeria se apucă de burtă, se porni pe râs. Spre deosebire de fratele ci, era o dolofană scundă, energică, echilibrată.

— Degeaba faci yoga, Tit. Zăpăcit vei rămâne şi uituc.

— Accept zăpăcit, accept uituc. Dar mă tem de senilitate. Ce se întâmplă cu stilourile mele? În fiecare săptămână cumpăr câte două sau trei.

— Doar nu cumperi Pelikan, ci rable de un pol…

— Atât ar mai lipsi, să-mi dispară câte un Pelikan la fiecare două zile! Dar voiam să te întreb… Ce voiam să te întreb? Ah, da. Când au scris ultima dată băieţii?

— Vezi că eşti uituc? Că doar duminică am primit scrisori, de la amândoi: Sergiu e în drum către ţară, se plângea de o furtună…

— Aşa e. Taifunul blestemat… Iar Mircea tocmai ridică ancora, dacă-mi amintesc. Le-am răspuns? Sigur că da, îl rugam pe Mircea să…

Simeria clătină din cap.

— Tit, Tit, ce haos e-n mintea ta! Du-te şi te-mbracă. Ce vrei să mănânci?

Deodată Titus Grigorescu o luă la goană, desculţ şi în izmene, către casă.

— Am uitat apa curgând… Nu vreau să mănânc, trebuie să-i răspund doctorului Hammerschbaum din Viena. Dacă poştaşul vine cu corespondenţa…

— Ţi-o aduc imediat, ştiu.

Uitând însă imediat de apa care tocmai începea să inunde baia, tropicologul se aşeză la o măsuţă, în vestibul, şi începu sa aştearnă cu creionul, în nemţeşte, ciorna scrisorii către doctorul Hammerschbaum din Viena:

— *„Stimate coleg şi prieten, zilele acestea am meditat asupra cuvintelor*

lui Goethe „Han lebt nur einmal în der Welt”[5], şi, ca să fiu sincer, n-am găsit o replică satisfăcătoare...”

În dreptul ferestrei tremura o creangă; dus pe gânduri, savantul urmări câteva minute zbaterea ei. Apoi, aproape uitând cui îi scria, trecu involuntar la franceză, care îi era mai familiară:

„Helas, pas de replique!... Nu se găseşte replică! Dincolo de noi şi în noi, e plasa teribilă a timpului care trece şi ne erodează, dar pentru consolare ne face plus sages. Mais moi, je m'en doute que je sois devenu plus raisonnable les dernieres quarante annees. Dar ce rost are să mă lamentez, şi încă la o oră matinală, pe stomacul gol?... Iartă-mă, vreau să te rog ceva! Pe la voi a apărut lucrarea lui...”

Se duse să caute hârtia pe care avea însemnat numele autorului dorit precum şi titlul cărţii. Cum autorul era englez, titlul de asemenea în englezeşte, trecu fără să-şi dea seama la această limbă pe care o mânuia cu aceeaşi uşurinţă. Scrise câteva fraze în care explica de ce are nevoie de lucrarea respectivă, când auzi ceva. Paşi, sau... Parcă ar fi trecut cineva prin spatele său, sau prin hol. Merse repede, intrigat, dar nu văzu pe nimeni. Dar nu şi nimic. Apa începea să se reverse din baie în hol. Sudologul se apucă cu mâinile de cap:

„Iarăşi am făcut o inundaţie!!! Ce va spune Simeria?”

Opt

Peste o zi, vântul întinse nori fusiformi pe diagonala cerului. Printre dungile albicioase, mari păsări pe aripi călătoare trasau rute iluzorii spre ţinuturi calde care de multă vreme s-au scufundat în ocean.

La ora amiezii M. renunţă la una din ocupaţiile sale favorite: explorarea împrejurimilor cu ajutorul lui Bill; şi-o puse în cap pe Martha-sentimentala şi părăsi casa. În faţa vilei îl văzu pe doctorul doctor Caniardo ascuţind o nuia. „Se strică vremea” zise M., numai aşa, din amabilitate, ca să nu treacă fără a scoate o vorbă. Caniardo îi răspunse scurt: „Da”. M. se întrebă cum se face că un om atât de posac a fost preferat ca preşedinte al pensionarilor şi se bucură de atâta simpatie şi trecere printre ei, aşa cum reieşea din discuţia avută cu profesoara de limbi clasice; bieţii bătrâni nu doresc altceva decât să audă o vorbă caldă, or ce poţi auzi din partea unei arătări ca doctorul doctor, în afară de clămpănit de oase?

* * *

Îl găsi pe Blond ocupându-se cu aceeaşi râvnă exemplară de culturile sale; părea să nu se fi mişcat din loc. M. încercă un sentiment de triumf prematur, răcoros ca o halbă aburită pe-o zi insuportabil de

caldă.

O bună bucată de vreme Blondul nu-i acordă pic de atenţie, gospodări în continuare îndemânatic şi concentrat, cu o faţă de nepătruns.

Aşezat pe stiva de scânduri – pe unul din scăunele se instalase pisica, iar M. n-ar fi îndrăznit s-o deranjeze, iar pe celălalt îşi găsise loc o carte deschisă, cu faţa-n jos – M. îl urmări pe Blond, simţind cum indignarea urcă-n el ca mercurul într-un termometru. Era o jignire perfidă şi evident deliberată. Când, pe neaşteptate, Blondul îl servi c-o farfurioară de căpşuni proaspete. Mişcat, M. voi să bâiguie ceva, dar Blondul avu imediat grijă să şteargă buna impresie:

— Haide, hăpăie, zise el de sus. Pun pariu că eşti lihnit.

Înseamnă că ştie câte ceva despre jena mea financiară, se nelinişti M. Rase totuşi, cu multă râvnă, farfurioara. Căpşunile cultivate de Blond emanau arome subtile, erau răcoroase, dulci, fără cusur. Isprăvind, lipi cu delicateţe farfurioara de măsuţă şi-şi supse degetele, pe rând.

— Câştigi bine de pe urma…? Desenă cu un gest vag livada, în vreme ce se aşeza pe vechiul loc, peste scânduri.

Blondul îi adresă o strâmbătură voioasă.

— E o muncă ce aduce sănătate. Bărbătească. Te scoli în zori, iar seara pici de osteneală, şi adormi cum pui capul pe pernă. În felul acesta n-ajungi să iei Carbaxin, Napoton şi alte porcării de care-s pline sertarele farmaciilor.

M. îşi suflă nasul zgomotos.

— Crezi că eu iau Carbaxin?

— Ar trebui să iei… ca să mai scapi de frică.

— Admit că uneori mă tem, da, ei şi ce? Omul modern e neliniştit, bănuitor… Mă tem de… o lovitură pe la spate. Dar mi se întâmplă rar, nu sunt un fricos. Altceva, altceva mai ştii despre mine? Nu ştii! Pariez că nu mai ştii nimic.

— Pariez că da. În sfârşit Blondul se aşeză în faţa lui. Îşi şterse alene gâtul c-un prosop curat şi aprinse o ţigaretă lungă, subţire. Suflă fumul drept în obrazul lui M. *Ce bădăran*, ce *bădăran, lp, Ip.*. Amândoi stăteau sub cais, la umbră. Pisica sări de pe scăunel, se prelinse între ei, iar Blondul o mângâie cu mâna sa aspră.

— Ştiu, în primul rând, care e adevăratul tău nume.

M. se fâstâci. Ridică palmele, protestând zgomotos:

— Pardon, pardon! Chiar dacă l-ai aflat, fii amabil, nu-l rosti cu voce tare, vreau să-mi uit numele, e cam… compromis…

— Îţi acord acest hatâr, fie. Dar cum naiba să-ţi spun? M. e cam incomod, şi-n afară de asta-mi aminteşte de o fată căreia-i spuneam „Em”. Am iubit-o pe femeia aceea, nu pot să-ţi zic la fel. Prea eşti nasol. Îţi voi spune „Colaboratorul”, în amintirea unui mare tâm… în amintirea cuiva. De acord?

— E un nume la fel de bun ca oricare altul.

— Cam incomod, dar nici viaţa nu-i comodă. În acest caz, recunoşti că, fiindu-mi „colaborator”, greul afacerii îmi revine?

— Normal. Eşti mai tânăr, mult mai voinic…

— Bun! Dar atunci o să-mi revină şi greul câştigului?

— Împărţim de pe acum pielea ur…?

— Sunt chestiuni de principiu care trebuie stabilite ex… spuse Blondul dur.

— Bun! Dar nu uita că pontul îl aduc eu.

— Şi dacă am descoperit despre ce este vorba?

— Nu. N-ai avut cum şi când. Numai eu ştiu despre asta.

— Deh! zise Blondul. Deh, duh! Ştiu destul despre tine ca să nu fiu cine ştie cât de încântat de aşa colaborator, Colaboratorule.

Ofensat, M. împinse mâţa cu piciorul; Blondul se încruntă de parcă el ar fi fost cel maltratat.

— Marile mele combinaţii au făcut vâlvă la vremea lor, şi M. îl privi pe Blond cu un aer sfidător. Blondul se mulţumi să rânjească.

— În locul tău m-aş jena să aduc vorba despre… Ce combi…? Găinăria cu vaca pe care o travesteai în zimbru?

Colaboratorul îl privi cruciş. Aflase!

— N-a fost o mare idee? încercă să se redreseze.

— Mare, mare… Şi cum s-a terminat? Cu doi ani de *meditaţie.*

— Asta cam aşa e, acceptă M., întristat. Dar nu poţi reuşi chiar totdeauna. Atunci am încasat-o, perfect, în schimb m-am revanşat organizând congresul contabililor, şi…

— …au urmat alţi cinci ani de *meditaţie.*

— Recunosc, suspină M. dar aici contează frumuseţea ideii, şi nu… De altfel n-au fost decât trei ani. Ascultă, Blondule! M. îl privi furios, alarmat. Ştii chiar totul?

Blondul ridică din umeri cu simplitate.

— Totul. Pentru prima dată prin ochii lui trecu o umbră de modestie. — Până şi găinăria cu banii ce i-ai strâns de la vreo zece taţi creduli şi naivi ca să le vâri odraslele la şcoala profesională C.F.R., am răsfoit-o.

— Dar despre afacerea *de acum* n-ai aflat nimic. N-ai de unde, fiindcă nici nu s-a întâmplat încă nimic.

— Dacă se întâmpla, pun pariu pe-un fes uzat de eunuc că erai iar la *meditaţie.*

— *Apropo,* schimbă vorba Colaboratorul, cunoşti o fată pe nume Geada?

— În oraşul nostru vieţuieşte doar o singură fiinţă cu numele acesta, răspunse Blondul. Geada Ormazoglu, o actriţă, nu rea. S-a lansat în câteva roluri dificile şi a fost aproape strălucitoare în Ofelia. Aproape strălucitoare. Scenele nebuniei, eh, puţin prea apăsate,

încolo…

Colaboratorul îşi pocni degetele, trosc, trosc, simţindu-se timid, nesigur pe terenul pe care păşeşte. Se uită la Blond cumva de jos. Oscila mereu între ifose şi umilinţă.

— E un rol… cum să zic, lp, lp, lung?

După ce trecu o clipă, după ce asimila întrebarea în tot fastul ei, Blondul avu un râs încruntat.

— Prin urmare nu numai femeile, ci şi teatrul e pentru tine un mare mister! Da, e un rol destul de lung şi, pe toţi dracii, mai ales greu.

— Ia te uită! se miră M. N-aş fi crezut-o pe Geada aia în stare nici măcar să înveţe două, cum se spune… două replici, pe dinafară.

— Ai făcut o pasiune bruscă pentru ea?

M. povesti cum călătorise cu actriţa în acelaşi vagon.

— Ea pretinde c-aş fi confundat-o. Prin gâtul cam zbârcit al Colaboratorului trecu un nod asimetric, răsucindu-se lent. Păstrez o amintire tare neplăcută, oh, într-adevăr neplăcută, din noaptea călătoriei. Eram la vagonul de dormit, înţelegi: un păianjen s-a strecurat în aşternutul meu, un păianjen mare… foarte mare, cum…

Dacă obrazul Blondului n-ar fi fost atât de ars de soare, s-ar fi văzut că păleşte brusc; o tresărire acută trecu prin corpul lui.

— Un… ce?

— Păianjen! Mare! Negru, păros, gata să mă…

Privirile Blondului se concentrară în gol.

— Iarăşi un păianjen!…

— Ce tot mormăi acolo?

— Nimic. Numai că seara trecută, puţină vreme după ce ai şters-o, *şi eu am primit vizita unui păianjen.*

— Îmi place cum te exprimi… Fxplică-mi şi mie, cum fac vizite păianjenii?

— De plidă – Blondul desenă o linie oblică prin văzduh – îi vezi căţărându-se pe pereţi. Ca musafiri, se comportă admirabil: tac. Şi *al meu* tăcea, numai că l-am observat pe-o grindă în tavan, şi era prea mare, cât o farfurioară, ca să-l accept ca musafir. Am vrut să-l vânez şi a dispărut. Mi-a scăpat.

— Înseamnă că e tot aici?

— Sper că a plecat, zâmbi Blondul. De ce să-mi facă numai mie onoarea?

— Şi ai putut dormi?

— La urma urmelor nu era, totuşi, decât un păianjen, şi nu…

— Însă mare… ca şi al meu.

— Eh! O fi fost un păianjen-director. Sau un păianjen-vedetă. Încep, de altfel, să cred că tu aduci păianjenii. Şi-n faţa chipului dezolat al lui M., adăugă:

— Aduci păianjenii, fără să vrei. Vorbea serios, privindu-l ţintă. Nu e interesant? Acolo unde te duci, apar şi păianjenii.

— Poate se prăsesc printre tufele de căpşuni, replică prosteşte M.

— Ce sugestie extraordinară! În vagonul de dormit, unde te-a vizitat *primul* păianjen, creşteau tufe de căpşuni?

Nu, nu cred, că aş fi observat… M. îşi frământă mintea.

— Cine a mai fost ieri pe-aici?

— În afară de tine, doar un băieţandru căruia i-am vândut fructe. Dar, să terminam! E vremea, îmi spui sau nu ce doreşti de la mine?

După nenumărate ocoluri, dregându-şi la tot pasul în felurite chipuri vocea, M. îi explică despre ce era vorba. Blondul ascultă atent, fără să întrerupă. La sfârşit, Blondul tăcu puţin, îşi aprinse o ţigaretă lungă, subţire şi suflă fumul în sus. Cu mâna stângă îşi scărpină uşor pieptul.

— Povestea mi se pare fără acoperire.

— Cum adică?

— Risipită, fantezistă, explică Blondul, extrem de plictisit. N-ai de unde s-o apuci. Ce-i aia că mori din vina ta, datorită simţurilor stimulate? Mi se pare o aberaţie fără pereche. Pretinzi că nu poţi să-mi spui mai mult, dar eu cred că nici nu ştii mai mult, iar atât, e tare puţin. Atât – este egal cu nimic. Acelaşi lucru era şi dacă tăceai. Nici nu mă îndoiesc că individul şi-a bătut joc de tine. Unde e individul?

— Nu pot să-ţi dezvălui decât că are un yacht pe Mediterana şi tot timpul dă târcoale prin lume…

— Până i s-or termina târcoalele, mormăi Blondul. De ce are nevoie de „ESSO”?

— Nu-mi pasă, de vreme ce mă plăteşte ca să i-l procur.

— Yacht pe Mediterana? Asta e o poveste pentru cucerit normalistele din Puchenii de Câmpie. Are yacht pe dracu. Sau, dacă-n spatele acestei poveşti se ascunde ceva?

— Ce?

— O capcană, de pildă, scumpul meu Colaborator.

— O capca… sc, sc… nă?

Blondul mai trase un fum, dădu chiştocului un bobârnac de se duse răsucindu-se prin aer până la poartă.

— Aşa încep marile incendii, mormăi. Capcană. Vax. Ce capcană? O poveste tâmpită, la mult rom şi coniac. Nu, m-am hotărât, n-am chef să mişc un deget, decise, şi se ridică. Povestea cu pretinsul „ESSO” al colonelului L…

— Lauden.

— …auden, n-are nici cap, nici coadă. Eu sunt fermier, domnule M. Asemenea prostii nu mă interesează.

Auzindu-l că-i zice „Domnule M.” şi nu „Colaboratorule”, M. se simţi concediat.

— Dacă vrei, poţi să mă mai vizitezi uneori, un blid cu căpşuni capeţi oricând, totuşi nu exagera… conchise Blondul, apucând de coadă una din uneltele sale de scormonit pământul.

O asemenea „invitaţie” ar fi pus pe goană pe oricine, în afară de M. Ştia că dacă în următoarele două minute nu-i vine o idee, va fi invitat fără menajamente să se care. Privi împrejur, ochii îi trecură peste ferestrele deschise ale micii cabane, peste uşa închisă (chiar, de ce nu m-o fi poftit niciodată în casă?), peste cuşca de lemn a câinelui, în care nu vieţuia niciun câine, şi e greu de presupus că pisica aventurieră înnopta acolo; deodată văzu în drepul ochilor un păianjen… dar un păianjen mititel, aproape străveziu, ce se răsucea pe-o rază de soare, atârnat de firul său invizibil. Şi ideea îi veni.

— Sc, sc, Blondule, te credeam *o inteligenţă.*

— Tot mai eşti aici? Nu ştiu de ce mi se părea că ai plecat demult. I-ascultă! Nu te recheamă în oraş niciuna din strălucitele tale combinaţii?

Colaboratorul înlătură jignirea cu un simplu „sc!”

— *Ascoltomi!* Cum de nu-ţi trece prin cap că apariţia… Ip, lp!, apariţia păianjenilor, certifică, adevereşte că la mijloc e ceva serios? *Ei* vor să ne sperie!

Blondul azvârli unealta, se aşeză.

— Să ne sperie, posibil, sau… Sau să ne înlăture

Nouă

Candelabrul strălucea sus, în mijlocul plafonului: răsfrângea colorat şi iluzoriu o rază subţire de soare, răsfrântă şi ea dintr-o oglindă. Pendula atârna pe perete şi continua să bată ritmul unei inimi care poate încetase demult. Un sfeşnic de argint vechi, pe masă, crea o impresie fumigenă, ambiguă, de anotimp intermediar. Da, toate lucrurile erau la locul lor, poate dormeau, poate stăteau la pândă, aşteptând să… Iar durerea, violentă, neaşteptată, inedită pentru el, aici, în dosul frunţii, puţin spre tâmpla stângă.

Se întâmpla asta în urmă cu doi ani.

Cristian Pârvu, colonel *en retraite*, se duse la fereastra deschisă şi inspiră adânc răcoarea aromată a grădinii. În vreme ce apăsarea din craniu sporea, în loc să se risipească, în vreme ce-n vestibul răsunau parcă mai alarmate bătăile marii pendule cumpărate în patruzeci şi doi, în timpul unei scurte permisii, şi sub care cunoscuse mângâierile celei mai senzuale femei din Balcani, cântăreaţa Iulia Carandin, moartă imediat după aceea în bombardament, trăi o senzaţie absolut inedită: din largul grădinii, spre el, culorile florilor veneau *amestecându-se* cu parfumul florilor, ca nişte fuioare, nenumărate fuioare, culori şi mirosuri, ce se împletesc, concret cu abstract, fiinţă

cu nefiinţă.

„Doamne! gândi Pârvu, urnindu-şi de lângă fereastră trupul musculos şi înalt. Doamne, aşa ceva simţeam numai când…" şi privi spre portretul Iuliei, aşezat exact sub pendulă.

Înainta prin odaie, ocolind automat mobilele în vreme ce ochii îi erau inundaţi de vechi imagini, ciudat de proaspete, clare. Tot automat deschise un sertar unde ştia că se află hapuri pentru durerea de cap, folosite de nepoata sa, Ana; pe el capul nu-l supărase până atunci. Vârî mâna în sertar scotocind să găsească pilulele, când simţi o pişcătură, nu prea dureroasă.

Privi – o fi pus Ana niscaiva ace acolo? şi abia atunci se cutremură. La marginea sertarului pândea un păianjen negru, mare aproape cât palma sa.

Cu precauţiuni scoase sertarul şi-l puse pe covor. Reuşi să strivească bestia, curăţă sertarul, îl puse la loc şi privi locul muşcăturii. Efectul încă nu se făcea văzut, totuşi se gândi să meargă la medic, cunoştea unul – dar repede fu cuprins de euforie. Durerea de cap trecuse. Senzaţii vii, plăcute îi străbăteau trupul. Se smulse cu greu din starea aceasta, îşi aminti iar de medic. Luă haina şi ieşi, dar imediat ce fu în stradă – pierdu direcţia. Încotro mergea, de fapt? S-o întâlnească pe Iulia – dar Iulia e moartă demult. Doamne, ce beţie ciudată, o fi vreo nouă formă de griră, sau… Şi timpul deveni pentru el culoare. Timpul deveni pustiu. Timpul deveni fulger alb fără începuturi, fără sfârşituri.

Câţiva cunoscuţi încercară să-i vorbească, dar se depărta, gesticulând larg. Se mirară, nu-l mai văzuseră beat.

Spaţiul deveni pentru colonelul Pârvu timp. Spaţiul deveni tunet, fără început, fără sfârşit. Acum ştia: Iulia îl aşteaptă.

Şi se prăbuşi pestre trupul gol al femeii, într-o ultimă restituire. În aceasta cădere de dragoste îl însoţiră imagini frânte, ale unor ofiţeri ce se distrau, chefuind împrejurul unui nefericit îngropat de viu, apoi faţa, mai îndepărtată, a cuiva care se chema colonelul Ghiriş şi care-i zicea: „Prietene, dacă nici tu…" – un şir lung de explozii şi un cal zvârcolindu-se cu picioarele în aer, şi se prăbuşi peste trupul alb al Iuliei într-o supremă restituire, sub bătaia măreaţă a pendulei cumpărate în scurta permisie când…

Calul ce se zvârcolea, murind, se ridică în cele patru picioare. Cristian şi cu Iulia săriră în şa. Şi începu goana prin lumina şi bezna veşnică.

* * *

L-au găsit cu braţele împletite împrejurul unui trunchi de castan. Nu se descoperi urmă de venin în trupul său. Vaga înţepătură de la

mâna dreaptă fusese desigur făcută de o insectă inofensivă, nu putea fi luată în considerare. O fi folosit, se întrebară, pentru sinucidere, o otravă ce nu lasă urme?…

* * *

Ana Caraman, nepoata colonelului, se gândi îndelung pe cine ar mai trebui sa înştiinţeze de moartea unchiului ei. Şi-şi aminti de doi amici ai acestuia, dintr-un oraş de la capătul celălalt al ţării, le găsi adresa şi le scrise că unchiul Cristian îşi pusese capăt zilelor după un brusc acces de demenţă. Trebuia să motiveze, într-un fel sau altul, sinuciderea. Nebunia e motivul cel mai plauzibil, nu e aşa?

Zece

În strălucirea amiezii copacii aţipiseră, câţiva plopi doar, subţiri, ireali, tremurau uşor, sclipindu-şi frunzele ca oglinzile, aliniaţi ca un mic detaşament gata să pornească spre… Nord. În dreapta, o joasă lizieră de sălcii semnala existenţa râului; fără îndoială într-acolo se ducea Blondul să pescuiască, însoţit uneori, dacă e să-l credem, de pisica aventuroasă şi nebotezată.

Primul care se mişcă fu Colaboratorul, scoase ceasul cu un gest curat pensionăresc, îl examină cu importanţă.

— Jean-sâcâitul ne spune că e ora unu fix, vremea mesei.

Ciuli urechea aşteptând să fie interogat cine-i Jean, dar rămase cu ea ciulită până azi, fiindcă Blondul nu-i puse nici o întrebare. Nici aluzia fină cu ora mesei nu păru să trezească vreun ecou, iar Colaboratorului i se făcuse o foame!

— Îmi crapă măseluţa dup-o chercheleală.

Contrar aşteptărilor, Blondul nu se ridică să aducă un şip cu ţuică grozavă. Puse în schimb o nouă întrebare.

— Cum ai aflat că acest colonel Lauden ar fi aici, în oraş?

— Sc, sc! M. ridică bărbia, dându-şi importanţă. E limpede că nu pot să-ţi spun chiar totul. Am apelat la Marile Resurse.

— Când vrei să dai gata o gâsculiţă, vorbeşte-i cât pofteşti despre „Marile Resurse”, dar mie, nu.

— Să nu ne certăm. E vorba de o sută de mii.

— O sută de mii de drahme?

— Ce fel de dr…?

— Nu „de dr…”, ci drahme. Monedă a vechilor… etrusci.

— Acum îmi pică fisa. Ai dreptate, drahme, valută solidă, stabilă, nu nişte fofoloci oarecare, perisabili. Ticălosul e bogat, învârteşte afaceri colosale în Africa.

— Şi-n caz de succes, – Blondul scoase o batistă fină din buzunarul

nădragilor şifonaţi şi-şi tampona fruntea cu toate că nu părea transpirat, apoi îşi aprinse iar o ţigară lungă şi subţire – cum facem împărţeala?

Colaboratorul îşi scărpină gâtul, nervos. Se cam temuse de această întrebare. Această întrebare se ivea de două zile în coşmarurile sale sub forma unui pachet de bancnote pe care cineva i le smulge din mâini, în vreme ce el se prăbuşeşte gemând pe pardoseala goală, mucegăită a unei încăperi sinistre, pustii. Privirile Blondului deveniseră nesfârşit de dure. Sc, sc, fireşte, e vorba de bani, iar când e vorba de bani… Blondul e un rechin, cum să împărţi ceva cu un re…?

— M-am gândit, afirmă M. c-un aer nevinovat, că mi s-ar cuveni şaizeci la sută, întrucât eu…

Deja simţea prăbuşirea.

Blondul reteză scurt, cu mâna, două lucruri: o şuviţă de fum şi explicaţiile Colaboratorului.

— Ai o secundă şi trei zecimi ca să te ridici. Ai şapte secunde…

— Stai! Ştiu. Şapte secunde ca s-ajung la poartă. Ce? Nu eşti de acord cu propunerea mea? Fă alta, mai rezonabilă. Să discutăm ca oamenii. Să cântărim. Deşi nu e elegant să ne târguim ca doi armeni, noi, care, sc, bd…

— Mai ales că împărţim pielea ursului – Blondul scuipă cu dispreţ între picioare. Dar vreau un lucru să fie clar: dacă iese ceva din ghemul ăsta încâlcit, mi se cuvine nouăzeci şi cinci la sută din beneficiu, fiindcă eu voi face totul. Pe tine te-aş folosi cel mult la adusul berii de la bodega din colţ şi la timbratul scrisorilor, altceva nu ţi-aş da să faci, fiindcă dacă te apuci de o treabă, eşuează, cunoaştem noi. Dar azi bate vânt generos peste capul meu. Accept să descurc treaba asta blestemată, cu toate riscurile ei. Pentru şaptezeci şi cinci din cele o sută de mii de afurisite de drahme. Clar?

Colaboratorul simţi o durere fizică: trebuia să accepte condiţiile acestui infatuat care-l strivea cu personalitatea lui de etern victorios. Blondul urma necruţător:

— Ştiu ce-ţi trece prin cap. Te gândeşti că fiind singurul care cunoşti persoana „de legătură”, ai să capeţi sacul cu drahme şi-ai să mă pierzi pe drum. Dacă…

— Să zicem că am merge juma-juma, Blondule, scânci M.

Blondul slobozi un rotocol perfect ce se duse spre capul nenorocitului Colaborator, ca un laţ. Se simţea stăpân pe situaţie.

— Nu pot să-mi fac o asemenea nedreptate. Nu sunt chiar duşmanul meu, ci, aş zice, dimpotrivă. Îmi nutresc gânduri favorabile. Dacă e ceva real în basmul de groază ce mi l-ai îngânat, munca va fi uriaşă şi periculoasă. Nu o găinărie gen vaca machiată sau congresul contabililor.

— Încetează! protestă M., jignit până-n fundul sufletului. N-am

înregistrat totdeauna doar eşecuri, mai am şi…

— Îmi cam respect pielea, preciză Blondul. N-am chef s-o vad transformată-n drapel ciuruit de gloanţe, după cum n-am poftă să culeg un pumnal ruginit între coaste şi încă înfipt anapoda de cine ştie ce ageamiu, sau să văd căţărându-se pe mine labe urâte de păianjeni veninoşi. Dacă risc, trebuie să am pentru ce, eu sunt profesionist de clasă, nu mic cabotin ca… Nu spun ca şi cine! Fac însă ultimul rabat, ţine minte, ultimul. Ţie – treizeci la sută, mie restul. Eu am terminat. Blondul căscă, se întinse, ridică braţele. De altfel e vremea să-mi prepar prânzul.

Ultimele cuvinte le spusese pe un ton care ar fi stârnit pofta de mâncare a oricui. M. se simţi înfometat şi nenorocit. Dacă prin buzunarele sale ar fi strălucit o sumă cât de cât acceptabilă, o ultimă răbufnire de mândrie l-ar fi împiedicat să accepte condiţiile jignitoare ale acestui „profesionist de clasă", care echivalau cu un jaf. Dar era cu desăvârşire lefter, lichidase şi ultimul mărunţiş în zori, pe-o turcească. Doctorul Caniardo avea să-i pretindă chiria, şi apoi trebuia să se hrănească. Avea nevoie de o mulţime de lucruri. Să rişte un furtişag mărunt, acum când avea perspectiva unei afaceri grase… Treizeci de mii de „drahme", oricum ai lua-o, e o sumă solidă, i-ar permite realizarea viselor sale, nu cine ştie cât de ambiţioase, o „retragere" onorabilă, bătrâneţe tihnită, zeci de obiecte plăcute împrejur, jucării şi bibelouri pe care le-ar boteza pe toate…

— Sunt nevoit să accept, zise, cu capul la pământ. N-am încotro, mă paşte foametea. Când ne apucăm de treabă?

Blondul se uită la el ca la un broscoi.

— Ne apucăm de treabă! Parcă ar fi vorba să arăm un pogon de pământ şi să-l îngrăşăm cu bălegar adus din vecini. Tu cam cu ce ai vrea să începem?

— Sc, sc, sc…

— Limpede. Eşti plin de idei. Altceva?

— Păi… bd, bd…

— Colosal! Fără adaosul acesta, nici nu facem nimic.

— Nu-ţi mai bate joc de mine! urlă M. transpirând de ciudă. Ce crezi că dacă…

— Nu mă asurzi, papá, unde te crezi?

— Papá? Nici nu eşti cu mult mai tânăr ca mine…

— Bineînţeles. Numai când e vorba de muncă sunt mai tânăr. N-are importanţă. Pe ziua de azi discuţia e terminată, m-am şi plictisit de tine ca de dracu încălţat cu cizme.

Îi întoarse spatele, iar M. simţi că-l urăşte cu înverşunare, cu atât mai mult, cu cât se pregătea să-i ceară nişte bani.

— Situaţia mea financiară e dezastruoasă. N-ai putea, sc, sc, să-mi avansezi nişte… drahme?

Blondul ripostă sadic:

— Dacă eşti falit, de ce nu apelezi la… Marile Resurse?

— Va fi în contul Marelui Câştig, bodogăni M. Iar Marele Câş…

— Marele Câş, zise Blondul, îmi place aşa. Marele Câş, sau Marele Caş. O să-ţi avansez un teanc de drahme, ca să nu leşini de foame-n faţa mea, şi-am să te trec în carnetul pentru datornici.

— O mie de lei m-ar aranja pentru moment, sugeră M., nevenindu-i să creadă că se va alege cu niscaiva parale.

Fără să mai spună ceva, Blondul intră în cabană, trăgând uşa în urma sa ca şi cum ar fi vrut să ascundă interiorul de privirile Colaboratorului. Peste un minut ieşi. La vederea banilor M. se lumină, întinse inâna. Blondul privi spre poartă: cine dracu mai pică acum pe capul meu?

Pe cărare venea, deşirat ca o şuviţă de fum, aproape destrămându-se-n mers, mai şifonat decât o circulară mototolită de un şef de birou coleric, şi-n acelaşi timp mai optimist decât un utopie vis de fericire, ghiciţi cine, nimeni altul decât Bledea poştalul. Parcursese distanţa din centru până la ferma Blondului cu bicicleta lui rablagită căreia mereu îi sărea lanţul, din care cauză turlele nădragilor erau prinse la glezne cu nişte provizorii ace de siguranţă.

Asta îi dădea o înfăţişare şi mai risipită.

Sub braţ purta cu demnitate de comisionar de lux un pachet nu cine ştie cât de mare.

— Da’ oare a ploua? întrebă în loc de salut, ridicând ochii lui mici şi mijiţi. Pe cer nici pomeneală de nor. Doar o dungă subţire spiralată de vântul marilor înălţimi. Coborî privirea, îl văzu pe Blond, păru puţin mirat.

— Unde e…?

— Ce este? i-o tăie repede Blondul.

— Dar unde…?

— Până acum ai pus trei întrebări: „dacă a ploua”, „unde e”, şi „dar unde”. Suficient. Mie răspundc-mi doar la una: ce doreşti?

— În orice caz adresa e aceasta, făcu „poştaşul”, uşor intimidat. Pe pachet e numai adresa, şi niciun nume. Eu îmi fac datoria, am adus pachetul, noroc bun.

În acest moment Colaboratorul ieşi din umbră.

— Aci-mi erai, gagiule? se miră Bledea. M. îl privi cu seriozitate. Totdeauna când avea parale-n buzunar (smulsese în grabă mia din mâna Blondului) se simţea mai bine înfipt pe picioare. De glume n-avea chef, dar cum să-l pună la punct pe „poştaş”, nu-l prea ajuta fantezia.

Blondul luă pachetul din mâna lui Bledea. Părea ceva mai mic decât cutiile în care se vând la magazin pantofii.

— Ţine câteva drahme, făcu Blondul întinzându-i o hârtie de zece.

Şi poţi să pleci. Bledea o şi porni spre poartă. Ba nu! Bledea se opri. Rămâi. Bledea se târî înapoi. Să vedem ce e aici.

Ascultător ca un şcolar în faţa dirigintelui, Bledea luă loc pe ce găsi. M. tocmai invidia felul de a se purta şi vorbi al Blondului, decis, neadmiţând replică, hipnotizând aproape, când Bledea se agăţă iar de el:

— Hei, gagiu, cum merg afa…?

— Ştii, domnule Bledea, termenul acesta de ga… îmi dis…

Urmări operaţiunea deschiderii pachetului. Blondul tocmai se trudea cu nodul sforii groase.

— Uite, sări Colaboratorul. Mac o să te ajute.

— Ce fel de Mac?

— Mac-briccagul, poftim. Ştii, sc, sc, am o…

— …nevinovată manie de a boteza obiectele, ştiu. Blondul tăie sfoara şi-l înapoie pe Mac stăpânului său care-l închise grijuliu şi-l ascunse-n tocul de piele împodobit cu femei goale-n relief. Apoi Blondul deschise cutia de carton. Descoperi înăuntru ziare mototolite. Părea să fie vorba doar de o glumă cretină, când, printre hârtii, descoperi o cutie ceva mai mică, din carton tare, roşietic. Ce bijuterie o fi ascunsă aici. Şi de la cine? Blondul o cântări-n palmă, era uşoară. Şi dacă totuşi sărim în aer? O deschise cu precauţiune şi… o scăpă pe loc, scoţând un strigăt sugrumat de surprinză şi oroare… Un păianjen imens, groaznic, cu trupul alungit, cap cenuşiu şi dungă albă pe spate, cu labe ce se mişcau repede ca o morişcă, izbucnise din cutiuţă, ca o corolă a morţii, şi fugea direct spre piciorul Colaboratorului. Acesta rămase ca hipnotizat. În clipa următoare, cu un geamăt disperat, dar şi cu o remarcabilă dexteritate, fu cu Alfons în mână, Alfons pumnalul, şi plonjă lovind pământul cu tăişul subţire.

Nu nimeri însă.

Păianjenul se ascunse sub o grămadă de gunoi.

Blondul îşi aprinse o ţigaretă lungă, subţire. Păstra în trup un tremur neplăcut. Sărind din cutiuţă, înfiorătoarea vietate îi atinsese mâna; mai simţea, cutremurându-se de greaţă, gâdilătura aceea blestemată. Se întoarse spre Bledea, care, depăşit de evenimente, mai că nu observase nimic.

— Nu încerca să pleci. Nu te mişti de aici până ce nu lămurim asta!

Tonul Blondului – teribil, tăios – nu admitea replică. Se mărgini să caşte ochii mormăind ceva, abia acum pe cale să se sperie. Blondul se întoarse către M.:

— Triplu idiot şi găgăuţă! zbieră. Cu pumnalul voiai să *razi* păianjenul? De ce nu cu tunul?

— Sc, sc, Alfons a fost totdeauna la înălţime.

— Da? Ai ucis şi muşte cu el? Sau chiar şi ploşniţe?

— Lp, lp, bd, termenul de gă… mă cam…

Blondul aduse iute petrol, stropi grămada de gunoi sub care se putea bănui forfota neliniştită a păianjenului, sau, dimpotrivă, aşteptarea lui încordată.

— N-ai brichetă? îl întrebă pe M. De ce n-ai? Ce nume minunat poţi să-i găseşti, Eulalia sau Daniela.. Azvârli cutia de chibrituri goală, luă cea pe care i-o întindea Bledea, dădu foc. Îl postă pe Colaborator de o parte, pe „poştaş" de alta, înarmaţi cu măturoaie, ocupă şi el un loc strategic pentru căzul că jigodia va încerca să fugă. Păianjenul *de azi* era şi mai mare, mai urât decât cel ce traversase tavanul barăcii.

Printre limbi răsucite de fum, flăcările se înălţară. Imediat apăru păianjenul, scos la lumină de dogoare. Încercă să mişte. Blondul ridică piciorul, vietatea se retrase. Deodată o atinse un vârf de vâlvătaie. Se zbătu. Focul o încercui. Se zbătu, înăbuşindu-se, i se aprinseră capetele labelor, apoi luă foc întreagă brusc, parcă explodând. Minute în şir focul duela prin văzduh cu spadele-i ascuţite şi iluzorii, sub ochii posomorâţi ai oamenilor. Nimic nu rămase din păianjen, scrumul se răsuci, se amestecă, focul distruse totul, rămase o grămadă neagră cenuşie, fumegândă.

— Când văd foc, mă cuprinde nebunia, zise M.

— Pe mine, când văd păianjeni. Am făcut o prostie. Ar fi trebuit prins, şi… Tu!

Bledea tresări, gata s-o ia la sănătoasa.

— I-ascultă, ce… ia şezi aici la judecată. Cine ţi-a dat pachetul? De unde ai luat păianjenul? Va fi de rău dacă nu…

„Poştaşul" se răsuci pe călcâie atât de iute încât capul parcă rămase o clipită desprins de trup. Îl privi pe Blond, cântărind parcă situaţia şi izbucni într-un hohot de râs chelălăit. Prin cămaşa descheiată se vedeau, tresărind, coastele.

— Ce banc bun!

O luminiţă se aprinse în ochii Blondului. Sub răceala acestei sclipiri, râsul lui Bledea deveni nesigur, încetă.

— Sau n-a fost hun?

— Tu eşti autorul „bancului"?

„Poştaşul" scăpă un „Doamne fereşte!" scurt ca un sughiţ. El n-are timp de glume, el nu şi-ar permite să…

— Aşează-te! se răsti Blondul. Îmi spui sau nu de unde ai luat pachetul?

Şi Bledea istorisi. Se afla în faţa gării, pentru orice eventualitate, poate picau niscaiva turişti – când i-a răsărit în faţă o nostimă duduie care…

— Geada! se trezi Colaboratorul.

— Geada? reluă Bledea. Duduia Geada, actriţa? Nu, nu era ea, nici vorbă.

Păi pe Geada Ormazoglu o cunoaşte prea bine… de câte ori nu i-a

dus flori sau cutii de şocolată de la… Şi chiar ea, actriţa, a apelat în vara trecută în mai multe rânduri la serviciile lui. Avea nevoie de crema „Mobys”, pentru pistruii de soare, de dermatografe franţuzeşti, tuş pentru sprâncene, marca „Lylla”, şi de atâtea fleacuri, ori, cum el intră în legătura cu străinii care trag la hotelurile din centru, făcându-le diferite servicii mărunte, a putut să-i procure câte ceva din cele dorite. Ce e drept Geada O. L-a răsplătit totdeauna împărăteşte, e darnică şi risipitoare.

— Cunoşti şi niscaiva limbi străine? se interesă Blondul, încruntat ca un drac.

Bledea plescăi din limbă, cu modestie.

— Câte ceva din fiecare… aş zice strictul necesar. *Voasi l'otel, dezire vu ăn taxi?, zăăr iz a veri biutiful taun, una dolce bambina*…

— Ca la Turnu Babel, ce zici? se întoarse Blondul spre Colaborator. Ploaie de poligloţi! Sunt de-a drepul complexat.

O veche întrebare păru să se trezească în Bledea-poştaşul:

— Dar unde e…?

— Nu mă mai scoate din fire! i-o tăie Blondul. Cine era fata cu pachetul? Sau era un tip?

„Poştaşul” jură că era vorba de o junǎ, o necunoscută, el n-o mai văzuse, ori el cunoştea cam pe toată lumea din oraş, de altfel individa se şi îndrepta către gară. O fată subţire, roşcată, cu… Bledea îl privi pe M., cu sâni ascuţiţi… Şi puţin pistruiată.

— Un portret complet! Blondul îşi scărpină vârful capului, unde chelea. Şi-n ce limbă v-aţi înţeles? În etruscă?

— Vorbea româneşte, explică Bledea, şi la insistenţele Blondului se forţă să-şi amintească exact ce discutaseră. Nimic deosebit. Tipa-i ceruse să remită pachetul la adresa respectivă şi-l gratulase cu un bacşiş bun.

— Câte drahme? voi să ştie Blondul.

— O hârtie de douăzeci şi cinci şi una de cinci.

— Pentru un păianjen atât de… ar fi putut da mai mult!

Bledea mai stărui asupra faptului că fata era drăguţă, bună să-i lase gura apă oricărui gagiu – şi iar îl privi semnificativ pe M. –, elegantă, manierată, şic ca o franţuzoaică. Dar nu era franţuzoaică, nu…

Expediindu-l pe „poştaş”, Blondul îi recomandă să-şi cam ţină gura în legătură cu „bancul”, nu de alta, dar s-ar putea pomeni c-o mică anchetă pe cap. Şi…

„Poştaşul” dispăru. Se auzi peste o clipă zăngănitul lanţului de la bicicletă, prea lung, mereu gata să cadă. În tot acest timp, terorizat de imaginea păianjenului, ameţit de foame, lui M. i se muiaseră încheieturile. Se ridică greu.

— Colaboratorule! strigă Blondul. Ştiu la ce te gândeşti. Că poate sc, sc, ar fi mai sănătos să te topeşti din acest oraş unde păianjenii îţi

cam calcă pe urme.

M. deschise gura, dar abia reuşi să scoată doi de „lp”. Blondul avea dreptate. Dar Blondul adăugă:

— Nu uita însă că-mi datorezi un teanc de drahme, după cum e notat aici, se bătu cu palma peste buzunar. Nu-mi place să fiu înşelat. Dacă pleci, te voi găsi şi-n vizuină de… păianicn. Nu uita cu cine ai de-a face.

În zare plopii foşneau nepăsători.

M. simţi în cerul gurii gustul amar al robiei.

Unsprezece

— Iarăşi ziarişti! îşi ieşi din sărite Titus Grigorescu. Ce *mai* vor?

— Nu e decât unul, Tit, căută să-l potolească Simeria. Şi de ce „iarăşi”? Sunt doi ani de când picior de gazetar n-a mai călcat pe aici, iar puţină publicitate nu strică nimănui. A?…

Faţa ei, ca o lună plină, strălucea într-un zâmbet candid.

— Doi ani? Yoginul se încruntă, gata să se simtă ofensat. Dar Simeria îi aduse halatul de gală şi cu un blând gest potoli începutul accesului de vanitate al fratelui ei.

— Pune-ţi halatul, ia papucii şi primeşte-l. A promis că nu te reţine mai mult de zece minute. Şi lasă-te fotografiat la masa de lucru. Pune-ţi neapărat şi ochelarii.

Reporterul era tinerel şi se simţea exact ca peştele pe uscat. În plus avea un mare defect: se grăbea mereu de parcă l-ar fi fugărit gepizii. În plus habar nu avea care e de fapt obiectul real al cercetărilor lui Titus Grigorescu. Încercă deci să scape încă de la început de această nedumerire, punând întrebarea:

— La ce lucraţi acum, domnule profesor?

Deschise repede blocnotesul, gata să noteze, gest care cam taie cheful de spovedanie al oricui. După părerea sa toţi savanţii erau neapărat şi profesori.

Tropicologul tuşi.

— Definitivez, zise, ţintuindu-l sever de după ochelari, un *étude* despre Lasidora Curtior şi Ctenus Ferus.

— Foarte interesant! se entuziasma, mult prea grăbit reporterul. Şi dădu cu bâta-n baltă de-o manieră care-l lăsă năuc chiar şi pe bietul Tit: – Da, foarte interesant să reconstitui viaţa acestor remarcabili eroi… antici!

După ce-i reveni respiraţia, Titus Grigorescu voi să-l dea afară pe imbecil. Dar în loc să facă aşa, începu să recite pe un ton ce se voia acuzator, dar nu reuşi să fie decât plângăreţ:

— Nu e vorba de eroi antici, palidul meu ignorant. Lasidora Curtior e un păianjen gigant, din familia Theraphojidelor, iar Ctenus Ferus tot

păianjen e, şi trăieşte, bagă la bilă, prin America de Sud…

— Ah, păianjeni!… Dar bineînţeles, unde mi-e capul? încercă s-o dreagă reporterul.

Falsitatea tonului îl scoase din papuci pe yogin.

— Afaraăăăă!!! răcni el. Afară, toţi, şi dumneata, şi eroii antici! Eu de păianjeni mă ocup, nu de eroi. Dacă vrei eroi, du-te-n…!!!

* * *

De câteva minute doctorul doctor Caniardo se oprise la colţul din dreapta librăriei „Eminescu”. Purta haine închise, cămaşă imaculată, baston, geantă de piele. Câte un trecător îl saluta.

Lipit de vitrină stătea schizofrenicul. Traversa un moment de apatie, ochii lui comunicau doar cu neantul. Caniardo încercă să prindă privirea acestor ochi pustii. Schizofrenicul avu o tresărire, apoi începu să se legene încetişor. Capul mult aplecat, pe gâtul curb şi enorm de gros, părea rât. Nimeni nu-l mai băga în seamă. O sclipire rea trecu prin ochii spălăciţi ai doctorului doctor.

* * *

— Ştii ce zvon împrăştii eu despre tine, Gigi dragă?

Regizorul Mornea o fixă întunecat pe Geada Ormazoglu prin lentilele foarte groase ale ochelarilor.

— Ultima dată spuneai că aş fi homosexual.

— Nu. Spuneam că ai fost dat afară de la televiziune pentru beţie şi huliganism.

— Şi acum?

— Acum am inventat ceva mai şic: te ocupi cu magia neagră.

— Eşti un amestec straniu, domnişoară Ormazoglu: infantilism, tâmpenie şi talent. Şi mai e… aş zice, ceva.

— Da? Ce?

— Mai e un fel de duh necurat care te conduce.

Geada Ormazoglu păli.

* * *

Un amărât de reporter, transpirat şi ciufulit, obţinu greu legătura cu Bucureştiul.

— Alo!… Ce?… Vreau să vorbesc cu patronul! Dumneata eşti?

De la câteva sute de km, vocea răguşită a unui om tracasat şi plictisit:

— Ai expediat materialul?

— Ce să expediez, am feştelit-o. De ce dracu nu m-a prevenit nimeni că academicianul Grigorescu se ocupă de păianjeni? Dumneata

ştii ce e Lasidora Curtior?

— Izadora, cum?

— Cum?

— Ce, cum?

— Ce are telefonul ăsta?! Ascultă, academicianul m-a dat pe brânci afară fiindcă n-am ştiut că Izad… că Lasidora Curtior e un păianjen şi nu un erou antic. Cine ar fi zis? Ce fac?

— Cauţi altceva. Altfel rubrica sare, dracului, în aer. Du-te la un istoric. Numai să nu-i spui, idiotule, că Napoleon e o specie de flamengo, sau mai ştiu eu ce. Şi nu mai bea atât!

— N-am să mai beau. Dar există istorici pe-aci?

— În lumea asta, *fratello,* din doi mincinoşi, unu-i istoric, aşa că… Te descurci cum poţi.

— Aş prefera, ştiu eu, un actor… sau o actriţă.

— Bună idee. Dacă nu prinzi un istoric, dacă-s plecaţi toţi pe la congrese, caut-o pe Geada Ormazoglu. Întreab-o care-i moda, şi care-i viitorul teatrului şi-al omenirii, iar la urmă întreab-o ce rol are pe şantier.

— Da' ce, joacă pe şantier, e amatoare?

— Mă, ce idiot eşti! Poftim, fă gazetărie cu… Nu e amatoare, e profesionistă…

— Cum?

— Stoarce-i o mărturisire despre cum a jucat în Ofelia. Spectacolul s-a dat şi la *tele.*

* * *

Bledea poştaşul trecu cu bicicleta prin faţa teatrului. Lanţul căzu, Bledea descălecă. Se înseră. Un tip grăbit şi furios tocmai ieşea din clădire.

— Da' oare a ploua? îl întrebă poştaşul, ridicând ochii la cer.

— Ha? Ce vrei?

— Întrebam şi eu dacă a ploua… Oare a ploua?

— Ascultă! Ai auzit de strada Corint? Unde e?

— Da' pe cine cauţi mata acolo?

— Pe actriţa Geada Or…

— Aha! Am presupus. Aşterne ici o hârtie de zece şi una de cinci, şi te duc până la patul ei.

* * *

Ce poate să însemne ESSO? Se auzi soneria.

— Să deschid? întrebă Tânărul Medic. *El* nu ne-a dat nicio instrucţiune în privinţa asta.

— Deschide, îl îndemnă Necunoscutul. Poate e chiar *el.* Poate a

pierdut cheia.

În încăpere însă, pătrunse reporterul. Le privi, pe rând, pe Clementina, pe Cosima. Bărbaţilor nu le acordă vreo atenţie.

— Bună seara! Care dintre dumneavoastră e actriţa Geada Or…?

— Dumneata ştii ce este ESSO? îl întrerupse Necunoscutul. Reporterul holbă ochii.

— ESSO?

— Da. Scrie acolo. Şi-i arăta hârtia prinsă c-un ac de seringă.

— Domnilor! Eu o caut pe pe…

Cosima se ridică, îi făcu semn să tacă, se apropie de el fixându-l cu ochi hipnotici:

— Vezi ce am găsit?

Îi flutură prin faţa ochilor o hârtie pe care scria: „*Ai ghinion. Destinul îţi prescrie moarte în chinuri*”.

— Actriţa Geada Or…

— Ce bucată muzicală preferi? îl întrerupse de dată aceasta Tânărul Medic. Romantici? Moderni? Sau te pomeneşti că preclasici?

— Sunteţi nebuni! Nebuni de legat! strigă cu voce subţirică reporterul şi o zbughi pe uşă afară.

* * *

Reporterul căută o cârciumă unde să bea ceva tare. Întâlni în drum o terasă, dar toate mesele erau ocupate. Ceru permisiunea să ia loc la masa unui domn singur, vârstnic, în costum gri. Ceru coniac. Domnul în gri cherchelea gin. Domnul în gri rase paharul şi apoi făcu inedita observaţie că noaptea a şi venit.

— M-da, mormăi reporterul, fără chef de vorbă.

— Sc, sc, vara e ca şi dusă, vorba unui împărat etrusc, zise domnul în gri. Şi, scotocindu-se: — Să vedem ce ne spune Jean-sâcâitul…

— Ce ne spune, cine?

— Ceasul meu, domnule. Numele lui e Jean, lp, lp, explica amabil necunoscutul.

Era prea de tot! Reporterul părăsi poticnindu-se terasa şi se îndepărtă în trap săltat.

Reporterul expedie o telegramă care suna astfel: „Imposibil să fac ceva. Tot oraşul e în pom.

Lasidora Curtior, rege etrusc”.

* * *

Telegrama ajunse cu mici modificări, inerente marilor distanţe:

„Posibil să fac ceva. Tot oraşul e în pod. Izadora Curvior, rege brusc.

Rectificat: Curvior? Rege Brusc.”

Citind telegrama, patronul zise:

— Omul meu din provincie s-a apucat iar de beţie. Ce mă fac cu el?

Doisprezece

Dacă urcai cele patru trepte ajungeai într-un coridor cu peretele din afară de sticlă: geamlâcuri pătrate cu ramele vopsite-n verde. Vopseaua se scorojise demult. Probabil erau şaizeci şi patru de geamlâcuri, ca pe tabla de şah, numai că dispuse dreptunghiular. Din cele şaizeci şi patru, patru sparte, iar două plesnite doar. Cele patru sparte erau parcă anume simetric aranjate, în formă de patrat, dar Dumnezeu mi-e martor că amănuntul acesta nu ocupă cine ştie câtă importanţă în acţiunea de faţă.

De-a lungul peretelui, jos, pe ciment, se înşirau mici ghivece cu mici cactuşi şi alte plante al căror nume scapă autorului, cu frunza ascuţită, mlădioasă. Pe coridor nu se măturase de cel puţin două zile; printre alte gunoaie se zărea un pachet de „Malboro", strivit şi noroios.

Pe prima uşă vedeai o carte de vizită prinsă în pioneză. Scria: Şuteu Maximilian, sub nume se specifica: pensionar, însă cuvântul era tăiat cu o linie nesigură şi subţire. Iar mai jos: „colonel în retragere". În ansamblu cartea de vizită arăta astfel:

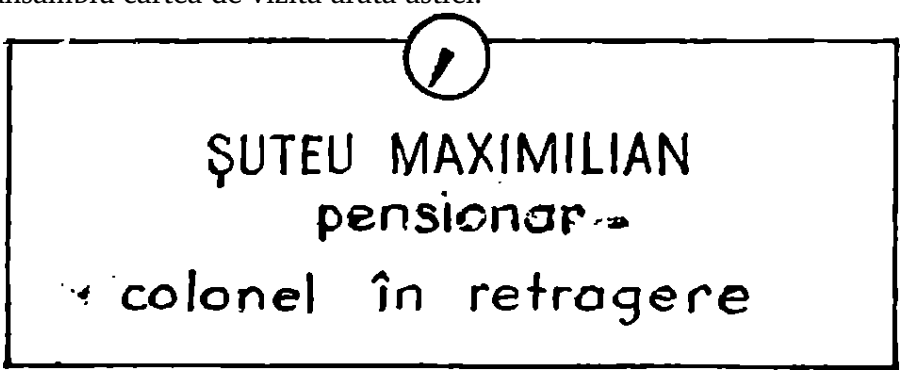

Pe a doua uşă, o plăcuţă de alamă cu chenar şi înfloriturі la chenar avertiza:

Pe uşa a treia nu scria nimic. Mai exista o intrare scundă ce da probabil într-o chicinetă.

Între uşa întâia şi a doua, pe perete, atârna o oglindă rotundă. În faţa oglinzii stătea plantat un băieţandru cu păr lung şi blond, cam vâlvoi. Era de statură mijlocie, mlădios, cu trăsături atrăgătoare. Nu era nici copil, dar nici foarte bărbat. Poate împlinise optsprezece ani, poate douăzeci. Purta *blugi,* iar la *blugi,* drept breloc, un minuscul Colt din sticlă opacă. Purta cămaşă albă, largă, cu guler lat, răsfrânt, ca seniorii de-altădată, în duel. Părea că se studiază cu mare atenţie-n oglindă.

Trecu o veşnicie.

Uşa a doua, cea cu „Fam. Baroană Ştefan" se deschise, o tânără femeie ieşi. Tresări văzându-l pe cel din faţa oglinzii, nu se aştepta să fie cineva pe coridor. Îl examină iute.

— Ce faci acolo? De ce te uiţi în oglindă?

Evident, întrebarea conţinea un sâmbure de absurd. Băieţandrul răspunse obraznic:

— Dar ce? Se roade?

Avea un glas răguşit, dar plăcut.

— Cauţi pe cineva?

Tânăra femeie încruntase sprâncencle, împingând fruntea înainte.

— Caut? Nu cred, răspunse tânărul, nepăsător, enervant de nepăsător. Femeia, care avea cel mult douăzeci şi trei de ani, şi era frumuşică, avu expresia puţin stupidă, puţin ridicolă a omului pus în încurcătură: nu ştia ce să facă.

— Atunci ce vrei?

— Să te întreb ceva. Ştii câte ghivece sunt înşirate pe coridorul ăsta nemăturat? Nu ştii! Şaptesprezece. Dar câte geamuri sparte sunt? Patru. Şi câte crăpate? Două. Şi câte întregi? Cincizeci şi opt. Trăieşti aici de-o mie de ani şi încă n-ai observat nimic. Avu un accent straniu când adăugă: N-ai înţeles nimic!

— Te întreb încă o dată: ce doreşti?

— Nimic. Nimic.

Femeia întinse mâna spre clanţa propriei uşi, ca şi cum ar fi vrut s-

o folosească drept armă.

— Dar cum ai ajuns aici? Cine îi fi?

— Dumneata eşti doamna Ştefan Baroană?

Individul avea un accent batjocoritor. Pronunțând numele, parcă ar fi fost gata să pufnească-n râs.

— De unde şti?

— Scrie pe uşa vizuinei din care ai ieşit.

— Ia ascultă!… Ştefan Baroană e soţul meu. Doreşti ceva cu el?

— Nu-mi pasă de el. Cu dumneata doresc ceva.

— Ce?

— Să mă mai gândesc.

— Te poftesc să pleci!

— Ce nume caraghios: Ştefan Baroană!

— Dacă ar fi aici soţul meu ţi-ar arăta cât e de caraghios, stârpitură!

— Am un metru şaptezeci şi doi.

Femeia se gândi puţin, tot mai contrariată, apoi dădu un răspuns hilariant:

— Soţul meu are un metru optzeci şi opt!

Băieţandrul hohoti îndelung.

— Atunci e, desigur, farmacist.

Femeia strânse pumnii.

— Da, e farmacist. Şi ce?

— Toţi farmaciştii au un metru optzeci şi opt… Şi râse iar. Numele tău trebuie să fie, desigur, Frăsinica. Frăsinica Baroană.

— Nu te priveşte cum mă cheamă, lepadătură!

Băieţandrul alungă o muscă ce i se lipea mereu de gât.

— Haide! Stârpitură, lepădătură… Mereu cu terminaţia în „ură”. Îmbogăţeşte-ţi registrul. Ce melodios ar suna, pronunţat de tine, cuvântul „canalie”!

— Pleacă de aici, sau chem mil…

— Recunoaşte: te cheamă sau nu te cheamă Frăsinica?

— Mă cheamă Leonora. E bine?

— Doamna Leonora Baroană. Excelent. Sună excelent, ca o trompetă gâtuită. Dar nu eşti farmacistă, nu?

— Spune ce vrei de la mine, sau…

— Vreau să fac dragoste cu tine.

— Pleacă! Afară, sau chem…

— Da, chemi! De fapt îţi crapă măseaua după un amor. De ce n-ai fantezie?

Jignită, Leonora-şi puse mâinile-n şolduri. Discuţia de până atunci îi stârnise doar furia. Acum însă se simţea ofensată până-n adâncul fiinţei.

— Cum, n-am?

— Ar trebui să accepţi pe loc.

— Ce să accept?

— Ce ţi-am propus: amorul. Măcar din curiozitate. Măcar ca să vezi ce va urma. Poate că… Poate că n-am mai făcut niciodată dragoste cu o femeie… Nu te-ai gândit? Ar fi… o premieră, şi pentru mine, dar şi pentru tine. Nu te-ai gândit? Eşti o proastă!

Leonora îl asculta cu ochii măriţi.

Dar, fără să mai aştepte răspuns, obraznicul îi întoarse spatele, parcurse distanţa până la uşă, coborî treptele dintr-un salt, străbătu repede curtea şi ieşi-n stradă. Doamna Leonora Baroană, furioasă dar şi niţel aţâţată, remarcă talia delicată, feminină, a ticălosului, ţinuta dreaptă, înţepată, mersul elastic…

Aşteptă să se facă ora patru să vină soţul ei şi să-i povestească totul, pentru a împărţi cu el indignarea. Ştefan Baroană ascultă însă cam absent istoria aceasta nesemnificativă. Mai servi o porţie de şniţel cu smântână, şi până să-l isprăvească, i se tăcu somn. Se întinse pe canapea şi adormi imediat.

Ce bărbat am! gândi Leonora, privind picioarele matăhăloase şi obrazul lipsit de farmec. Şi o undă inexplicabilă de regret o învălui. Îşi aminti că în momentul când se apropiase de obraznic, simţise un parfum subtil şi discret, vag asemănător cu Chypre, dar care era altceva, poate o esenţă străină. „Poate că n-am mai făcut niciodată dragoste cu o femeie…”

Din acest regret melancolic al drăguţei şi senzualei Leonora, avea să se nască o situaţie cu adevărat curioasă!

Treisprezece

O zi era pe sfârşite. Încă nu se însera, dar văzduhul se făcuse blând, deja somnoros, palid deasupra asfinţitului, roşu în asfinţit. Privite de la înălţime, cele şapte coline pe care e aşezată din timpuri străvechi localitatea par să fie doar nişte provizorii muşuroaie de furnici… Asta şi sunt.

Maximilian Şuteu, mai scurt Max, pe-a cărui carte de vizită cuvântul pensionar e tăiat c-o linie, dedesubt fiind adăugită titulatura de „colonel în retragere”, se întoarce acasă. După război colonelul Max a fost contabil la Universitate; verile conducea cu pricepere curat colonelească diferite tabere universitare, pe litoral. „Colonel en retraite”, sună ceva mai bine, mai bogat, decât pensionar, trebuie să recunoaştem. Are un frigider mic, chiar în cameră, în care poţi găsi uneori rom, vin, brânză de vaci, o afumatură.

După ora şapte iată că apare încă un colonel, colonelul Fabian Călugăru, mai scurt Fab, care n-a fost niciodată colonel, ci doar avansat onorific de camarazii din „Ordinul Coloneilor”. A fost doar simplu locotenent artilerist.

Fiind numai doi, nu mai pot să joace poker, e neinteresant. Joacă-n schimb biky-boca. Beau cu măsură, Max se lamentează, Fab tace, afirmă din când în când că nu-i pasă de nimic: el e fatalist.

* * *

Până la urma tot au încropit un pokeraş în seara aceea.

Au mai apărut încă doi vecini de-ai lui Max, tot pensionari, dar nu şi colonei. Ca pentru a-i ţine la respect pe „civili”, Max şi cu Fab se adresează unul celuilalt cu „colonele”. „Dragă colonele, ai un chibrit? Taie cărţile, colonele. Colonele, de ce nu spui că eşti servit? Te-am ras, colonele!” CeIorlalţi le spun pe nume: Zachiu, ăsta e un rotofei sănătos, poţi juca fotbal cu el, şi Nan, contrariul său: dacă i-ai face cu bormaşina o gaură în cap l-ai putea folosi drept ac pentru cusături fine. Şi ei se adresează celor doi colonei cu „colonele”. Deh!…

— Deh într-adevăr aş lua o cafea, colonele, zice colonelul Fab către colonelul Max, azvârlind cărţile şi luând potul, un pot modest, fiindcă jucau pe sume infime.

— Atunci facem o pauză, cade de acord Nan. Se ridică şi merge prin cameră. E atât de subţire, de slab, încât parcă se aude şuicrând aerul tăiat de trupul său.

Max iese-n coridorul slab luminat şi tresare, fiindcă în aceeaşi clipă se deschide şi uşa vecină unde locuieşte familia Baroană. O, nu e nimic, e doar doamna Leonora, vinovată e afurisita asta de

nervozitate. Leonora îi zâmbeşte, îl simpatizează pe acest bărbat „în retragere”, se salută, constată amândoi într-un acord deplin, cum numai doi şefi de state pot fi în comunicatele oficiale, că ar trebui pus un bec mai puternic pe coridorul acela. Leonora remarcă: „Uneori mi-e teamă, când sunt singură, parcă ar colcăi de stafii pe aici”.

La auzul cuvântului *stafii,* colonelul simte înţepături de gheaţă în ceafă şi tace. Femeia are însă chef de vorbă. O mulţime de cuvinte au rămas neconsumate în preajma taciturnului ci soţ. Deci vorbeşte:

— Domnule colonel… A înţeles demult tânăra bestie cât ţine Şuteu la titulatura asta.

— Domnule colonel, ştiţi câte gemuleţe are peretele? Surprins, bărbatul clatină din cap. – Şaizeci şi patru, exact câte patrate are tabla de şah. Nu e formidabil?

Colonelul nu vede în asta nimic formidabil, şi nici nu e, are el lucruri mai complicate la care să se gândească, totuşi nobleţea militară îl obligă să fie politicos cu o doamnă, să fie de acord cu ea.

— Formidabil, hm, da… Dar cine le-a numărat?

— Nu e cine ştie cât de greu, chiar eu aş fi putut să le… Dar prima dată mi-a atras atenţia un vagabond, de fapt un băiat drăguţ, care a trecut azi dimineaţă pe aici.

— Aţi avut o vizită?

Colonelul nu intenţiona să nuanţeze întrebarea cu un accent insinuant complice, totuşi Leonora se simţi atinsă.

— Vizită? Nu. Nici nu mă căuta pe mine.

— Atunci, pe mine?

Max are sprâncenele ridicate. Glasul e nesigur. Dar doamna Baroană nu observă, ea însăşi e în încurcătură. Ţine la stima colonelului, cum să explice că…?

— N-am idee ce căuta individul, mă credeţi? Priveşte geamurile, ah, iată salvarea. — Ştiţi câte din ele sunt sparte? Vă rog, nu număraţi acum!

Max nici n-avea intenţia să le numere. Găseşte că întrebările tinerei doamne sunt cam anormale. Caută în dosul lor capcana şi n-o dibuie.

— Patru sunt sparte, triumfă ieftin Leonora. Şi două plesnite. Şi avem pe coridor şaptesprezece ghivece. Tot el mi-a atras atenţia.

— El! Cine este el?

— Necunoscutul…

— Mai-nainte aţi spus: vagabondul..

— Era un băiat cam zurliu, recunosc. A încercat să-mi facă şi curte. Dar… nu i-a mers!

Când o femeie insistă asupra pudorii ei… gândeşte Max, şi, în sfârşit, acordă o privire geamurilor sparte. Încearcă să fie practic:

— Va trebui să le înlocuim.

Dar asta se va întâmpla doar când vor pune şi un alt bec pe coridor,

adică, probabil, niciodată.

— Şi vom cumpăra încă un ghiveci, face planuri grandioase Leonora. Cred că şaptesprezece e un număr cam cu ghi…

Ies amândoi în curte: nu e prea întuneric, un cer de stele se arcuieşte deasupra, un vifor de lumină trece printre constelaţii, totuşi colonelul Şuteu simte cum bezna, o beznă închipuită, interioară, îşi înfige ghearele-n ochi. Prezenţa tinerei Leonora, alături de el, pe cărarea ce duce la bucătăria de vară, e o adevărată binefacere. Br… Scârbos lucru! Un bărbat să se teamă de întuneric!

În bucătărie, pe plita comună, Leonora pregăteşte cina pentru soţul ei care a refuzat – iar! – să iasă la plimbare, să meargă la cinema, să meargă la un local, iar colonelul Max pune cafeaua la fiert, Proastă idee, cafea, la ora asta, pentru nişte oameni în vârstă. Întoarce o faţa şifonată spre doamna Baroană.

— În concluzie, un individ necunoscut a intrat azi în casă şi s-a apucat să numere geamurile sparte şi ghivecele? Ce poveste! Ar fi trebuit legitimat.

Trebăluind, doamna Baroană ridică din umeri.

— Cine s-o facă?

Din ton reiese că ea nu e dispusă să fie chiar aşa de severă.

Colonelul Şuteu n-are o înfăţişare prea războinică. Cureaua abia-l cuprinde. E destul de puternic, totuşi nu e flasc de tot. Are un pic de personalitate din cauza mustăţii. Mai mult contabil decât colonel. Are ochi mici şi rotunzi, negri. Leonora nu înţelege de ce colonelul insistă atât asupra vizitei individului. E clar, nu-i convine, dar ce-i pasă lui? N-are de unde să ştie că teroarea a şi pus stăpânire pe fiinţa perisabilă a colonelului. Ea încearcă o împăcare a poziţiilor:

— Cred că puştiul acela a încurcat adresele, se mai întâmplă, nu? Când am ieşit pe coridor ce credeţi că făcea?

— Număra ghi..

— Nu. Pe semne le numărase înainte, maniacul. Se uita în oglindă.

— În oglindă!!

— Vă miră? Era tare cochet. Recunosc că a fost cam obraznic, pur şi simplu s-a dat la mine…

— Hei! Nu era chiar puşti.

— Ei, domnule colonel, puşti!… Vreo douăzeci de ani. Obraznic dar – picioarele i se tăiară – drăguţ. Atunci mă cam înfuriasem. Era cam de vârsta mea. Înainte de măritiş eram şi eu o mică obrăznicătură… Am făcut şi sport, alergări, călărie, tir… Argint viu eram. Acum…

Colonelul toarnă cafeaua-n ceşcuţe, orânduieşte ceşcuţele pe tavă. De data aceasta străbate singur drumul înapoi, prin beznă. Mâna îi tremură, numai de nu s-ar poticni. Când va intra în casă va trage un gât de Jamaica. „Drăguţ!… Cochet!… Oglindă!” Femeiuşcă, asta e, simpatica vecină. Sigur că femeiuşcă, ce altceva? Mai bine n-ar

permite tuturor vagabonzilor să… Ajunge cu bine pe coridor (ciudată chestie, totuşi, să numere geamurile şi ghi…), deschide uşa camerei sale unde ceilalţi stau în jurul mesei şi flecăresc în vreme ce la radio se dă muzică, şi nu sfaturi agrotehnice sau vreun discurs, face trei paşi, deodată scoate un urlet, scapă tava, ceşcuţele se rostogolesc, se sparg, cafeaua curge pe covor, face băltoacă pe parchet, iar Max rămâne împietrit cu ochii la fereastră. Un chip hidos, teribil de hidos, ce nu semăna cu nimic, poate doar cu moartea, apăruse acolo în spaţiul gol şi întunecat, fereastra fiind larg deschisă. Colonelul Fab, Zachiu şi cu Nan privesc şi ei într-acolo, dar nu văd nimic, fiindcă nu mai e nimic.

Arătarea a dispărut.

Poate – doar închipuirea…

Fab zice:

– Ai nervii ca strunele, aproape-ţi ies prin piele… Ce e cu tine, colonele?

Ceilalţi sunt de aceeaşi părere. Chiar dacă cineva s-a furişat în grădină şi s-a ridicat în vârful picioarelor pentru a arunca o privire indiscretă în casă – e acesta un motiv să ne pierdem firea? Max abia ascultă pălăvrăgeala lor. N-a fost „cineva", a fost ceva foarte urât, o mască de coşmar, *o tentaculă,* un ochi holbat, dar cum să le explice? Nu mai are în faţa ochilor, clară, reprezentarea a ceea ce a fost.

Geme.

— Dacă aţi şti voi…

Nan şuiera prin văzduh cu braţele. Dacă l-ar prinde pe ticălosul care dă târcoale şi face glume sinistre, i-ar arăta el. E comic. Zachiu e mai potolit, el e om echilibrat, nu e dispus să cheltuiască vorbe fără acoperire.

Fab însă bănuieşte ceva.

— Dacă am şti, ce?

Lui Max îi e prea frică şi trebuie, în sfârşit, să împărtăşească ceva din… Scoate din sertar plicul blestemat. Un plic oarecare, l-a adus poşta de dimineaţă. Iar în plic e hârtia, o coală semivelină pe care scrie cu litere mari de tipar, într-un chenar negru:

TI SE PRESCRIE MOARTE INGROZITOARE

Dulce — lumină — lumină — parfum — tunet —
Esso — frig

O. C.

Pentru Zachiu şi Nan e o tâmpenie oarecare. Fab însă înţelege.

— Analfabet, cine a trimis-o, face Nan, agitându-se mereu, gata să-şi împrăştie mădularele prin încăpere. Nu se scrie O.C. ci O.K., cu

kapa. Okei şi nu Ocei.

Fab însă, ca şi Max, înţelege că nu e vorba despre americănescul O.K. Ci de cu totul altceva.

— Ar trebui să…

Se auzi o bătaie distinctă în uşă. Toţi tresăriră, în afară de Nan care tocmai începuse un discurs.

— Intră!

Vocea lui Max răsunase imploratoare, ca un apel la mărinimia cerului. Rămaseră neclintiţi, aşteptând să se deschidă uşa. Parcă aşteptau să intre „MOARTEA ÎNGROZITOARE" în persoană.

Dar clanţa rămase neclintită. Uşa nu se deschise. Nu se auziră paşi. Nu se auzi nimic. Lătră un câine. Şi iar nu se auzi nimic.

— Du-te şi vezi, făcu Fab.

Şuteu îl privi, nu se mişcă.

— Du-te colonele! insistă Fab. Nu te face de râs. Sunt probabil vecinii.

Dar tonul nu-i suna ca şi cum ar fi fost sigur că sunt vecinii. Mai curând părea că-l trimite pe Max la ghilotină.

Colonelul Şuteu se dezlipi greu de pe scaun. Picioarele i se tăiau. Deschise uşa cu brutalitatea spaimei. Nimic. Ba da! Jos, pe ciment, un buchet de flori, învelit în celofan. Ceilalţi se bulucîră şi ei spre uşă.

— Crizanteme albe, şopti Max. Flori pentru mort!

— Ce prostii!

Energicul Nan ridică de jos buchetul, despături sus celofanul. O vază, te rog, colonele! Luă din mâinile tremurânde ale lui Max vaza şi turnă apă în ea. Apoi puse florile. Buchetul era masiv.

În lumină, sub candelabru, alături de hârtia ameninţătoare, crizantemele străluciră frumos. Una dintre flori însă, prinse curând un tremur ciudat. Observă doar flegmaticul Zachiu.

— Să bem! Rom! rosti colonelul Max.

— Rom? Merge! Propunerea se apr…

Zachiu, mirat, se ridicase pe jumătate.

— Priviţi acolo, zise, încă destul de calm.

Printre lujercle crizantemelor, înaintau încet, ridicându-se lent la suprafaţă, nişte picioare negre subţiri de insectă uriaşă.

Apăreau şi dispăreau.

Întreg buchetul se mişca, foşnea…

Sângele năvălea spre tâmplele colonelului Şuteu.

Într-o clipă, printre florile albe răsări giganticul păianjen negru, corolă sumbră a spaimei şi a morţii. Îşi desfăcu picioarele peste întregul buchet, ca nişte petale cumplite. Păianjenul rămase la pândă.

Colonelul Şuteu transpira, simţi că se înăbuşe. În gură stăruia un gust dulceag. Inima i se opri. Oare aşa arată „MOARTEA ÎNGROZITOARE"?

Se prăbuşi, ca fulgerat. Prietenii îl crezură mort.

Patrusprezece

Trecu foarte mult TIMP. Veşnicii. Gong!

Gong! Gong! Gong!

Colonelul Şuteu începu sa audă vocile celorlalţi colonei şi necolonei. Cuvintele lunecau pe un flux unduios, desperecheate, fără sens, pure, neînsemnând nimic. Cuvinte-peşti. Cuvinte-meduze. Guvinte-creioane. Cuvinte-păianjeni. Un gust dulceag stăruia pe limba colonelului, ca o presimţire; sub pleoape miji un fulger scurt. Trupurile celorlalţi se mişcau deasupra patului ca nişte somoni monstruoşi, lunecând antigravitaţional prin fluidul atmosferic.

GONG!

Sau, mai bine zis, TIMP!

Şi colonelul Şuteu îşi reveni. Se ridică. Prima întrebare:

— Ce aţi făcut cu *el?*

— L-am fiert în supă, glumi Nan. Nereuşită glumă!

Află totuşi că, în vreme ce Fab îi aplica nişte inutile palme pentru a-l trezi, ceilalţi doi vânaseră vietatea şi îi veniseră de hac. Într-un târziu Zachiu şi cu Nan plecară să se culce. Fab mai aşteptă.

— Hei drăcie! Atunci, să rămân cu tine?

— Sunt bărbat! protestă Max.

— Sigur. Cum te simţi?

— Mi-e somn…

Dar după ce plecă Fab, somnul trecu. Se făcuse miezul nopţii. Atmosfera era ca înăbuşitoare, afară, în noapte, fulgera pe cerul senin, fără tunete, ca o mânie tăcută. Verifică încă o dată dacă uşa e zăvorâtă.

În noaptea aceea Şuteu citi multă vreme din diferite cărţi, la lumina veiozei. Nu era prea atent. Nu înţelegea deloc cum se întâmplase: n-a mai leşinat niciodată, nici când fusese rănit. Gustul de dulce, pe limbă şi-n cerul gurii, stăruia. Se spălă iar pe dinţi, pe la două noaptea, îşi clăti insistent gura. Fără să-şi dea seama, încetul cu încetul, îşi pierdea controlul. Intra sub controlul unei alte puteri. Parcă ar fi deschis o poartă, dincolo de care bântuiau curenţi de forţă.

Aţipi cu cartea-n mână, cu lumina aprinsă, pe la două şi jumătate.

* * *

Pe la trei fără un sfert, aşa cum avea să declare a doua zi, doamna Leonora Baroană deschise ochii. Visase, sau auzise cu adevărat un ţipăt? „Un ţipăt de groază”, avea să spună.

Alături de ea, pe noptieră, cadranul fosforescent al deşteptătorului

arăta ora. Din camera vecinului se auzi o bufnitură.

Îl ghionti pe farmacist. „Trezeşte-te, la colonel se întâmplă ceva. Poate moare!”

Nici nu bănuia câtă dreptate are! Dar farmacistul nu se trezi, nici ţipătul, nici bufnitura nu se repetară şi femeia adormi crezând că se înşelase. În realitate, ce se întâmpla în camera colonelului?

La trei fără un sfert, după un somn ciudat de scurt, de cincisprezece minute doar, Maximilian Şuteu se trezi pentru ultima oară în viaţă. Era în pijama, dezvelit. Pe laba piciorului drept văzu un păianjen oribil ce părea că-şi înfipsese cângile sub piele. Atunci ţipă. De oroare. Simultan, un gând: „Ce prieteni am! Ziceau că l-au ucis.” Nu-i trecea prin cap că poate fi *alt* păianjen. Sări din pat, scaunul se rostogoli, se împiedică de el, căzu. De aici bufnitura. În acest timp păianjenul fugea de-a lungul peretelui. Când se înarmă în sfârşit cu o gheată, să-l omoare, nu-l mai văzu.

Nu pot rămâne în camera aceasta, în tovărăşia păianjenului.

Dar înainte de a se îmbrăca – erau ceasurile trei ale nopţii – ieşi pe coridor, fără niciun motiv. Oare se aştepta să mai primească un buchet de crizanteme? Sau o misivă cu…?

Becul abia lumina.

Îl schimb chiar mâine. Spaima începu să rămână undeva dincolo de el. Începură să-l preocupe diferite lucruri. Dar se amestecau. Totul fugea. Apoi: ce idee, să numeri geamurile sparte. Să numeri ghiveccle.

Tot fără un moliv precis ieşi în curte, în papuci, şi se duse la poartă. Asculta nişte ordine transmise prin telepatie? Bulevardul – pustiu. Nu. Cineva îi făcu semn… „Imediat”. În gură – gustul de dulce devenise insistent. Părea ca-l simte *cu tot trupul.* Se îmbracă alene. Parcă uitase de păianjen, dar poate că nu, căci, înainte de a pleca, aruncă o căutătură aproximativ spre locul unde dispăruse gângania. Nu uită nici să stingă lumina. Nu avea s-o mai aprindă vreodată.

Gustul de dulce invadase tot corpul, ca o otravă.

Urmă pe stradă, la oarecare distantă, insul singuratec care-i făcuse semn să-l urmeze. Acum îl recunoştea. Era, desigur, colonelul Lauden. Ciudat! Lauden era mort, îl îngropaseră, făcuseră tir asupra capului lui.

Oraşul devenise dintr-odată *oraş-necunoscut.*

La fiecare poartă stătea câte un colonel cu crizanteme.

Încercă să meargă în toate direcţiile pentru a răspunde tuturor acestor invitaţii. Şi-i reuşi. Merse în toate direcţiile.

O lumină orbitoare aproape că-l destrămă. Lumina era în el. Începu să ardă, de viu. Fulgerul se repetă. Urlând, se repezi. Creanga ascuţită şi lăsată a unui salcâm îi smulse ochiul stâng. Acum răsunară și tunetele nopţii pe care înainte nu le auzise. Continua să ardă. Durerea nu era a lui, ci universală. Era un rest de viaţă în ghearele unei forţe

absurde.

Alerga încă. Trecu din strada în stradă, ca printr-un labirint. Simbolic labirint. Se amestecau mereu senzaţiile. O parte a trupului său alergă înainte, alta o pornea în lături.

Păi eu acum mor! zbieră colonelul Şuteu.

* * *

Fu găsit în zori, atârnat de balustrada unui pod de lemn, la marginea oraşului. Degetele mâinii stângi erau încleştate de mânerul unei serviete. Absurd… în servietă găsiră pământ şi pietriş pe care-l râcâise cine ştie de unde cu unghiile. Şi prin buzunare găsiră pământ. Şi în gură. Era chircit ca unul care îngheaţă, ochiul stâng, rănit, arunca o privire de sânge. Părea că voise să se arunce în apă şi nu găsise putere şi trăsnetul morţii îl lovise în mijlocul acestui ultim efort. Prietenii îl recunoscură cu greu.

Cincisprezece

Colaboratorul prezenta un chip cenuşiu şi provizoriu: părea ultimul supravieţuitor al unei corăbii beţive şi desfrânate ce-a eşuat pe-un recif de corali, printre rechini cu dinţii ca ferăstrăul.

— Îmi crapă măseaua după un pic de chercheleală, făcu el posac. Am visat păianjeni asta noapte… Sc, sc!

Îşi făcea vânt cu Martha-sentimentala.

Se instalară pe teresa braseriei, Blondul ceru bere. Colaboratorul pretinse chelnerului să aducă pahare înalte. „Din ele sug mai cu plăcere…”

Cred că sugi cu plăcere din orice fel de pahar!

M. scoase ceasul… „Jean-sâcâitul ne vesteşte că-i ora mesei”. „În mă-ta cu Jean al tău!” îl repezi Blondul, într-o dispoziţie nu tocmai roză.

— Ştii ce, lp, lp… Nu-mi place să…

— Cască ochii, gă… nu, n-am vrut să zic găgăuţă. Cască ochii, Colaboratorule. Am să-ţi arăt ceva. Dar mă şi întreb dacă e cazul. Gă… Nătărău cum eşti…

M. încercă să-şi confecţioneze o mască de seriozitate. Dar Blondul îl apostrofa din nou:

— Iar ai mâncat usturoi! Puţi ca un depozit.

— De ce eşti pisălog, Blondule? Dascăl de şcoală trebuia să te faci. Am mâncat usturoi fiindcă-mi venea o greaţă… bd, bd. Ziceai că vrei să-mi arăţi ceva.

Blondul nu întoarse capul. Doar o insesizabilă tresărire a mâinii indică direcţia.

— Uite! Îl vezi pe lipul de colo?

Un bărbat ce şedea singur la masă, pe o margine, citea ziarul. În faţa lui – un pahar cu licoare gălbuie, coniac. Colaboratorul îşi aţinti privirea.

— Nu te zgâi ca un cretin. Mai discret.

— De ce? Ce e cu el? Dă-l dracului de tip.

Blondul îşi aprinse o ţigaretă lungă şi subţire şi, trăgând primul fum, urmări din ochi două perechi de picioare bronzate şi plinuţe. Vorbi ca despre altceva.

— Ştii cine e? Ai auzit de Adrian Mocanu?

— Cine-i Adrian Mocanu?

Blondul îi aruncă o privire foarte ciudată.

— Numele lui nu-ţi spune nimic?

— În orice caz mi-e antipatic. Un om pe care-l cheamă „Mocanu” nu poate fi un tip „subţire”… ca mine.

Blondul se încruntă, de parcă el ar fi fost cel ofensat.

— Dar, reluă M., cu ce se ocupă la urma urmelor tipul?

— Păi, găgăuţă, el a preluat cazul Maximilian Şuteu. Nimic nu ştii. Pe ce lume trăieşti? Te îndopi cu usturoi şi-ţi mângâi lucruşoarcle. Trebuia să te faci producător de filme, nu escroc.

— A, cazul colonelului Şuteu…

— Exact. N-au fost mulţumiţi, fârtaţii, cu diagnosticul „criză cardiacă”. Nu ţine. Colonelul avea inimă sănătoasă ca un piston de locomotivă. Au dibuit alte lucruri, tare ciudate.

— O fi de la contraspionaj, acest Adrian Mocanu, râgâi Colaboratorul, holbând ochii.

— Cam aşa ceva. Şi încă unul dintre cei mai dibaci. Sper să nu i se încrucişeze drumul cu-al nostru, deşi, vrând nevrând, mă tem că…

Colaboratorul sorbi berea şi întoarse către Blond o faţă cam răvăşită de prea multă cherchelealâ şi – cinste lui! – cam bănuitoare.

— De unde-l cunoşti?

Blondul făcu o strâmbătură.

— Colaborez cu el. Şi ne petrecem concediile împreună. Şi ne facem tot felul de confidenţe. Şi organizăm împreună expediţii subacvatice. Sper că ai pri…

— Nu fugi de întrebarea mea: de unde?

— Degeaba sunt eu Blondul, gă…?

— Dar el, el, ce părere ai, te cunoaşte?

— Dacă mai pui o singură întrebare neroadă, mă înalţ la cer şi mă instalez printre mucenici. Mai mult ca sigur că mă cunoaşte, oamenii iluştri au auzit unul de celălalt, se tem unul de celălalt şi se simpatizează-n acelaşi timp.

În acest moment insul despre care vorbeau întoarse profilul către ei, prezentând o frunte încăpăţânată, un nas roman, o bărbie fină.

— Păi l-am mai văzut pe individ! păru să se bucure M. Prin câteva cârciumi. Stă nemişcat şi nu se uită nicăieri.

— Abia e o dovadă că se uită în toate părţile.

La masa lui, Adrian Mocanu ridică paharul, privi prin el cu plăcere şi dădu pe gât ultima picătură de coniac. Rămase chiar mai mult de două secunde în poziţia aceasta, cu capul dat pe spate. M. şi Blondul îl urmăreau.

— Ăsta rade cherchelează după cherchelează, făcu M. invidios. I se decontează sau nu, Blondule?

— De unde naiba vrei să ştiu?

— Tu, care le ştii pe toate…

Adrian Mocanu făcu semn chelnerului şi plăti. Se ridică. Arăta ca la patruzeci şi cinci de ani, solid, nu prea înalt, cu o faţă destul de brăzdată. Purta un costum foarte corect, în carouri, cămaşă albă, cravată cu picăţele discrete.

— E distins, mama lui de sticlete, şopti M.

— Gura! Nu vezi că vine la noi?

Într-adevăr, îndreptându-se spre ieşire, A. M. aţinti o privire lungă asupra Blondului. Încetini paşii. Avea intenţia să se oprească?

— Mă iertaţi… Părea amabil, nu pus pe răutăţi. Continuă: – V-am observat pe stradă, în vreme ce vă apropiaţi, şi de un sfert de oră mă tot întreb de unde vă cunosc. Abia acum mi-am dat seama că nu vă cunosc, ci v-am văzut doar poza.

I se adresa numai Blondului.

— Cred şi cu, răspunse acesta, glacial. Imposibil să nu am vreo fişă pe la dumneavoastră. O fişă destul de încărcată, o fişă păcătoasă, aş zice. Dar, mă rog, dacă se poate şti, în ce împrejurare aţi avut ocazia s-o vedeţi? Sau poate lucraţi în…?

— Desigur, în…

— Sc, sc, sc! nu se putu stăpâni M., fâstâcit de discuţia ce se purta peste capul său.

A. M. întoarse privirea spre Colaborator.

— Aţi spus că?… N-am înţeles bine.

Blondul fu gata să pufnească, mutra Colaboratului merita să fie imortalizată. Cu mâna dreaptă făcu un gest larg, ca de prezentare:

— Un cunoscut…

— Mocanu Adrian, se prezentă Adrian Mocanu.

Ei, acuş să te văd, rânji. Blondul către M. Doar n-o să-i spui copoiului ca eşti incognito! M. ieşi cu greu la suprafaţă, ca un înotător prins de vârtej.

— Lp, lp, amicii îmi zic „Colaboratorul”, se prezentă.

— Aha, zâmbi A. M., îngăduitor. Desigur colaboraţi la reviste. Poezii? Eseuri?

Ce ţi-e şi cu Adrian Mocanu ăsta! Ce îl tot ridică Blondul în slăvi? se

miră Colaboratorul. Şi zise, umflându-se-n pene:

— De toate. *Spirutus universalis*… Galileu, Leonardo, Hamlet…

— S-ar părea că aşa e moda, domnule… zise cu îngăduinţă A. M., fără a mai despica firul în patru în legătură cu trinitatea înşirată cu candoare de Colaborator. — Poeţii scriu critică, iar criticii fac poezie şi balet.

— Ce luaţi? se interesă Blondul. Luaţi ceva?

Nu părea exagerat de binevoitor, totuşi A. M. acceptă imediat.

— Cu plăcere. Am luat şi înainte un coniac.

— Coniac! strigă Blondul către chelner. Îl cercetă fără interes pe A. M.

– Vreo afacere prin oraş?

A.M. luă o mutră scârbită, vorbi lejer ca despre schimbarea timpului.

— Un caz plicticos ca o partida de rummy, domnule. Pe mine rummy-ul mă scoate din sărite…

Colaboratorul se însenină, indiscret, cu voce subţire:

— Putem afla şi noi…?

— Eh! A… sucombat un pensionar, atât, numai că unei minţi cam ceţoase i s-a năzărit că ar fi ceva suspect la mijloc.

M. crezu că e cazul să intervină iar cu înţelepciunea sa:

— Moartea e totdeauna suspectă.

— Nu totdeauna, dragă domnule, protestă A.M. cu blândeţe. Moartea poate fi firească, de obicei e firească, aşa cum e cazul acesta al meu. Numai că a intervenit o poveste abracadabrantă cu păianjeni…

— Păianjeni! sări în sus Colaboratorul.

Blondul rămase neclintit. Buzele i se ţuguiară puţin.

— Fantezii bune pentru… literaţi şi, schimbând subiectul, îl privi pe Blond. — Cu ce vă ocupaţi *acum?*

Blondul puse pe faţa de masă mâinile sale sănătoase şi rezemându-se în coate îl privi pe A.M. drept în ochi.

— Cultiv căpşuni. Cam asta fac. Şi-n afară de asta, merg la pescuit.

A.M. rămase cu privirca-n gol. Părea visător. Poate şi-l imagina la munca pământului pe agentul secret de odinioară. Îl examină iarăşi pe Blond cu o stăruinţă politicoasă, dar apăsată.

— Nu mai sunteţi tânăr.

— Nici dumneavoastră, ripostă Blondul, neamical.

— Nu, nici eu, acceptă A.M., ridicându-se. Mulţumesc pentru tratăţie. Nădăjduiesc să ne mai vedem, pe mine treburile mă mai reţin câteva zile aici.

— Pare cam demodat! făcu în urma lui Colaboratorul. Nu-mi vine să cred că e isteţ. Ei, ce facem, mâncăm?

— Ai spus că porţi cu tine o busolă?

— E la mine. M. se scotoci prin buzunăraşele sale şi scoase busola ascunsă-ntr-o teacă de piele, înfrumuseţată şi aceasta c-o siluetă. — Numele ei este Micuţa.

Blondul puse busola pe masă, privi în direcţia Nordului.

— Ce cauţi?

— Al cui nume e „Micuţa”?

— Aşa îi zic de când am cumpătat-o de la un ţigan, pe Lipscani. De ce?

— Va trebui schimbat.

— Pentru nimic în lume.

— Am o armă automată, făcu Blondul cu glas mohorât. S-ar putea să fie nevoie să ne slujim de ea. E nebotezată şi numele de „Micuţa” i-ar fi exact pe măsură.

Colaboratorul propuse să amâne pentru altă dată discuţia, iar pentru moment să servească o masă substanţială. Avea nevoie să se refacă după eforturile ultimelor zile. Înfulecând, prinzând putere, curaj, Colaboratorul schiţă planuri de viitor: nu-şi dorea decât o casă cu multă verdeaţă împrejur, fie şi o cabană ca a Blondului; într-un copac rămuros, pe o mică platformă solidă, îşi va instala masă şi scaun, aşa cum văzuse undeva, şi se va chercheli acolo; ca să nu cadă, imaginase un sistem de curele-hăţuri, ca nişte centuri de siguranţă la automobile… întreg acest complex de chercheleală se va numi „Bârlogul Marilor Căpitani. Va avea, fireşte, şi scară. Şi apoi, întreaga casă va fi plină de lucruşoare plăcute, şi pentru fiecare va alege câte un nume potrivit. Şi, poate că, se, se, îşi va căuta şi o nevasta potrivită…

— Dar femeile sunt pentru tine un mare mis…

Pe faţa lui M. se lărgi un surâs.

— Orice mister trebuie, lp, lp, dezlegat până la urmă.. *Hop erat in volis!*[6] Să zbori peste orice hop, nu?

— Bineînţeles, conform unui vechi proverb etr…

Stimulat de alcool, îmbătat de propria-i erudiţie, Colaboratorul aduse noi precizări:

— Cu bani, totul merge! *Trei cauze, sir: dinari, dinari şi iarăşi dinari!*[7]

Când să facă însă plata, separat, aşa cum ceruse Blondul, M. declară, candid, că e lefter ras. Se explică: plătise doctorului doctor Caniardo chiria, cumpărase două cămăşi, o cravată pe care o botezase Mireille, o trusă de…

Blondul îl întrerupse:

— Să ştii, divorţăm! Crezi că eu sunt Banca de Scont a Patago…?

— Cinci hârtii de câte o sută, m-ar aranja… pentru moment, explică M., bine dispus.

Bodogănind, înjurându-l, ameninţând, Blondul îi avansă noul

împrumut. Notă totul în carneţel, inclusiv banii cheltuiţi pe mâncare şi băutură.

— În total îmi datorezi una mie cinci sute treizeci şi trei de drahme, zise Blondul închizând carneţelul. Aici intră şi ce am cheltuit cu prietenul nostru Adrian Mocanu.

— Credeam că e invitatul tău.

— A fost invitatul *nostru.*

— Eşti tare cărpănos, Blondule!

— Să taci! M-ai secat de bani.

Soarele ardea puternic, iar Colaboratorul se pleoşti, dar nu din cauza soarelui sau a datoriei ce crescuse vertiginos, ci din alt motiv: o văzu trecând pe bulevard pe actriţa Geada Ormazeglu. Asta îi aminti, printr-o asociaţie oricum nepotrivită, de păianjeni. Şi-i aminti sau, mai bine zis, îi atrase atenţia, asupra unei presimţiri. Toată buna dispoziţie se duse dracului. Iată ce simţământ începu iar să-l chinuiască: există, de la o vreme, ceva ce-i scapă, ceva esenţial, dar ce? Un adevăr, nu tocmai plăcut, bine mascat, şi totuşi evident.

— Păianjeni, sc, sc, zise el. Despre ce păianjeri vorbea Adrian Mocanu? Mereu şi mereu, păianjeni?! Încep să mă tem!

— Tu *l'as voulu, George Dandin!,* ca să-ţi servesc şi eu un vechi proverb etrusc, i-o întoarse Blondul.

Colaboratorul duse mâna la ceafă.

— Mereu aştept să mă pocnească cineva aici… Aştept o lovitură, sau…

— Perfect! Oricum, ne batem pentru o cauză pierdută. Și-n plus să mai am şi un colaborator fricos, mulţumesc. Mă întorc la căpşuni – treabă sănătoasă, sigură. Iar tu vezi-ţi mai departe de găinării, organizează un congres al posesorilor de mici obiecte botezate, sau, deh, bd, bd, apelează la Marile Resurse. Şi ne salutăm cu respect, numai că mai întâi achită-mi datoria, una mie cinci sute…

— …treizeci şi trei de drahme, ştiu. O să ţi-i retragi din Marele Câştig.

— Marile Resurse, Refugiul Marilor Căpitani, Marele Câştig… Drept cine te crezi?

Admonestat în felul acesta M. îşi revizui poziţia:

— Nu dăm înapoi, ce dracu! Chiar dacă am momente de depresiune, că doar sunt de formaţie intelectuală, nu sunt un fricos, am trecut prin pericole şi mai… Uite, am să-ţi dau numai un exemplu. Mă asociasem o dată cu încă patru gealaţi să cercetăm incognito…

— Adică-n stilul tău preferat…

— Da. Un magazin de cadouri şi bijuterii. Îmi revenea rolul cel mai dificil: pândeam, asiguram *spatele.* Venise o noapte cumplită, se pregătea furtună, şi…

Blondul îi întrerupse, peste măsură de plictisit:

— Opreşte-te! Episodul acesta e prea bine cunoscut în mica lume interlopă a Bucureştilor! Sigur: în noaptea aceea cumplită unul dintre gealaţii cu care colaborai a avut nefericita inspiraţie să fie pus pe şotii. S-a apropiat în vârful picioarelor şi ţi-a înfipt degetu-n coastă. Ai scos un urlet care a trezit sticleţii întregului judeţ, başca trei regimente de roşiori unde s-a şi dat alarma. În felul acesta aţi ajuns la *meditaţie*…

— Ce-i drept, cam aşa a fost, recunoscu jalnic M. Viaţa mea e un lung şir de insuccese. Dar tu îţi cam baţi joc de mine, Blondule. Totuşi, cu…

— *Mutato nomine, de te fabula naratur*. Am schimbat numele, dar despre tine e vorba aici.

— Ce tot spui?

— Păi da! Ce, crezi că numai tu eşti de formaţie intelectuală?

— Nu, Doamne fereşte. Sunt modest. Vorba ta: *Tu l-as voulu, George… Bizet!*

— Sigur că da! Jorj Bizé, marele regizor care… răsună în spatele lor o voce feminină plăcută, cultivată. De câteva minute bune Geada O., actriţa, frivola numărul unu, se oprise-n spatele lor neauzită, ascultând conversaţia. Dar vocea ei cizelată nu concorda cu purtarea. Îl prinse pe Colaborator de bărbie, un gest foarte dubios.

— Ia te uită, moşulică cel misterios care agaţă *pipitze* şi le zice că voiajează incognito, şi că el e „domnul M." şi le povesteşte basme de groază cu păiajenii din tren… Bonjour! Cu ce mă trataţi, domnilor?

Imbecila! Şi apoi, cu un efort, prezentându-l pe Blond, pe care scena, fireşte, îl distrase:

— Un amic…

— Încântat, făcu Blondul, galant. N-am scăpat niciunul din spectacolele dumneavoastră.

M. se foi pe scaun.

Măgarul! Uite cum o linguşeşte!

— Oraşul e mic, zise cu voce tare. Toţi ne întâlnim mereu.

Nu părea foarte fericit că toţi se întâlnesc mereu.

— Da, mic. La toamnă sper să mă mut la Bucureşti, aici nu mă pot afirma în *întreaga* mea valoare.

Că nu mai merge acolo treaba fără tine.

Geada, către Blond:

— Sunteţi cumva critic de artă?

— De fel, făcu Blondul, ca şi cum s-ar fi lepădat de Satana. Eu cultiv căpşuni.

— Ce dulce e amicul dumitale, moşulică. Pardon, domnule M. Dulce şi la propriu şi la figurat, dacă, precum zice, cultivă căpşupi… I-ai debitat şi lui potestea cu păianjenul din vagonul de dormit?

— Să lăsăm asta! protestă M., întunecat. Un fior rece îl încercă. Ar fi dat orice să…

— Închipuieşte-ţi, domnule cultivator de căpşuni, ce tactică a folosit dumnealui să mă *acaţe* într-o dimineaţă, pe nemâncate. Zice că în vagonul de dor…

— Te rog, domnişoară Ormazoglu! se încruntă urât Colaboratorul. Şi-l privi pe Blond: *Ţi-am spus că e o proastă de n-are pereche!* Şi Blondul: *Prost fără pereche eşti tu că vinzi oricui povestea asta.*

Geada bău un sirop, mâncă obişnuita ei îngheţată şi se ridică, scuzându-se: avea repetiţie.

— Consumaţia amicelor dumitale, tot eu trebuie s-o achit? îl fulgeră Blondul pe M.

Când era furios i se adresa cu „dumneata”.

— Tâmpita asta nu-mi e amică.

— Cel puţin să fi luat o îngheţată simplă, fără frişcă. În orice caz trec încă un pol, ha nu, încă douăsprezece drahme în contul tău, *scumpule*…

Şaisprezece

Pe-acoperişuri şade luna ca o seceră
Un drac bate pe lună darabana
În ceasul ăst de moarte şi de groază
PĂIANJENUL îşi ţese iar CAPCANA!

Luând-o din cuier pe Martha-sentimentala, Colaboratorul porni să investigheze de unul singur. Era dis-de-dimincaţă, totuşi doctorul doctor Caniardo se şi afla-n mijlocul florilor sale. Păşind pe iarba înrourată, M. se gândi cu plăcere că poate, cândva, poate chiar curând, şi el va stropi cu furtunul florile sale, înainte de a se urca la „Bârlogul Marilor Căpitani” pentru a rade o cherchelează matinală.

Socoti că ar fi politicos să schimbe câteva cuvinte cu gazda sa.

— Bună dimineaţa, domnule doctor doctor! Ce zi frumoasă. Toată lumea s-a trezit, nimeni nu mai doarme, ar fi şi păcat… Debita cu hărnicie banalităţi, în vreme ce lui Caniardo nici nu-i trecea prin gând să răspundă. M. nu dezarma: – Toată lumea e la post, dumneavoastră udaţi florile, eu fug în oraş unde mă reclamă treburi importante, iar distinsul nostru vecin, sudologul şi yoginul, s-a aşezat în cap. Fiecare cu chichiţa sa, aşa e frumos… personalitatea fiecăruia, mă rog, sc, sc…

Mai uşor i-ar fi fost să converseze c-o stâncă.

— Dar, voiam, voiam, pe lângă plăcerea de a vă da bună dimineaţa, să vă întreb dacă aveţi vreo nemulţumire în legătură cu chiriaşul dumneavoastră, cu mine deci. Poate că nevinovatele mele manii.

Caniardo scăpă furtunul şi se întoarse atât de iute, că M. amuţi. În ciuda gestului violent, glasul doctorului doctor răsună răspicat, calm, deşi puţin metalic.

— Am mai avut un chiriaş care mă pisa în fiecare dimineaţă…

— Într-adevăr? se bâlbâi M. confuz.

— Într-adevăr. Şi a murit. Mereu întreba dacă am nemulţumiri cu el.

M. o sălută pe Martha-n semn de salut şi se evaporă. La primul chioşc cumpără ziarul local proaspăt, cercetă mica publicitate, dar nu găsi ce căuta. Pătrunse cu pasul demn în cofetăria unde-şi lua în fiecare dimineaţă cafeaua.

— Bună dimineaţa.

— Bună dimineaţa, domnule M.!

Spre deosebire de Caniardo, aici, fetele care serveau erau simpatice şi guralive. Îi intraseră repede-n voie.

— Doresc o cafeluţă con…

— …centrată, scurtă şi fierbinte, fiindcă cele apoase provoacă acidi… îi luă vorba din gură o săsoaică blondă şi dolofană. Şi bineînţeles un cornuleţ cu nucă.

— Puteţi s-o puneţi pe Martha-sentimentala-n cuier! îl invită a doua fată.

— Ce oră indică Jean-sâcâitul? întrebă a treia, fiindcă trei erau.

Copleşit de atenţiile fetelor care se amuzau copios şi ajunseseră să aştepte cu nerăbdare dimineaţa apariţia sa, M. isprăvi cafeaua şi conform planului stabilit se duse să dea târcoale casei în care locuise colonelul Max Şuteu. *Şi acum să apelăm la Marile Resurse!*

Era ora nouă fără cinci când pătrunse-n trap săltat în spaţioasa ogradă pe care doar puţine zile-n urmă colonelul Max o străbătuse speriat de moarte, seara, pentru a pregăti cafele amicilor. O boare de vânt nelinişti tufele de coacăze aliniate pe margine. Atent ca un *apache* în recunoaştere, M. pipăi buzunarul unde îl ţinea pe Alfons totdeauna pregătit în teaca lui de piele cu dame goale. Dar nu se întâmplă nimic senzaţional, doar că din verandă coborî o apetisantă femeie june, cu halatul scurtuţ strâns pe corp aşa că ţâţele ridicate împungeau înainte agresiv, în sandale de plajă ce-i lăsau în vedere degetele pedichiurate cu grijă şi călcâiele roze, fără asperităţi sau bătături.

Era doamna Leonora Baroană şi mergea la bucătăria de vară să prepare clătite.

M. o aşteptă pe cărare cu pălăria în mână, ca un gentleman. O salută.

— Desigur veniţi pentru camera colonelului, zise ea, deloc plictisită, mai curând amuzată.

— De unde ştiţi, doamnă…?

— Doamna Baroană…

— Sc, sc, sunteţi baroană, descendentă a unei vechi fa…?

— O, nu, aşa-l cheamă pe soţul meu, Ştefan Baroană. Eu sunt doamna Leonora Baroană.

— Scuzaţi. Numele meu este, lp, lp, M.

— „M.”? Atunci nu veniţi pentru cameră, ci sunteţi… agent secret?

Uşurinţa cu care vorbea îl cam zăpăci pe Colaborator.

— Nimic nu vi se poate ascunde, doamnă Leonora, bugui el. Da, hm, bd, bd, sunt… incognito, înţelegeţi…

— Înţeleg, nu vă mai frământaţi. Vreo zece inşi au venit până acum pe capul meu. Unii zic că vin pentru cameră, iar alţii că sunt agenţi secreţi. Părerea mea intimă e că lucrurile stau exact invers; cei ce spun că vin pentru cameră sunt agenţi, iar cei ce pretind că ar fi agenţi, caută de fapt locuinţă. Fie vorba între noi, nici nu m-aş bate pentru o camera în care a locuit un om ca şi colonelul, care ştiţi cum a murit… I-am şi spus soţului că aş pleca bucuroasă din casa asta, nu că m-aş teme, dar ştiţi…

Discutând, ajunseră în bucătărie şi Leonora îi oferi lui M., care-i devenise brusc simpatic, un scaun. Se apucă să trebăluiască, îndemânatică şi agilă, în vreme ce Colaboratorul o urmărea tot mai convins ca femeia e un mare mister, nu numai pentru el, ci în genere… în vreme ce bătea nişte ouă, din curtea vecină se auzi un clavecin împrăştiind sunete blânde şi desuete. Leonora zâmbi:

— Vă place? E profesoara Dăscălescu, a cântat în lumea întreagă, dar acum e foarte bătrână.

— *Musik ist wahre mirabile visu…*[8]

— Chiar aşa, făcu Leonora. Un vis.

— Dar colonelul Şuteu era tare bătrân?

— Am să vă spun o mare taină, şopti Leonora. În noaptea când a murit, domnul Max a primit o scrisoare de ameninţare…

— Lp, lp, lp!

— Da! Ştiţi ce scria acolo? Am văzut fiindcă am fost printre cei dintâi care au intrat în cameră, ca martoră, când a venit procuratura… Iată ce scria: *„Ţi se prescrie, domnule colonel, moarte fioroasă. Dulce – lumină – lumină – parfum – tunet – Esso – frig. O.K.”*

— Extraordinar! Vorbiţi serios?

— Da. Am memorat totul, foarte exact. Ce poate fi Esso, după părerea dumneavoastră?

— Cine ştie, sc, sc! În orice caz, O.K. e pe americăneşte.

— L-or fi ucis americanii… Dar de ce?

— Ei!

Leonora îl privi cu îndoială:

— Dar dacă sunteţi agent secret, ar trebui să ştiţi toate acestea.

— Cum să vă spun… Colaboratorul murea de nerăbdare să fugă la

Blond să-l pună la curent cu ce aflase. Se ridică, scuzându-se pentru deranj.

— Niciun deranj, puteţi veni oricând. Dacă sunteţi agent secret, numi pasă, făcu Leonora cu sinceritate, iar dacă veniţi pentru cameră, să ştiţi că deocamdată nimeni n-are voie să intre acolo, e încuiată iar cheia nu e la mine. Cercetările mai durează. Dar, oricum, treceţi oricând aveţi drum pe aici, mă plictisesc teribil dimineaţa…

* * *

Colaboratorul se aştepta să fie lăudat, dar Blondul primi cu apatie noutăţile, de parcă le-ar fi ştiut demult.

— Mm, mormăi el, hm. Poate că individa greşeşte, poate că nu e O.K., ci „O.C.”. Ceea ce e cu totul altceva.

— Dar ce ar putea să însemne O.C.? întrebă M. dezumflat.

— Poate să însemne multe. „Obraznicul Colaborator”; sau „Oranjadă Colorată”; sau „Omul Chel”; sau „Oricine Caută”, sau „Ordinul Coloneilor”, sau „Oficiul Columbian”, sau…

* * *

Colonelul Călugăru, care n-a fost niciodată colonel, ci doar locotenent artilerist, are, la cei şaizeci de ani ai săi, o amantă cu aproape un sfert de secol mai tânără. Numele mic al lui Călugăru e, după cum ştim, Fabian. Pe iubita lui o cheamă Emilia. Ea îi spune Fab.

La ora trei după-amiaza Fab nu venise încă să prânzească, dar se întâmpla deseori să întârzie, la bere, la table. În ultimele zile moartea prietenului său Max îl cam întorsese pe dos, deşi el e fatalist.

Emilia se aranja în faţa oglinzii, scrise un bileţel în care explica amănunţit unde e supa şi cum trebuie încălzit papricaşul de ciuperci cu smântână. În final încheia cu: „Pa, dragă Fab, ne vedem mâine.”

Vecinii istoviseră demult bârfa cu privire la acest menaj ciudat şi poate mai senin ca al multora dintre ei. Bărbaţii mai tineri încercaseră fără succes s-o curteze pe Emilia, femeie nu tocmai frumoasă, dar cu trup mare şi apetisant, ochi căprui, limpezi, oarecum misterioşi. Ea era profesoară de gimnastică, o fiinţă extrem de tăcută. Cu elevii se înţelegea mai mult cu ajutorul fluierului. Încercau să descopere în existenţa ei, în trecutul ei, o dramă tenebroasă, şi poate aveau dreptate s-o facă, poate nu. Lucrurile se prezintă mult mai simple, domnilor, zicea parcă Tolstoi. Poate avea dreptate. Poate nu.

Emilia încuie garsoniera colonelului Fab şi atârnă cheia-ntr-un cui, la vedere. În dreapta uşii. Era una dintre ideile ei cu privire la felul în care trebuie să te fereşti de hoţi.

În spatele clădirii se deschidea un spaţiu larg şi pustiu, cât o curte de şcoală în vacanţă. Doi nuci echilibrau spaţiul, unul fiind chiar lângă

poarta spre care se îndrepta profesoara de gimnastică.

Emilia văzu un bătrân aşezat sub nuc, nu-i dădu atenţie, gata să treacă mai departe.

— Servus, Emilia, o salută necunoscutul.

Înfăţişarea lui îi era cu desăvârşire străină. Un bătrân cu faţa ascuţită, nas mare, coroiat, obraji supţi, trup cocârjat. Purta nişte straie mizerabile, primul gând era că ai de-a face cu un cerşetor. În ansamblu o apariţie nu cine ştie cât de plăcută vederii. Vocea o avea chelălăită şi roasă de răguşeală. Politicoasă, vag mirată, Emilia îi răspunse la salut, presupunând că totuşi o fi vreo cunoştinţă a lui Fab, deşi greu îi venea sa creadă că acesta ar avea asemenea amici.

Îşi continuă mersul, când individul îi bară calea cu bastonul, gest aproape incalificabil. Vânjoasă cum era, Emilia ar fi putut dintr-o mişcare să-l vâre-n copac pe slăbănog, dar ea se mulţumi doar să aştepte, poate din curiozitate.

— Am venit să-ţi fac o propunere, mormăi urâciunea.

Mătreaţa i se risipea pe reverul hainei. Obrazul îl avea pe alocuri ciudat de alb, parcă pudrat.

— Şi iată care-i propunerea. Să laşi dracului mătrăguna asta de Fab şi să vii la mine!

În loc să reacţioneze cu violenţă, cum ar fi fost poate normal, Emilia se mărgini să întrebe:

— Cine eşti dumneata?

— Dar nu vezi? Nu vezi? Sunt urmaşul lui Fab Ia… graţiile tale. Şi degetele scheletice ale individului fremătară ca nişte labe de păianjen strivit.

În acest moment, pe stradă, în dreptul porţii, se opri Bledea-poştaşul. Îi sărise lanţul de la bicicletă. O observă pe Emilia.

— Sărut mânuţele, doamnă! Domnul Fab ce face? E bine?

Coarnele bicicletei, ca şi portbagajul, erau încărcate de coşuri şi pachete. A doua zi ancheta se opri şi asupra acestui moment. „Poştaşul” fu întrebat dacă-l zărise pe bătrânul de sub nuc şi dacă-l cunoştea. Îl zărise, da, însă figura lui nu-i spusese absolut nimic. Ori Bledea cunoştea cam pe toată lumea. O vagă bănuială, probabil nefondală, începu să plutească deasupra figurii zăpăcite a „poştaşului” în urma acestei întâmplări.

Dar să revenim. Bledea se sui pe bicicleta şi dispăru, în vreme ce bătrânul, ţintuind-o pe Emilia cu priviri rele, mormăi pe un ton remarcabil de macabru, aproape teatral:

— Fiindcă Fab va muri. Chiar azi.

Dacă n-ar fi avut loc recenta întâmplare cu colonelul Şuteu, Emilia ar fi uitat repede incidentul, considerându-l stupid, iar pe nefericitul acela taxându-l maniac sau nebun. Aşa însă stând lucrurile, rămase pe gânduri. Voi să se întoarcă să ia cheia din cui, dar îi era greaţă să

treacă iar prin faţa sinistrului bătrân.

— Alo, informaţiile? Numărul miliţiei vă rog!

I se dădu numărul.

— Alo. Aş dori să vorbesc cu cineva într-o pri… Iată despre ce este vorba: un individ dă târcoale pe strada Tribunilor, opt. Tribunilor, opt. L-a ameninţat cu moartea pe Fab… Fabian Călugăru, pensionar…

— Cu ce l-a ameninţat?

— Cu moartea, repetă E., şi se simţi impudică şi caraghioasă ca o fetişcană de şaişpe ani care iese goală din râu, crezîndu-se singură, dar constată că un stol de băieţi pândeşte mişcările ei.

— Dar ce, ne aflăm în Texas, mormăi ironic, sau poate i se păru ei, funcţionarul de la miliţie. Cum arată suspectul?

— Ca un cerşetor…

— Ca… un… cerşetor… repetă omul de la capătul firului, de parcă ar fi notat cuvânt cu cuvânt. Vă rog alte semnalmente, vârsta?

— Vreo şaptezeci…

— Şaptezeci! auzi E. exclamaţia celuilalt în care se ghicea îndoiala. Greu de crezut, într-adevăr, că un om de vârsta asta… Alo! auzi Emilia glasul celui de la miliţie. Alo, mai sunteţi la aparat? Cine telefonează? Am întrebat *cine telefonează?* Soţia?

Emilia se simţi acoperită de ridicol şi închise telefonul.

* * *

Când Fabian Călugăru se întoarse acasă, pe la patru şi ceva, drumul i se încrucişa cu cel al unui bătrân slăbănog, în haine negre, mototolite, care tocmai cobora scara. Fab nu-l luă în seamă, uită de el imediat. Cam absent, descuie uşa, luând cheia de la locul ei obişnuit unde o lăsa totdeauna, atât el, cât şi Emilia. Se zgârie uşor. Căută cam ce asperitate sau muchie ascuţită o fi având cheia sau cuiul, nu găsi nimic. Miji o picătură de sânge, o supse după un vechi obicei. Găsi misiva Emiliei şi se apucă să încălzească mâncarea urmând întocmai instrucţiunile…

* * *

Fab nu închise uşa-n urma lui, ci uşa se trânti singură, din cauza curentului ce trecu prin întreaga locuinţă.

Caldul şi inofensivul curent de vară smulse de pe pervazul ferestrei o foaie de hârtie care, după o plutire în zigzag, ateriză foşnind în stradă, pe trotuar. Trecu un puşti, pe nume Sorin, care ridică hârtia, citi ce scria acolo şi se amuză crezând că descoperise firul unei acţiuni misterioase, gangstereşti. Ajunse acasă şi arătă hârtia lui taică-su care tocmai înfuleca supă de varză cu ceva afumătură. Bărbatul se amuză în mai mică măsură. Isprăvi supa, rase şi felul doi, ştergând sosul c-un

miez de pâine. Luă hârtia, plecă în oraş. Îi ieşi în cale un locotenent de miliţie tânăr, cu ochelari, foarte grăbit să ajungă la Biblioteca Universitară unde-şi pregătea un examen important pentru anul doi la Juridice. Crezu că şi face perfect datoria dacă-i predă ofiţerului cazul. Se întâmplă ca miliţianul să nu cunoască amănuntele morţii lui Max Şuteu, aşa că vârî foaia în buzunarul de la piept, făgăduind că se va ocupa el „de problema asta", dar uită imediat. A doua zi însă, când prin oraş se comenta moartea lui Fab Calugăru, locotenentul, cuprins de-o presimţire, se scotoci prin toate buzunarele şi reciti hârtia:

TI SE PRESCRIE MOARTE BLÎNDĂ
Esso — melodie — frig — albastru — parfum — acru
O. C.

* * *

Fab aranjă masa cu tot dichisul: îi plăcea să mănânce în tihnă, pe îndelete, improvizaţia îl dezgusta. De aceea scoase faţă de masă, tacâm complet, solniţa lui preferată, serviciul de smântână, paharul pentru apă minerală şi serviciul de ţuică.

Deschise un mic bufet unde ţinea rezervele sale de ţuică bună, provenită de la un nepot medic de circă, şi atunci văzu păianjenul. Stătea chircit în colţul întunecat al bufetului. Lumina îl trezi. Era tot atât de mare ca şi cel „al lui Max"…

Stăpânindu-şi scârba şi un început de teamă nelămurită, superstiţioasă, apucă mătura şi-l vână metodic.

Îl goni din bufet ca să nu-l strivească acolo.

Prinse momentul când vietatea alerga neagră şi păroasă pe linoleumul violet, şi izbi. Culese cu făraşul rămăşiţele şi le strecură într-o pungă de nailon, întrebându-se cui ar trebui să se adreseze pentru a se face analiza toxicologică.

Ca şi Emilia, şi el se ferea de ridicol. Punga de plastic o împacheta în ziar şi puse totul în buzunarul hainei. Bău trei sau patru păhărele de ţuică – de obicei se mulţumea înainte de masă cu două – privi mâncarea, dar nu-i mai ardea de..

* * *

Când ieşi, simţi o uşoară ameţeală ce nu era de origine alcoolică. Asociată c-o inexplicabilă senzaţie de frig, care se şterse curând. Porni prin oraşul unde trăise, fără să ştie că începe să moară.

* * *

Gândul său era să caute, pentru început, un prieten chimist, pentru a discuta cu el ce ar fi mai bine de făcut, dar pierdu direcţia, ca un cuter cu cârma avariată. Observa extrem de sumar ce se petrece împrejur, fu salutat, nu răspunse, oameni cu faţa mult lungită lunecau pe lângă el într-o tăcere totală, şi nici nu băgă de seamă când se lăsase noaptea.

Senzaţii inedite se amestecau, dănţuiau în corpul său, sunete, izbucniri de lumină, în el, şi totuşi îndepărtate ca galaxiile…

Îmbrăţişă mai multe femei. Niciuna din ele nu era Emilia. Toate erau parfumate exagerat, dar frumoase.

Şi fu pe urmă pe mare, căutând drumul spre ocean.

Acesta era un vechi vis din copilărie, de care uitase demult. Din adâncimi stranii şi insondabile, visul revenea, începea drumul spre ocean. Se deschidea un tunel marin, boltă fantastica, uriaşă, apa albastră, mereu, dedesupt, luminată din adâncimi, dincolo de tunel – oceanul. Pe ocean – corăbii lungi. Căpitanul bărbos îi oferi pipa sa, trase un fum – era acrişor.

* * *

Ultimii care-l văzură povestiră despre faţa lui euforică, fericită.

* * *

Un paznic de noapte fu mirat să vadă, când îşi făcu rondul, un bărbat îngenunchiat, sprijinit de peretele galben al magazinului. Părea că se roagă, sau plânge. Peste câtva timp, la rondul următor îl găsi tot acolo. În aceeaşi poziţie, îl atinse. Tresărind, îşi retrase mâna, alergă la un telefon. Salvarea îl culese prea târziu pe colonelul Fab care nu fusese niciodată colonel, ci numai onorific.

Emilia îl văzu în ziua următoare. Partea cea mai interesantă a depoziţiei ei, şi pe care anchetatorii o interpretară în chip felurit, fu: „Am fost şocată… Mort, Fab arăta mai bine, era mai frumos decât în viaţă.”

Ceea ce poate fi interpretat ca o mare cruzime. Dar nu obligatoriu, Emilia era o persoană inteligentă, cu un acut spirit de observaţie feminin, cum se spune.

Şaptesprezece

Când peste ziduri creşte-o lună stacojie
PĂIANJENUL ucis din nou învie,

O forţă diabolică veghează
În ceasul ăst de moarte şi de groază.

Îşi făcu obiceiul de a ieşi tot mai des singură în oraş. Îşi potrivea, circumspectă, frumuseţea, oglinda abia o mai cuprindea. Multe retuşuri nu trebuiau făcute, fiindcă era tânără, mlădioasă. De câtva timp, mai exact din ziua conversaţiei cu tinerelul cel obraznic, îşi dorea o aventură: de fapt pe el îl căuta, la început inconştient, tresărind ori de câte ori zărea prin mulţimea trecătorilor un cap blond ciufulit, o siluetă fragilă, dar aţâţătoare.

Intră prin cofetării, bătu parcurile, bulevardele, nu-l descoperi nicăieri. Farmacistului Baroană i se uneau sprâncenele de încruntare când îşi vedea nevasta sosind din oraş la ore neverosimile, gătită, parfumată şi c-o expresie de enervare îndârjită în ochi. Dar nu zicea nimic. Avea alte griji, deocamdată, pentru a acapara camera defunctului colonel Max, descoperi nicăieri. Farmacistului Baroană i se uneau sprâncenele nu cine ştie cât de vaste, ce e drept – şi toate *pilele*.

Ciudat! O întâmplare aparent neînsemnată – apariţia pasageră a obraznicului – clătinase o căsnicie ce părea clădită pe trainice temelii. Brusc Leonora descoperi că nu dă două parale pe lipsitul de fantezie, taciturnul, mâncăciosul, seriosul ei soţ. În urmă cu doi ani o impresionase aerul lui masiv, rigid, de bărbat pe care te poţi bizui. Ei şi ce dacă te poţi bizui, când… *Tempi passati*!, sau, în traducerea şi interpretarea Colaboratorului, ce-i pasă timpului!

Într-o seară Leonora se întorcea către casă, descurajată. Bărbaţii o priviseră totdeauna cu interes. În ultimele zile, pe când *flana* fără ţel prin oraş, şi e uşor să-ţi dai seama când o femeie se plimbă fără ţel şi tocmai asemenea femei trezesc curiozitatea imediată, ca să zicem aşa, fusese de mai multe ori acostată, o dată o opri chiar un englez, bărbat nu chiar tânăr, ireproşabil îmbrăcat şi extrem de politicos. Ea îi răspunse într-o aproximativă franţuzească învăluită-n accent ardelenesc că limba engleză continuă să rămână pentru ea la fel de inexplicabilă ca şi calculul diferenţial. Se trezise pe neaşteptate-n ea umorul! Pentru gentlemanul englez, dimpotrivă, franceza era inexplicabilă ca şi calculul dilerenţial, dar, ajutându-se de gesturi, zise, într-o etruscă perfectă – pentru a lua vorba Blondului: „Restaurant”.

La care, doamna Baroană:

— *Moi… et vous… au restaurant*?

Înşelat de gesturi, englezul crezu că tânăra acceptă invitaţia şi se grăbi să zică bucuros, tot în etruscă: „Mersi!”

Dar Leonora adăugă:

— *Moi… restaurant pas avec vous*! întărind cele spuse cu energice clătinări ale capului. Acum străinul pricepu că e refuzat, dar, tot

amabil, zise iar „Mersi” şi înclinându-se, se îndepărtă.

În alte ocazii, bărbaţi băştinaşi, autohtoni şi localnici în acelaşi timp, pilotând ca nişte veritabili ageamii maşini albe, Renaulturi 16 sau Fiaturi 1300, ancorau la bordură, invitând-o pe singurateca duduie la o plimbare câmpenească, dar nu o astfel de aventură îşi dorea Leonora. Inexplicabil! Îi rămânea credincioasă micului ticălos care-i explicase, stârnindu-i indignarea atunci, direct, ceea ce speră de la ea. Şi acum îl dorea.

Ce magie inexplicabilă a cuvintelor pusese în mişcare băiatul acela că…

* * *

Pe neaşteptate auzi ceva zornăind. Se oprise o bicicletă căreia îi căzuse lanţul. Bledea „poştaşul” descălecă, apoi o observă pe tânăra femeie. Îşi îndreptă spinarea, salută, el cunoştea pe toată lumea. Leonora n-avea chef să ajungă prea repede acasă. Când „poştaşul” o întrebă ce mai face, se opri, pe gânduri. Într-adevăr, ce mai făcea?

— Eşti amărâtă, dragă doamnă, opină Bledea, rezemându-şi bicicleta de un stâlp şi încrucişându-şi la piept braţele subţiri, cu mânecile eternei cămăşi roşii şi negre suflecate. Părea că se pregăteşte pentru o mică şuetă. Pe una din mâini avea tatuată o ancoră, pe cealaltă o femeie cu coadă de peşte, o sirenă deci. L. gândi că mai toţi bărbaţii au asemenea chestii tatuate pe diverse părţi ale corpului. Ştefan al ei avea o inimă, în dreptul inimii, descoperise asta în noaptea nunţii – nu mai înainte – şi fusese tare decepţionată. Ştefan îi păruse atât de echilibrat – pe atunci preţuia asta – iar a te tatua înseamnă… Dar la el, nu însemna absolut nimic.

— Da, eşti amărâtă, şi pariez că ştiu de ce!

— Ştii? tresări ea, gata să-l creadă, şi aproape bucuroasă, fiindcă în cazul ăsta…

— Da, ştiu, nimic nu-i scapă lui Bledea-poştaşul, zise Bledea „poştaşul”. Că dacă i-ar scăpa, n-ar fi el Bledea-poşţaşul. Să enumerăm. De ce poate fi tristă o cuconiţă? Păi numai fiindcă i s-a terminat pudra „Caution”. Am ghicit? Dar Bledea-poş…

— Ce prostie! bufni Leonora privind în lungul străzii. N-am folosit nici jumătate din cea pe care mi-ai vândut-o anul trecut.

— A… „Poştaşul” suspină, cam dezamăgit. Deci altceva e! Ceva mai grozav?

— Ia încetează, domnule Bledea! Drept cine mă iei?

— Atunci, nu pot să te ajut cu nimic, scumpă doamnă? Alifie contra pis… Dar n-ai pistrui. Un şampon, ceva? Nu ai vrea să devii blon…?

— La revedere, domnule Ble… Rămân aşa cum sunt, bru…

— Regret… Bledea-poştaşul sare totdeauna în aju…

— „Sare în aju…”? O idee îi veni Leonorei. Caut pe cineva.

— Un nemţişor care să-ţi vândă un „Volks” mai ieftin, cu bănişori mai puţini, cu plata mai mult în nat…? Ai?

— Caut un băiat.

— Ai? Cum, cum?

— Să nu-ţi închipui cine ştie ce, e un văr de-al meu…

— Bun înţeles, văr primar, cum îl cheamă?

— Ce rost are să-ţi dezvălui numele? E mare vagabond, de câteva zile a dispărut şi trebuie neapărat să dau de el, să-i spun că mătuşh e…

— Pe moarte?

— E… îngrijorată. E unicul ei copil. Are vreo douăzeci de ani, e blond, frumuşel, dat dracului. Ultima dată purta centură lată, de *pistolero,* la centură două brelocuri, un mic revolver şi…

— …o sticluţă pe care scrie „Scotch”.

— Exact. Îl cunoşti? întrebă L., cam neliniştită.

Bledea o privi, luând un aer meditativ:

— Careva’zică acela e vărul cuconiţei. Nu ştiam. Nu e de prea multă vreme-n oraş.

— Nu… Acum e în vacanţă.

— Student la Bucureşti?

— Se înţelege, răspunse cam iritată L.

— De ce a mers la Bucureşti? Universitatea noastră nu e bună?

— Pe unde-l pot găsi?

— Mor de sete, zise Bledea poştaşul. Acum se dă bere la halbă la gară.

L. se scotoci-n poşetă şi-i întinse două hârtii a câte trei lei. Bledea le netezi frumuşel în palmă, lipindu-le una de cealaltă.

— Băiatu acela frecventează *Niu-lorcul.*

— Ce cârciumă-i aceea *Niu-lorc*?

— Acuma-i zice „Vadu-Moţului”, da’ noi ăştia mai bătrâni o pomenim tot cu vechiul nume, că altfel sună „Vadu…” şi altfel „Niu…” Are terasa şi orchestră, acolo merge multă lume tânără, dacă mă-nţelegi.

* * *

În zilele următoare căută şi descoperi *„Niu-lorcul”.* Era un local destul de mic. Dintr-un părculeţ vecin puteai cuprinde cu privirea terasa cochetă unde se servea sub umbreluţe colorate; localul era din categoria celor care, dintr-un motiv sau altul, capătă o aparenţă de subtilitate şi intră peste noapte în vogă. Văzu acolo diferite persoane: pe simpaticul domn M., cherchelind de zor gin cu lămâie, un poet care bea rom cu suc de roşii, actoraşi gălăgioşi, printre care o femeie

nimicitor de elegantă, Geada Ormazoglu, al cărei destin îl invidia.

Într-o după-amiază terasa era aproape pustie.

De data aceasta trecea pe acolo chiar întâmplător, dar, cum se întâmplă uneori în astfel de ocazii, o nimeri: îl văzu pe „obraznic".

Îl contemplă de la distanţă ca pe un peisaj dorit, dar de neatins, cuprinsă de ezitări. Ce face ea e o nebunie, un caraghioslâc. De zile şi zile fuge prin oraş după un maimuţoi", ea, femeie măritată. Perfect, l-a găsit. E drăguţ, da, însă tare imberb şi, evident, perfect neserios.

Se frământă aşa o veşnicie până să ia o hotărâre. Pe urmă-şi zise: ce dacă se duce şi ea la cârciuma aia snoabă şi cere o cafea? Să vedem ce urmează. Poate că tipul nici n-are s-o recunoască. Ea se va feri în orice caz să-i atragă atenţia. Iar dacă o va observa, iarăşi… *să vedem ce urmează.* Fără să vrea, cita mereu cuvintele lui. Nimic n-o obligă, fireşte, să-i pice-n braţe. „N-ai fantezie, ar fi trebuit să accepţi, măcar din curiozitate, măcar ca să vezi ce urmează…" Parcă aşa se exprimase el.

Merse cu nepăsare, abia legănându-şi şoldurile, urcă treptele şi se instală singură la o măsuţă scundă sub parasolar. Între terasă şi parc, pe bulevard lunecau fără zgomot maşini. Câţiva trecători se opriseră pentru a se bucura de dulcea privelişte a unui automobilist amendat şi mustrat.

L. observă că „obraznicul" are-n faţă o porţie de îngheţată cu frişcă, vreo şase globuri, dacă nu opt. O porţie colosală, dar la ce poţi să te aştepţi din partea unui puşti? Un bărbat n-ar suporta aşa ceva pe masa lui, ci un alcool.

Şi „verişorul" ridică ochii din îngheţată, privirile li se încrucişară. N-o recunoscu pe loc, sau se prefăcu, ticălosul. Apoi îi surâse. Fu un fel de zâmbet de complicitate, dar lipsit de insolenţă, mai curând timid. Timiditatea, aparentă sau reală, acum, ca şi obrăznicia atunci, o impresionă favorabil. Voi chiar să scoată pudriera pentru a-şi cerceta faţa în mica oglindă din interior, şi a retuşa defecţiunile intervenite… îi făcu semn să poftească la masa ei. „Obraznicul" nu înţelese. Repetă invitaţia şi tânărul se ridică, iar pe drum îi ceru chelnerului să aducă îngheţata „la masa doamnei".

Iar la tonomat, în acel moment, era melodia aceea despre Brigitte Bardot.

— Ei, şi ar fi cazul să te prezinţi, făcu „doamna".

— Te interesează numele adevărat sau cel conspirativ?

Vorbea cu degajare, însă politicos.

— Mi-e indiferent, spuse Leonora, relaxându-şi trupul în taină, cu lenevie.

Chelnerul aduse îngheţata părăsită pentru moment la masa din celălalt capăt al terasei, iar un băiat puse în faţa femeii coniacul cerut şi răcoritorul.

— O iei cam tare! observă admirativ „obraznicul” care nu mai era nici pe departe obraznic, arătând paharul cu „suta”.

Leonora nu se dădea în vânt după băuturi. Acum ceruse unul mare probabil numai de dragul de a epata, de a demonstra „obrazniculuiˮ că ea nu e ceea ce-şi închipuise: o gospodină tâmpiţică şi complexată care nu face alta decât să păzească cratiţele şi cinstea soţului…

— Mă numesc Giuseppe, e numele conspirativ. Inutil să te prezinţi şi tu, ştiu cum…

L. avu impresia că flirtează c-un licean care face pe italianul. Privi gura mică, buzele desenate migălos. *Ar îndrăzni să mă sărute*?

— Bănuiam că e cel conspirativ… Dar ce conspiri?

— Împotriva soţilor. Şi ce mai face domnul Ştefan Baroană?

Uite că limba i se mai dezmorţise. Nuanţa de ironie a întrebării era prea clară: aşa vorbeşti cu o femeie despre care ştii că tocmai şi-a făcut de cap. În situaţia lor era dovada unei veritabile lipse de tact.

Leonora îşi muie buzele în coniac şi-şi trecu limba, vârful limbii, peste buze.

Îl privi în ochi, provocatoare.

Leonora nu observă expresia de teribilă încurcătură ce umbri faţa frumoasă şi fină a lui Giuseppe. Era doar curioasă să vadă „ce va urmaˮ.

Optsprezece

Coada i se ridicase pe verticală, ca un stâlp de telegraf. Cu mult spor îşi freca ceafa şi gâtul de piciorul Blondului torcând insistent, presimţind parcă ce va urma.

Blondul isprăvi cu montatul mulinetei.

Cureaua coşului pentru peşti şi-o petrecu pe după umărul drept. Cureaua tăştii de piele în care avea tot felul de ustensile, cârlige de diferite mărimi, cleşti, bisturiu ascuţit, fir, muşte, artificiale, o trecu pe după celălalt umăr. Tot acolo avea două cutii de chibrituri în care mai bâzâiau, deşi aveau capetele smulse, câteva duzini de muşte mari, argintii şi aurii, pe care le prinsese pe gardul livezii ca şi pe pereţii barăcii unde se încălzeau la soare. Drept momeală mai avea un borcănaş în care săltau vreo cincisprezece broscuţe cu burţi galbene, trezind curiozitatea pisicii albe şi nebotezate. Scrise un bileţel şi-l atârnă pe uşa cabanei: „Am plecat la pescuit, prefer să nu fiu deranjat.”

Pisica se luă după el pe cărare, în trap mărunt, pisicesc.

Coada o ţinea tot ridicată, probabil semn de mare excitaţie gastrică. Era moartă după peşti, îi devora de vii, în vreme ce se mai zvârcoleau încă. De obicei primul clean prins îi era atribuit ei, ca o ofrandă cedată spiritelor pădurii. Fiindcă nimic nu certifica – îi explicase o

dată Blondul Colaboratorului, că *mâtza* aceea năstruşnică nu ar fi un duh al codrilor seculari, sau…

Cu pas egal, fără a se grăbi, degustând dinainte clipele plăcute care-l aşteptau, Blondul tăie de a dreptul prin livezile de la marginea oraşului şi în cincisprezece minute ajunse la râu, îl cercetă c-o privire ce spunea multe, dar nu se opri aici. Trecu apa pe un pod de sârmă, urcă pieptiş o colină, tot urmat de pisică (oricât ar părea de necrezut!) şi ajunse la un mic afluent unde rareori veneau pescarii, pe motiv că într-o apă atât de săracă nu pot fi peşti. Peştii însă, tocmai aici erau. Un canal de doi metri şi jumătate lăţime deriva o bună parte a apelor afluentului către roţile unei mori, şi exact sub cascada formată aruncă undiţa. Pluta nu mişcă, Blondul scoase din cârlig broscuţa, o aruncă, puse două muşte. Muştele avură succes! Scoase cinci peşti, unul după altul. Din uşa morii morarul îl privea, cu pălăria trasă pe ochi.

Apoi merse puţin mai sus până-ntr-un loc de unde mai trase din apă doi cleni. Începea să se bucure de pescuitul ce se anunţa rodnic, când se întâmplă ceva ce-i strică tot cheful.

Năduşit, cu hainele în dezordine, cu ochi ieşiţi din orbite, ca o nălucă a spaimei, răsări din neant Colaboratorul. Îl căutase cu disperare pe firul apei şi numai întâmplarea făcuse să afle din gura unui ţăran că un pescar care arăta cam aşa şi aşa o luase-n sus pe micul afluent.

— Sc, sc, sc, lp, lp!

— La dracu! Taci! Îmi sperii peştii!

— Bd, bd, de ce să…?

La unul din pantofi şireturile atârnau. Pantofii erau plini de praf. Blondul rezemă undiţa de un copac şi încrucişa braţele. Clar, pe ziua aceea pescuitul era ratat.

— Lp, lp!

— Până acum mi-ai spus o mulţime de lucruri interesante. Altceva?

Pisica merse să se frece de piciorul Colaboratorului. Acesta o dădu la o parte, brutal. Blondul se încruntă.

— Lumea se scufundă, iar tu pescuieşti!

— Azi e vineri, iar eu vineri postesc, *mare maiorum*[9]…

— Da! sări-n sus Colaboratorul. Moare maiorul! Dar e maior?

— Cine-i maior?

— Cine moare?

— Vai! se jelui Blondul, luându-şi obrazul în palme, e o zi excelentă pentru pescuit, trag clenii ca tâmpiţii, cum dracu de m-ai găsit, ce vrei de la mine?

M sălta de pe un picior pe altul.

— Păi văz că ştii că moare… de fapt a şi murit. De unde ştii, când ai aflat, că eu…

— Ce ştiu, ce am aflat?

— Sc, sc, a murit! Sub ochii mei şi-a dat duhul gazda mea, doctorul Caniardo, şeful şi binefăcătorul pensionarilor…

— Drăcie! E un motiv să mă deranjezi? Cum a murit, de bună voie?

— Îţi arde de glumă?!

— Vrei să lăcrimez? Nu suntem rude.

— Dar a murit muşcat de PĂIANJEN!! De un păianjen uriaş… De un păianjen pus pentru mine!! gemu M.

Blondul rămase nemişcat. Un spasm, doar, îi frământă obrazul.

— Şi unde-i acum?

— Cine, pentru numele lui Dum…? Pă…?

— Cine! îşi pierdu răbdarea Blondul, bătrânul Caniardo.

— Zace mort… Singur, în holul casei lui.

— Cum? Nu ştie nimeni?

— Doar eu.

Blondul se gândi. Deodată îi aruncă lui M. o privire pătrunzătoare.

— Ia spune… Tu l-ai…?

— Eşti nebun, Blondule? De ce să-l fi…?

— Atunci de ce tremuri aşa?

— Dar cum să nu, când…?

Blondul îşi culese-n grabă lucrurile şi o luă la goană spre casă. După el începu să alerge pisica, tot sperând că va mai căpăta un peşte. După pisică, exasperat, la capătul puterilor, nemaisperând în ceva, se lansă Colaboratorul.

— Stai, Blondule! urlă el. Unde alergi?

— La cabană. Vino şi tu!

Ca şi cum ar fi putut merge în altă parte.

Dar Blondul i-o luă cu mult înainte. Când M. ajunse la cabană, nu găsi pe nimeni acolo. Doar pisica se odihnea la soare. Colaboratorul încercă să intre, dar uşa cabanei se dovedi a fi încuiată. Căzu pe scaun, în umbra viţei. I se învârtea capul, mare lucru dacă nu-l loveşte guta.

Blondul apăru cinci minute mai târziu.

— Unde-ai fost?

Blondul arătă o pastilă albă.

— La vecin. Am cerut asta, sc, sc, m-a apucat o durere de cap… şi înghiţi antinevralgicul, cu apă. — Şi acum, povesteşte… dracului ce s-a întâmplat de fapt!

* * *

Colaboratorul se trezise pe la trei după-amiaza, după un somnuleţ scurt, dar întremător şi fără vise. La amiază înfulecase zdravăn, trăgând câteva bune pahare din vinul casei, la o cârciumă de lux.

În pijama, se apucă să-l lustruiască pe Bill, binoclul, cu o cârpă de

mătase şi apoi cu piele de căprioară. Îi plăcea să-şi îngrijească lucruşoarele. Se instală cu mare plăcere la fereastră să vadă cu ce se mai ocupă yoginul. Ajunsese să-i cunoască destul de bine programul. La ora aceea, pe vreme frumoasă, blândul maniac venea deseori în grădină c-un tom masiv, pesemne Biblia, se instala în jilţ şi-l răsfoia, cam un ceas. Se retrăgea apoi în casă, în laboratorul său de sudolog şi tropicolog. În una din zilele trecute primise vizita individului acela hilar şi obraznic, Bledea-poş…

Cum yoginul nu făcea nimic interesant, nici măcar nu stătea în cap, M. întoarse lentilele lui Bill în altă direcţie: pe un balcon, crezându-se ferite de privări indiscrete, două fete făceau nudism. Sc, sc, femeia, mare mister…

Un zgomot prelung, muzical, ca de cristal spart, venind din interiorul casei, îl întrerupse pe Colaborator din contemplarea celor doua trupuri dolofane, rembrandtiene.

Cuprins ca de o presimţire sinistră, ciuli urechea. În acel moment Jean-sâcâitul arăta ora trei şi douăzeci şi cinci. Minute-n şir nu se mai auzi nimic şi Colaboratorul era pe cale de a se restitui frivolei contemplări a celor două graţii alcătuite din curbe variabile calde şi vii, când o bufnitură violentă sugeră un obiect mare, răsturnat în hol.

„În casa asta se petrec crime!” gândi M. Şi se repezi să vadă ce e, pipăidu-l în buzunar pe Alfons, a cărui prezenţă, indiferentă, rece, dar tăioasă, îi dădea totdeauna putere să înfrunte situ…

Deasupra cuierului răsturnat, doctorul doctor, cu faţa desfigurată, cu ochii năpădiţi de sângele ce se revărsa din vinişoarele plesnite, abia îşi mai menţinea echilibrul, încercând sa facă încă un pas.

— Lp, lp! bâigui M. îngrozit.

Gâtlejul lui Caniardo abia reuşi să scoată un horcăit rău prevestitor. M. aruncă o privire. Prin uşa deschidă observă că odaia de culcare a bătrânului pare devastată, de parcă uraganul „Mary” ar fi trecut pe acolo. Peste tot cioburi, sfărâmături, mobile răsturnate.

— Agonia… horcăi Caniardo. De şase ore… nu reuşesc să mor!

În ciuda cuvintelor tragice care-l îngheţară, observă, sau i se păru, în orice caz despre asta-şi aminti mai târziu, pe faţa bătrânului un fel de rânjet blestemat, care, asociat la crisparea de dinaintea sfârşitului, alcătuia o mască de coşmar nocturn al unui pictor dement, sugrumat de-o coadă de şarpe.

Eliberându-se c-o sforţare cutremurată de cuierul ce parcă prinsese viaţă, iar ramurile sale deveniseră tentacule, Caniardo venea clătinându-se spre el, agitându-şi fără sens braţele scheletice, ca şi cum ar fi vrut să-i dea o ultimă îmbrăţişare. Colaboratorul avu o singură dorinţă: să fugă cât îl ţineau picioarele şi să se oprească eventual doar pe partea opusă a planetei, atât de mare-i era groaza, când, următoarele cuvinte, ultimele pe care avea să le mai pronunţe

vreodată doctorul doctor Caniardo, avură efectul neaşteptat de a-l dezmetici şi lucidiza. Nu că nu i-ai mai fi fost teamă – îi era, ba încă cum! – dar deveni brusc interesat în toată povestea asta:

— Păian…! M-a muşcat păianjenul! E încă *acolo*! Are să te muşte şi pe… Are să vă muşte pe toţi!

Bufni sinistru, cu zgomot de muchii frânte, de crengi putrede şi uscate, strivite, de rostogolire de oase, pietre, olane, sticle. Ciudat! Ultimele sale cuvinte nu păreau să aibă sensul unui avertisment, să aibă grijă, să se ferească, ci conţineau, interpretă Colaboratorul, şi cine ştie dacă nu avea dreptate, o satisfacţie imediată şi sumbră. Toate acestea el le explică cu destule împiedicări Blondului, dar se pare că, părăsind *scena,* Caniardo se bucura că va fi urmat de chiriaşul său. Sorbind până la capăt paharul terorii, sugestionat de cuvintele „păianjenul e acolo", Colaboratorul întoarse nişte ochi tulburi ce pierduseră orice expresie de omenesc în direcţia ce încercase s-o indice degetul bătrânului care şi acum, probabil deja înţepenit şi rece, împungea ca o gheară către uşa camerei de culcare.

Frica, instinctul de conservare la nivelul cel mai pur, adică la nivel animalic, dictară următoarele sale mişcări şi acţiuni, în intervalul de timp ce veni. Trebuia să ucidă păianjenul înainte ca acesta să-l ucidă pe el. Cu orice risc trebuia să-i vină de… Pătrunse-n dormitor în vârful picioarelor, strângându-l inutil în pumn pe Alfons.

Nu cu prea multe zile în urmă Blondul îl blagoslovise cu suavul calificativ de „idiot" pentru că încercase să atace păianjenul cu pumnalul. Imediat ce trecu de pragul uşii, la pândă cu toţi ochii, şi cu cei din faţă şi cu cei laterali, şi cu cei din spate, o vază atinsă în treacăt de Caniardo, şi care prin cine ştie ce minune-şi menţinuse echilibrul pe-o muche, rezemată de perete, se prăbuşi, explodând mai cumplit decât o bombă, împrăştiind sute de ţandări ce se rostogoliră-n toate părţile. De mirare că M. nu înnebuni nici acum.

Unde se ascundea care păianjenul? Ridică de jos vergeaua de bătut covoarele – pesemne şi Caniardo încercase să lupte, fără succes, împotriva celui-veninos-şi-cu-picioare-lungi –, ascunse pe Alfons, care oricum nu prea putea să-i fie util, îşi şterse sudoarea.

Nimic nu mişca împrejur.

Cu adevărat! Se oprise şi limba pendulei. M. privi pendula – era spartă. Jos pe parchet – o scrumieră grea de alabastru. Caniardo-şi pierduse minţile, aruncase-n pendulă cu scrumiera!

Ceva foşni, se mişcă. Părul Colaboratorului se ridica măciucă. Mişcase cadavrul, sau păianjenul?

Dar deodată avu o mare intuiţie: una din marginile covorului deranjat se căsca, formând un fel de tunel îngust, ca o gaură de şarpe. Dacă…? Ridică brusc covorul, făcând în acelaşi timp şi un salt înapoi, din precauţie. Ghicise! Acolo era! Surprins, înfricoşătorul păianjen

porni să alerge spre ungherul cel mai apropiat. Îl nimeri din a treia lovitură, în plin, lăsându-l lăţit şi cu parchetul împroşcat împrejur de zeamă veninoasa, cafenie şi verde.

Fugi în baie şi vomă tot ce mâncase cu atâta poftă la amiază, cheltuindu-şi ultimul bănuţ, epuizând şi cel de-al doilea împrumut al Blondului. Crezu că moare, atât îi fu de rău. Se stropi cu apă rece şi parcă-şi mai reveni puţin, dar privelişte a ce-l aştepta-n hol nu era în măsură să-l întărească. Abia acum observă că antebraţul lui Caniardo era umflat şi învineţit, aproape negru. Acolo îl muşcase păianjenul.

Culmea.

Mâna aceea hidoasă, rezemată provizoriu de un corn al cuierului răsturnat, căzu deodată, întinzându-se alături de trup. Colaboratorul mai transpiră o dată de groază. Se gândi că doctorul doctor *abia acum* murise, când îi căzuse mâna; îşi pierdu complet capul şi părăsi casa aceea cu stafii, fără să mai închidă uşa cu cheia. De altfel toate cheile de la intrare se aflau prinse de lănţişorul ce încingea încă mijlocul doctorului doctor Caniardo.

Nouăsprezece

— Ştii, bd, bd, care e partea teribilă?

— Mai ia o căpşună, să te întăreşti. Care e, bd, bd, partea teribilă?

— Nenorocitul de Caniardo a murit nevinovat. De unde să ştie el… Păianjenul era pus *pentru mine.*

— Aşa e. Sau aşa ar trebui să fie.

M. sări în sus:

— Şi o spui atât de simplu?

Blondul dădu un bobârnac chiştocului care căzu lângă pisică. Pisica se sperie.

— Dar cum vrei s-o spun? În etruscă? E prea evident, cineva nu ne simpatizează. Caniardo n-avea niciun amestec, dar, vezi bine, păianjenul n-a ştiut să facă deosebirea dintre voi, a făcut o neînsemnată confuzie, l-a muşcat pe el în loc să te radă pe tine. Ai baftă.

— Dar în cazul Şuteu? Dar în cazul Călugăru? Ce confuzie au făcut acolo păianjenii?

Aţâţat, Colaboratorul numai că nu striga.

Blondul îşi cam pierdu răbdarea:

— De ce naiba ridici tonul? Şi apoi, apoi… n-am auzit că ăştia doi au dat ortul popii din cauza păianjenilor.

— Dar păianjenii au apărut şi acolo.

— Aşa se vorbeşte. Or fi fost doar *în recunoaştere,* se antrenau pentru tine.

— Dar ce legătură au păianjenii cu ăia doi? Ce legătură avem noi

cu ei?

— Cam acelaşi lucru mă întrebam şi eu… Mai înghite ceva, măcar niscaiva pietre, poate taci un minut.

— Şi de unde dracu vor fi aducând păianjenii?

Blondul căscă a lehamite.

— În loc să născoceşti întrebări idioate, mai bine te-ai pune pe treabă, şi încă fără întârziere.

— Am ceva de făcut? Ce am de făcut?

— Dar se înţelege de la sine: să te întorci acasă.

— Acasă! strigă Colaboratorul, chircindu-se de groază. La păianjen?

— Păianjenul e mort, dacă am înţeles bine.

— La Caniardo?

— Şi Caniardo e mort…

— Dar tocmai asta e… Şi dacă vor pune *alt păianjen care nu va mai face confuzii?*

Blondul veni în faţa lui M. cu mâinile-n buzunar. Dar părea că e gata să le scoată pentru a-l snopi.

— Uite ce este, gă… Nu, n-am vrut să zic găgăuţă, nici pomeneală de aşa ceva. Am vrut să zic: uite ce este, Colaboratorule. Deci, uite ce este! Eu, dacă stăm să ne amintim, şi nici nu e greu, că n-a trecut cine ştie câtă vreme de atunci, îmi vedeam liniştit de treburile mele sănătoase şi sigure, când ai picat pe nepusă masă să mă deranjezi. Ai venit cu Marea Propunere, cu Marile Metode Infailibile, Marile Resurse, Marea Oală Umplută cu Drahme ce urmează să ne revină. Am refuzat cu tărie să intru în joc, mi se părea un joc fantezist. Dar, comiţând până la urmă Marea Greşeală de-a intra în joc, am constatat că e şi periculos ca o muşcătură de… nu, să zicem ca o misiune secretă pe teritoriul inamic. Mă simt mai „acasă”. În afară de aceste înţelepte constatări, cu ce m-am ales? Doar cu un Colaborator care m-a supt până acum de una mie cinci sute patruzeci şi cinci de drahme proaspete şi cu putere de circulaţie-n ţara asta frumoasă, dar plină de ciudăţenii, drahme pe care nu cred că le mai văd vreodată.

— Dar marele Câş…

— *Please,* nu mă întrerupe! Marele Câştig! Marele Câş, e mai bine zis. Sau, dacă vrei, Marele Caş. Mai va! Mai curând o înţepătură de pă… Nu zic bine? Imediat ce mi-ai trecut pragul casei…

— Nici nu m-ai invitat vreodată în casă…

— Nici n-am să te invit! Imediat ce ai apărut aici au şi început păianjenii să danseze tarantela pe capul meu… *Apropo,* ştii care-i originea tarantelei? Tot de la păianjen vine, de la unul ce poartă un nume drăguţ, *Lycosa tarentula,* şi a cărui muşcătură se tratează cu danţul, danţ ore în şir, pe un ritm drăcesc, până ce scade febra şi trec halucinaţiile. Uite aşa s-a născut tarantela! Dar mă tem că-mi răcesc gura de pomană cu un gă… Nu, n-am vrut să… Dar, încotro bat eu?

Doi păianjeni au venit peste mine până acum şi mira-m-aş să mai întârzie mult al treilea. Pe tine au încercat să te sfârtece tot doi. Riscurile sunt egale, normal…

— Dar nu egal va fi împărţit şi Marele Câş…

— Să nu discutăm acum despre marele Câş. Sau Caş. Deocamdată jucăm şi noi tarantela după cum ne cântă pe strune păianjenul, dacă n-am avut ce face şi am intrat în horă. Şi o jucăm până la capăt, până la vindecare, că altfel nu se poate. Şi acum: trebuie să mergi acasă, altfel dai de bănuit, înţeles? Îţi închipui că nu se ştie că bătrânul Caniardo avea un cretin de chiriaş? Crezi că nu se ştie cine e chiriaşul; un tip şod care umblă „incognito" zicând oricui ca el e „domnul M"?

— Dacă merg acasă, mă umflă imediat.

— Dimpotrivă. Te arestează imediat dacă *nu mergi acasă.*

— O să-mi ceară actele.

— Ei şi ce, ai actele în regulă, ultima condamnare ţi-ai ispăşit-o legal, cu succes, graţiat pentru bună purtare, de atunci n-ai mai săvârşit *des bétises* cât de cât notabile, cu excepţia, poate, a păcălelii ce i-ai tras-o tipului din vagonul de dormit. N-au ce să-ţi reproşeze nici în privinţa morţii lui Caniardo. Muşcătura păianjenului e prea vizibilă, aşa spuneai, doctorii vor confirma. Cazul va fi asociat celorlalte două…

— Şi toate trei vor fi trecute în contul meu! se căină M.

— Prostii! Nimeni nu te-ar crede atât de deştept ca să poţi aranja nişte crime atât de spectaculoase şi perfecte.

Argumentul îl lăsă pe Colaborator perplex: cu întârziere înţelese că trebuie să se simtă şi jignit:

— Dacă tu mă iei…

— Nu uita să transmiţi salutari bunului meu prieten Adrian Mocanu, se grăbi să adauge Blondul.

— De unde ştii că mă voi întâlni cu A.M.?

— Nu ştiu de unde ştiu că ştiu, se amuză Blondul. Dar pariez că e deja lângă cadavrul lui Caniardo, împreună cu…

Colaboratorul descrise mici semicercuri, ca un câine în lanţ.

— Dar cine să-i fi anunţat? Cine?

— Dar dacă a dat cineva peste Caniardo din întâmplare, de când ai plecat de acasă? Lăptarul, factorul poştal, vreun pensionar necăjit, sau vreo femeie care vinde urdă şi smântână? La dracu, n-ar fi deloc bine să fie aşa, normal ar fi să-i suni şi să-i anunţi *tu* pe *băieţi.* Totuşi, ascultă ce-ţi spun, dacă dai peste *ei* acolo, dacă au sosit deja, stăpâneşte-ţi tremuriciul, poartă-te normal, afişează-ţi demnitatea pe care nici n-o ai, că doar nu e prima dată când dai nas în nas cu dânşii, sunteţi cunoştinţe vechi şi vă simpatizaţi la fel de mult. Şi nu uita: n-are de ce să-ţi fie teamă fiindcă în cazul Caniardo eşti într-adevăr nevinovat… bineînţeles dacă nu m-ai minţit. Dar nu cred să fi minţit,

ai, ce zici?

— Sunt nepătat, puse Colaboratorul mâna pe inimă. Dar nu mai am măcar o drahmă-n buzunar. N-am parale nici pentru bilet de autobuz!

Pe Blond îl cuprinse vechea furie, ca totdeauna când M. aducea vorba de bani.

— Eşti o lipitoare neruşinată! Ceea ce faci se numeşte deja şantaj – cunoşti acest cuvânt etrusc? Şantaj!

— Sc, sc, de ce şan…? Când punem mâna pe Marele Câş…

— Isprăveşte cu Marele Caş! Trei sute de drahme-ţi dau, ultimele. Stai să trec aici. Acum datoria ta se ridică la…

— Ştiu! sughiţă Colaboratorul. La o mie opt sute patruzeci şi cinci de dr… Dar când punem mâna pe Marele Câş…

— Dispari! Blondul îl împinse spre poartă. — Stai puţin, am o idee. Telefonează băieţilor încă înainte de a merge acasă, chiar dacă am admite că ei sunt deja acolo. Şi iată de ce: o să-ţi descopere urmele, o să-şi dea seama că ai fost de faţă la moartea bătrânului, se vor mira şi vor strâmba din nas că nu i-ai anunţat..

— Dar a trecut deja timp…

— Nu e grav. Vei spune că ţi-ai pierdut capul, că toate telefoanele erau stricate şi ocupate, că îndeobşte nu prea ştii cum se procedează-n asemenea cazuri, şi apoi erai prea speriat… Telefonează-le, asta face totdeauna impresie bună, chiar şi unuia de la… contraspionaj. N-are sens să mergi acasă şi să dai acolo de *ei:* nu vei mai putea telefona, or telefonul e un fel de colac de salvare pentru tine.

— Dar ce, mă înec? M-ai zăpăcit rău de tot, nu mai înţeleg nimic, în orice caz voi te…

— Imediat ce scapi de acolo – nu cred să te reţină – vii aici cu noutăţile. Sunt teribil de curios. Fii optimist, ai trei sute de drahme-n buzunar, ai perspectiva unui Mare Caş, ai…

— Dacă mă întreabă de unde am drahmele? Dacă-mi fac percheziţie?

— De la mine. Împrumut. Drahme cinstite.

— Adio! flutură din mână M., teatral.

— Şi când iei un scaun, fii atent pe ce te aşezi, să nu fie vreun păianjen acolo, că altfel… la noapte vei cina cu Pluto!

— Ce tot spui? Emoţiile ultimelor ore îi treziseră Colaboratorului iar apetitul. Ne-a invitat cineva la cină? Se mănâncă bi…?

— Cară-te odată!

* * *

Grăbindu-se să ajungă la staţia de autobuz, vechile temeri şi anxietăţi îl cuprinseră pe Colaborator. Evident, se mişca pe teren lunecos, dar ce era mai grav… Simţea că există un amănunt fals care

răsturna întreaga situaţie. Şi…

* * *

Chiar în faţa cabanei, sub arcada de viţă ce constituia o streaşină de nădejde, unde deasupra măsuţei atârna şi un bec, îşi servi Blondul, în răcoarea serii, o cină frugală alcătuită din cei câţiva peşti prinşi după-amiază – dacă nu interveneau „evenimentele”, recolta ar fi fost desigur mult mai substanţială – fripţi în făină de mălai, puţină telemea, şi fructe din propria-i gospodărie. La telemea adăuga şi câteva măsline scoase din ulei, bine desărate. La măsline, un gât de ţuică tare. Din cabană, prin fereastra şi uşa larg deschisă se auzea muzică.

Pe când se desfăta astfel în tovărăşia pisicii albe şi nebotezate care ciugulea resturi de peşte şi fărâmituri de telemea – refuzase inexplicabil măslinele, ca şi ţuica – se reîncarnă şi Colaboratorul.

Arăta prăpădit rău de tot, deteriorat de parcă hunii l-ar fi trecut prin copite. Se prăbuşi pe unul din micile fotolii de trestie.

— Lp, lp, lp!

— Păi atâta ştiam şi eu, îşi permise Blondul să observe, aprinzându-şi flegmatic o ţigaretă lungă şi subţire.

— Cum ştiai? De unde? Ştiai că i-a crescut părul?

Blondul trimise fumul în sus. Îl scrută pe Calaborator cu seriozitate.

— *Mamma mia…* Ce ştiam?

— Ce mamă?

— Ia-o-ncetişor… Ce păr?

— Ce încetişor? Părul de pe cap.

— Ai înnebunit… Ce cap?

— Ce înnebunit? Capul lui Caniardo.

— Bd, bd, făcu Blondul încetişor. Se ştie: morţilor le creşte părul, barba…

— Dar doctorul doctor Caniardo era chel ca-n palma, nici la tâmplă n-avea firicel… Doar trei negi, deasupra frunţii…

— Şi acum, când te-ai dus acasă, vrei să spui că l-ai găsit cu plete? N-aş prea cre…

Colaboratorul îl privi cu ochi de peşte scos din apă.

— Uf!!! Bd, sc, sc! Păi dacă am să-ţi…

— Stai! Să procedăm metodic, emoţiile te-au cam surme…

— Da! Sunt surmenat, nebun. Îmi crapă măseaua după o duşcă.

Bău două păhărele, unul după celălalt. O aruncă de pe cap pe Martha-sentimentala cu o brutalitate pe care nu şi-ar fi permis-o altădată.

Blondul se instală în faţa lui.

— Din nou, de la capăt, bun? Te-ai urcat în autobuz, ai coborât în

centru. Ai telefonat?

— Da! Le-am spus că pe strada Rosetti 12 un păianjen veninos l-a muşcat pe doctorul Caniardo. Ştii ce mi-au răspuns: că păianjenului i se va dresa proces-verbal şi va fi amendat conform articolului cutare, pentru huliganism, iar dacă se dovedeşte că a fost şi atac armat, e pasibil de puşcărie. Şi a închis telefonul. Am vârât a doua fisă. A sunat. Tovarăşu, am zis, tot eu sunt… Iar el: Acela cu păianjenul? Domnule, lasă-te de glume, aici avem treabă. Şi iar a trântit receptorul. Am sunat pentru a treia oară, şi până să aibă vreme să închidă, am urmat: Domnule, aici e un mort! Iar el: Un mort care vorbeşte la telefon? Iar eu: Nu la telefon, pe strada Rosetti 12. Gazda mea a binevoit să moară. Iar el: Aha!!! Pe strada Rosetti? Cunoaştem cazul, se vor lua măsuri. Şi avea dreptate: măsurile se şi luaseră. Când am ajuns acasă, maşina *băieţilor* era la poartă şi nişte tipi se vânzoleau prin casă cu blitzuri, praf pentru amprente şi alte scheme. S-au încruntat la mine. I-am întrebat dacă pot să intru, nu mi-au dat voie, le-am cerut permisiunea să plec, nici asta nu mi-au dat voie, şi atunci m-a observat şi Adrian Mocanu. Sc, sc, numai el nu se agita. Ai idee ce făcea? Se instalase în hol, în apropierea cadavrului, dar nici că-i păsa de el. Şedea pe un scaun şi îşi odihnea picioarele pe alt scaun.

— Ţi-am spus, acesta e stilul său.

— S-a purtat drăguţ, mi-a făcut semn să intru, ceilalţi n-au mai zis nici pâs. Spunea că-i face plăcere să mă revadă şi după felul cum zâmbea mai că-mi venea să-l cred. „Dacă înţeleg bine, m-a luat el în primire, locuiţi în casa aceasta în calitate de chiriaş?" I-am spus că până atunci fusesem chiriaşul lui Caniardo, dar de-acum înainte, al cui? A.M. a zis „Priviţi, vă rog, îl recunoaşteţi pe dumnealui?"

N-aveam nicio pofta să-mi revăd gazda, în halul în care se afla, dar am aplecat ochii, și când au ridicat prelata cu care-l acoperiseră, mi-a venit leşinul: cadavrul se afla în aceeaşi poziţie, mâna stângă era la fel de umflată şi parcă se mai înnegrise, dar capul era altul, faţa alta! Avea păr, sur şi des, sprâncene viforoase, şi dracu să mă ia, alte trăsături. Părea ceva mai tânăr!

Blondul asculta cu mare Interes. Mormăi:

— De necrezut! Şi ce i-ai răspuns amicului A. M.?

— Sc, sc, că nu pricep nimic, că înfăţişarea, doctorului Caniarao se schimbase cu desăvârşire… A.M. însă nu părea cine ştie cât de zdruncinat. A zis că aduseseră şi nişte vecini. Iar aceia, la fel nu-l recunoscură pe Caniardo, şi erau la fel de perplecşi ca şi mine, pe urmă a mai adăugat că cineva din oraşul ăsta „joacă tare", dar lasă, o să-i arate el lui, şi m-a întrebat cum ucisesem păianjenul. Ştia că îi venisem de hac, fără să-i mai fi explicat eu asta. După ce i-am povestit cum m-am priceput mai bine, a dat să mă felicite că-s atât de temerar. Nicio bănuială n-a răsucit împotriva mea…

— Asta nu înseamnă că n-ar avea, ehe!

— Taci! Pe urmă au ridicat cadavrul lui Caniardo, dar mai poţi şti dacă era al lui Caniardo? Iar Adrian Mocanu a făcut o remarcă subtilă: se mira că nu apăruse încă niciun moştenitor. L-am întrebat dacă pot locui în continuare acolo şi a răspuns: „Deocamdată da, dacă nu vă este frică"'. Dat dracului A.M. ăsta!

— Dacă nu suntem atenţi, ne vâră în cofă. Eşti sigur că n-ai călcat în strâchini?

— Lp, lp, în ce?

— Nu te ai scăpat despre Marile Resurse, Bârlogul Marilor Căpitani, Marele Caş?

— Prost mă mai crezi! Dar el, o fi ştiind el că eu sunt vechi client al… autorităţilor?

— Ştie şi câte bătături ai. E ascuţit ca briciul.

— Sc, sc! în orice caz, m-am purtat ca un gentleman. Mă mir însă că nu m-au pisat cu întrebările. Eu, în locul lor, m-aş fi arestat! Oricum, sunt o figură suspectă…

— Aş! Ţi-ar face plăcere să fii! Şi nu-ţi mai da aere de vedetă printre borfaşi! Mai bine ai fi ciulit urechea să afli de unde ştiau băieţii că bătrânul Caniardo a crăpat.

— Am descoperit și asta, făcu M., umflându-se în pene. Dar mai întâi să-i ardem încă o cherchelează. Puica asta e sănătate curată. Bău, trânti păhărelul. — Ei bine, n-ai sa crezi!

— Poate că da. Ce trebuie să cred?

Colaboratorului ţuica i se cam suise la cap. Stâlcea şi mai mult cuvintele, adăuga şi mai dese sc, sc-uri.

— Sc, sc, Bledea-poştaşul venise să-l caute pe doctorul Caniardo. Îi făcuse rost de un medicament pentru ficat.

De când Caniardo plecase dintre cei vii, M. nu se mai referea la el ca la „doctorul doctor". Îi spunea simplu doctorul sau bătrânul, sau gazda mea.

— Diavolul acela de Bledea apare mereu totdeauna în locurile unde se întâmplă ceva, comentă Blondul. Dar pun pariu că n-ai mers până la capăt: cum arăta Caniardo când a dat „poştaşul" peste el? Îşi schimbase înfăţişarea sau nu?

— Adrian Mocanu e destul de vorbăreţ… în vreme ce ăilalţi munceau de se speteau – nici nu ştiu de ce era nevoia de atâta sârg – el mi-a spus cam totul. Bledea l-a văzut pe bătrân mort, sub înfăţişarea sa *normală,* aşa cum îl cunoştea, aşa cum îl cunosc toţi, Sunt sau nu un băiat deş…?

— Deci schimbarea a intervenit după plecarea lui Bl…?

M. sughiţă.

— Are vreo importanţă?

— Numai Satana mai poate şti ce are importanţă şi ce nu.

Colaboratorul îşi strecură mâna sub haină, să-şi scarpine pântecul.

— Mi s-a făcut o foame!… Ţuiculiţa asta… Cine spuneai că m-a invitat, sau te-a invitat, sau ne-a invitat la cină? Pul…?

— Nu „Pul”, ci „Plu”. Pluto. Dar eu zic să refuzăm în seara asta invitaţia sa, e mai sănătos, şi… Pluto ăsta e insistent, o să revină, o să ne invite mereu, oricând putem profita de ocazie.

— N-ai ceva bun în frigider?

— De unde ştii că aş avea frigider?

— Dau cu presupusa.

Blondul redeveni brusc gospodar.

— N-am! Şi chiar dacă aş avea, nu l-aş deschide pentru tine. Destul că te alimentez cu drahme. Te du şi cinează în oraş, dar la o cârciumă modestă, nu la… De altfel trebuie să ies şi eu, aşa că…

M. îl privi chiorâş.

— Cam unde, bd, bd, te duci?

— Presupun că nu te priveşte.

— Da, nu! Mereu mă tem că mă tragi pe sfoară şi lucrezi pe cont propriu…

— Teme-te de altceva.

— De ce?

— De PĂIANJEN!

Douăzeci

O seară neplăcută pentru M. Se decise să doarmă cu lumina aprinsă, dar imediat ce încerca să închidă ochii, penumbrele sufocante ce-l înconjurau începeau să mişune de labe păroase de păianjeni.

Încercă să facă întuneric, dar era şi mai rău: în cercurile strălucitoare şi colorate ce le năştea bezna, începea să se legene capul descompus al lui Carnardo, când pleşuv, cu cei trei negi oribil umflaţi, cinci sub înfăţişarea *cealaltă,* cu păr sur, barbă crescută, şi agitând din mâna sa înnegrită de muşcătură.

De câteva ori mâna aceea coborî din tavan să-i pipăie obrazul… M. sărea din pat urlând, leoarcă de transpiraţii. Se decise până la urmă să renunţe la somn, să petreacă o noapte albă, cu o carte în mână, ca un om de formaţie intelectuală ce era. Sări în papuci, ieşi în hol, aprinse toate luminile. Dârdâind, se luptă cu frica, i se păru că o biruie. Se apucă să scotocească prin camerele lui Caniardo. Nu găsi absolut nimic demn de interes. Se mulţumi cu o cărticică subţire, de te puteai bărbieri cu ea, memorii de călătorie-n Spania.

Spania? Bah!

Tot dându-şi curaj, încercând să glumească pe seama spaimelor sale, pe seama Spaniei şi-a dansatorilor ei, pe seama matadorilor şi-a taurilor Spaniei, citind un aliniat la pagina 51, un rând la pagina 80 şi

finalul, la pagina 111, Colaboratorul ajunse în camera sa.

Cercetă aşternutul – păianjenul nu era nicăieri.

Roti bănuitoare priviri împrejurul pereţilor, dar nu descoperi nicăieri ghemotocul negru, uricios, aducător de moarte. A, poate că după rama tabloului, în umbră, acolo… Nu.

— Dacă nu e aici, unde poate fi păianjenul? rosti patetic M.

În acel moment, ca un răspuns la întrebare, se auzi soneria!

Soneria…?

Un păianjen gigant stă rezemat pe balustrada scării, şi ridicând unul din picioare, apasă cu el clapa soneriei? Brr, sc, sc!

Ce ne spune Jean-sâcâitul, cât poate să fie ora? Unsprezece şi cinci? Ar fi jurat că trecuse de două noaptea… Dar insomnia, spaima, triplează durata vremii.

Deci, se auzi soneria. Soneria? Vizitator nocturn, întârziat, cine poate fi, păianjenul, moartea? Spiritul lui Caniardo? Dar ce, spiritele folosesc soneria? Nu intră neanunţate? Da, îi clănţăneau dinţii. Când mergea tiptil prin hol îi clănţăneau dinţii: uşa se va deschide singură, deşi o zăvorâse, şi va intra…

— Cine e? zbieră M. Şi nu-şi recunoscu glasul. Poate că nici nu strigase el, ci oarecineva din spatele său: Ciiiine eeee???

— Deschide, sau…!

M. strănută, nu de frig, ci de groază.

— Nu deschid până nu spui cine eşti!

— La dracu! Stăpânul!

Asta e! Dar stăpânul, la ora aceea, era desigur oaspetele lui Pul… (Până la urmă Blondul îi explicase cine-i „Pul”…. Colaboratorul, totuşi, nu reţinuse corect numele.)

Fugi-n cameră, îşi puse peste pijama haina. În unul din buzunare se afla Alfons, în teaca lui de piele. Dar parcă poţi lupta cu Alfons împotriva spiritelor, a păianjenilor, a teroarei?

— Ce, la dracu? Ce vocabular e ăsta? zbieră M, prinzând curaj. Care stăpân?

Drept răspuns uşa fu zgâlţâilă cu violenţă. Dincolo, afară pe scări, se află oare un nebun furios? Ce va spune Blondul despre toate acestea? O, un rest de mândrie îl menţinu pe picioare, va trebui a doua zi să poată relata cu fruntea sus despre fermitatea atitudinii sale-n faţa pericolelor. Da!

Deschise uşa c-un gest hotărât.

În casă năvăli un ins pe care M. ar fi preferat să nu-l întâlnească vreodată, chiar dacă ar fi trăit cât baobabii. Dacă l-ar fi văzut pe stradă, desigur ar fi trecut pe trotuarul celălalt, şi s-ar fi apucat să examineze vitrinele, numai să nu-l mai vadă.

Fiindcă într-adevăr, omul care venise, semăna cu un păianjen. Se tot întrebase M., răscolind prin casă, unde e păianjenul, şi iată

păianjenul venise, de parcă numai invocarea numelui său, fie chiar în gând, ar fi fost suficientă ca să-l aducă. Necunoscutul nu era bătrân, dar avea obrazul desfigurat de câteva cicatrici stranii ce-şi schimbau neîncetat linia datorită spasmelor ce frământau faţa aceea nenorocită.

— Ha! Deci tu eşti chiriaşul unchiului! Şi întinse gheara spre umărul Colaboratorului care se dădu îndărăt ca-n faţa unei atingeri a Infernului.

Încercă, încă o dată, strângând din pumni, să redevină stăpân pe situaţie.

— Ci… sc, sc, cine eşti?

— Nu se vede?

Cum să nu, se vede prea bire, păianjenul… Travestit în om.

— Nu pricep'? scrâşni individul, şi gura îi zvâcnea, când într-o parte, când în alta, cu colţurile. Nu seamăn prea bine cu…?

— Cum să nu, semeni prea bine cu pă…

— Cu niciun „pă"! Semăn cu Unchiul, sunt nepotul doctorului Caniardo, toată lumea vede că seamăn cu el!

Dar cu care din cele două înfăţişări ale sale?

— Numele meu este Iosif Caniardo. Acum eu sunt stăpân peste casă, peste tot ce se află între zidurile casei…

Ciudată, satanică lăcomie-n aceste cuvinte!

— Peste mine nu eşti stăpân, protestă M., cu toate că mă găsesc între zi…

— Vei pleca imediat… imediat! Nu suport chiriaşi, nu suport nimic!

— Observ. Pe tine cine te suportă?

— Nu permit să mă tutuieşti! răcni nepotul. Trecea ca o vijelie dintr-o cameră în alta. Colaboratorul îşi frecă ochii. Nepotul acesta infernal, nu făcea parte oare dintr-un coşmar blestemat?

— Mai eşti aici? Nu vrei că te iau cu duhul blândeţii? Nu înţelegi, că dacă mă scoţi din sărite voi declanşa… Marile Forţe Oarbe, care te vor spulbera?!

M. avu o tiesărire în care se amestecau spaima cu mirarea. Marile Forţe Oarbe! Suna ca din vocabularul său! Un gând complet stupid îl bântui. Nepotul acesta din miez de noapte, nu era, oare, tot el, sub altă înfăţişare? Păi Caniardo, nu trăise şi el sub două înf…?

Încercă să vorbească cu acest alter ego:

— Unde vrei să plec în puterea nopţii? Păsuieşte-mă până mâine. Mâine mă mut.

— Mâine! zbieră celălalt, azvârlindu-şi braţele spre tavan. Nu măi există mâine! Pentru unii!

M. îl privi. Nu, nu era *tot el*… El ar fi fost mai înţelegător faţă de el, desigur, desigur… Trecu în camera sa, ce contează că rămâne pe drumuri la ora aceeea neverosimilă, nu era el un bătrân vagabond? Nu

era obişnuit cu asemenea lucruri, nu aceasta era esenţa vieţii sale?

Afurisitul de nepot nu-l slăbi, veni pe urmele sale, târându-se strâmb ca un păianjen cu picioarele smulse pe-o parte

— Vreau să rămân singur, scânci M. Trebuie să mă-mbrac.

— Singur? Ha! Ca să-mi şterpeleşti ceva!

Asemenea gând îi fusese cu totul străin Colaboratorului în seara aceea, dar nu mai spuse nimic. Traversă momentul neplăcut când fu doar în izmene, sub privirea batjocoritoare şi aiurită a lui Iosif Caniardo, apoi, îmbrăcat şi cu cravata corect legata, îşi înghesui lucruşoarele în trusa de voiaj Geada.

— Eşti gata?

— Gata.

— Să nu te mai prind pe-aici!

Câtă dreptate avusese bunul Adrian Mocanu mirându-se că încă nu apăruseră moştenitorii! Iată că apăruseră.

— Plimbare plăcută!

Colaboratorul se opri în prag, privi faţa hidoasă a nepotului.

— Sper să te pape PĂIANJENUL! îi ură din toată inima. Dar apoi pe stradă gândi: Cum să-l pape, când chiar el e păianjenul?!

La urma urmelor, ce este ESSO? Tânărul Medic puse discul cu „Fantastica" şi se aruncă în fotoliu cu o expresie de satisfacţie perfidă. Ochelarii îi căzură pe nas. În faţa lui se aşezase Cosima, lumina slabă aşternu peste trăsăturile ei delicate o mască palidă. Clementina fuma. Şi Necunoscutul fuma, puţin izolat într-un colţ.

— Atunci ne spui, sau nu ne spui o poveste de groază?

— N-am niciun chef, răspunse Necunoscutul pe un ton blajin. Niciun chef.

Cosima se ridică şi luă loc pe celălalt capăt al canapelei. Ea nu aprinsese ţigara. Muzica abia mai încăpea în camera mică, dreptunghiulară şi, poate copleşită de aceasta lipsă de spaţii, Cosima sări la fereastră şi o deschise. Tânărul Medic tresări, umerii ascuţiţi străpunseră jerseul alb.

Clementina îi aruncă o privire sfidătoare Necunoscutului:

— Ştiam că…!

— Aşa? se miră N. După o pauză adăugă: – Poveste de groază? Dar dacă… ehe! chiar noi facem parte dintr-o poveste de groază?

— Mâine vom şti, decise Tânărul Medic, concis.

— Şi muzica… Răsfirându-şi degetele mâinii stângi în evantai, Cosima îl privi cu ciudă.

* * *

Biet vagabond bătrân, se lamentă M. Şi-i veni să-şi plângă de milă. Bărbaţii de vârsta mea au cămin, nepoţi, sau măcar, dacă sunt nişte

solitari, nişte intelectuali, au tot felul de lucruşoare şi o vilă cu scaun şi masă în copac, Bârlogul Marilor Căpitani, uf, cât mă simt de aiurit şi de în plop!

O siluetă feminină pluti dinspre capătul bulevardului, ireală în lumina nocturna, ca un zvon de clopot. O fată singuratecă. O singuratecă purtătoare de mister. Încă delicată, silueta ei începu să se deseneze tot mai ferm, iar la douăzeci de paşi Colaboratorul o recunoscu şi o săltă pe Martha-sentimentala de pe cap cu cel mai desăvârşit gest galant.

— Bună seara, bună seara, doamnă Leonora.

Femeia se opri cântărindu-l c-o privire indiferentă, rece. Mirosea a alcool, de unde M. trase concluzia înţeleaptă că e cherchelită.

— Ah, domnul M.! Privirea ei coborî asupra trusei de voiaj. Ce ai acolo?

— Întreaga mea avere, scumpă doamnă. Caut locuinţă.

— De atunci tot cauţi! Leonora râse. Te-aş invita la mine dar am soţ. Înţelegi? A-aaam soo-oooţ.

— Dar nici nu…

— Da, nu! Mai bine oferă-mi ceva de băut. Sunt foarte… zguduită.

— Dar soţul d-tale…

— La ora asta sforăie. Sfo-ră-ie! Iar eu trebuie să vorbesc cu cineva. Să mă descarc. Nu-i pot vorbi unui stâlp, unui copac… Am nevoie de un om. Ia să vedem, eşti om?

Era mai cherchelită decât îşi închipuise. Tocmai treceau pe lângă terasa „Vadul Moţului”. Lumea se rărise, era târziu, peste o jumătate de ceas aveau să închidă localul.

— Descindem aici? o întrebă M. pe un ton princiar, de parcă s-ar fi aflat la porţile palatului Buckingham.

Leonora avu un gest de oroare:

— Nu! Oriunde, numai aici nu!

Ceva mai încolo găsiră un mic restaurant în care puţea teribil a ţuică vărsată pe jos. Intrând acolo în tovărăşia Leonorei – în vreme ce toate capetele, mai mult sau mai puţin cherchelite, se înălţară către ei, – Colaboratorul se simţi ca un bătrân cuceritor, deja plictisit de femei, care-i oferă un alcool ultimei amante, înainte de a o saluta definitiv.

Puse trusa de voiaj „Geada” alături pe scaun, iar pe Martha-sentimentala o azvârli pe cuier c-un gest blazat. Martha se răzbună pentru răul tratament, zbură dincolo de cuier, aterizând pe genunchii unui beţivan, care o privi cu uimire, o mirosi şi vru să şi-o înşurubeze pe cap, când amicii îi atraseră atenţia dincotro sosise farfuria zburătoare. Se ridică şi veni la masa lui M., clătinându-se.

— Domnule… Domnitză – hâc. Când şi pălăriile pică din ceriu, înseamnă că… hâc.

— Ce simpatic e! chicoti Leonora.

— Ce serviţi? întrebă ospătarul.

— Dă-le tot ce vor! ordonă beţivanul. În contul meu. Chiar şi *vișchi,* hâc. Azi, când şi pălăriile pică din ceriu, hâc…

— Ce uischi aveţi? întrebă Colaboratorul, Burbon, Uait Hours, Bleik and uait, Henchei Benister, Gioni Uolcăr, Ould Scoci, sau…?

— Uischi de Văleni, şi uischi de Turţ, clipi ospătarul.

— O. Kei. De Turţ.

— Ce bine, se bucură Leonora. În viaţa mea n-am băut ui…

— Dar ce ţi s-a întâmplat de eşti aşa…?

Cherchelită, Leonora îi povesti. Colaboratorul nu reţinu mare lucru, faptul că o doamnă se decisese pentru o mică aventură, nu i se părea extraordinar. Dar aventura Leonorei se terminase-n chip neprevăzut. M. ciuli urechile: *asta era destul de interesant.*

— Şi chiar…? întrebă el.

— Chiar! Nu am ghinion?

— Sc, sc, se miră M. Curat ghinion. Dar de unde până unde…?

— Nu înţeleg, nu înţeleg, se căina femeia.

Apoi ieşiră din cârciumă. Leonora îl ruga să n-o conducă. Se va duce singură, cu destinul ei blestemat. Din uşa localului, M. o privi cum se îndepărtează. Povestea ei, totuşi, nu prea stătea în picioare, probabil alcoolul… dar mai ştii? Câte lucruri ciudate nu se…

Nu prea avea ce să facă. Se hotărî să se întoarcă-n local şi să rămână acolo până la ora închiderii. Apoi…

Totuşi şi el se cam cherchelise. La masa unde doar un minut înainte ascultase peripeţiile sentimentale ale Leonorei, cine credeţi că stătea? Cine? Crezu că visează. Nimeni altul decât Adrian Mocanu. Când intrase, pe unde?

Consideră ca ar fi lipsit de tact să-l ocolească, şi apoi, nu-i era deloc teamă.

A.M. îi făcu semn să şadă, întinzând o palmă îngustă, cu degete lungi.

— Te-a părăsit tipa?

— Bah! Lp, sc, sc! încerca să pareze Colaboratorul. Dar unde v-aţi ascuns până acum?

— În celălalt capăt al sălii.

— Şi eu nu v-am observat!

— M-am mutat pentru că acolo *trage.*

— Cum merge treaba?

Un fel de instinct câinesc îl povăţuia pe Colaborator să tot arunce întrebări, să nu-i lase celuilalt vreme să întrebe el, numai că din păcate, prin forţa împrejurărilor, chestionarul său era redus, şi după o scurtă pauză în care nu reuşi să inventeze nimic, A.M., aprinzându-şi ţigara, trecu la un fel de contraatac. Numai că întrebările sale se dovediră inofensive şi fără subînţeles, nu erau capcane în care bietul

M. să pice şi să nu mai iasă; drăguţă doamna ce te însoţea – ah, simplă cunoşinţă întâmplătoare, se modesti Colaboratorul, luându-şi mutra de bătrân cuceritor; şi altă întrebare a lui A.M.: n-ai somn de te vânzoleşti la aşa oră târzie prin oraş? Ce somn, se plânse M., păi a apărut blestematul, diabolicul nepot…

A. M. scutură fumul de la ţigară şi-l privi cu ochi liniştiţi.

— Ce fel de nepot? Caniardo n-are niciun nepot.

— Atunci e nepotul diavolului! Colaooralorul o spuse cu convingere, şi, înfricoşat, amintindu-şi de chipul fragmentat de cicatrici şi spasme al nepotului, mai sorbi un gât de chercheleală.

Adrian Mocanu mai puse două sau trei întrebări în legătură cu venirea nepotului. Zece minute mai târziu făcu plata şi-l părăsi pe M. urându-i o noapte plăcută; un om politicos, gândi cu duioşie alcoolică M., şi-a dat seama că ar fi curată bătaie de joc să-mi zică „somn uşor”. Cincisprezece minute mai târziu cârciuma fu închisă şi Colaboratorul fu poftit sa iasă împreună cu ceilalţi cheflii. Unul cânta, clătinându-se. „Bi-rim-bam, bi-rim-bi-rimbam, bi-rim-bi-rim-beraaa!”

* * *

Se decise să meargă la Blond. Dar cum era bine cherchelit, spiritul de aventură trezindu-se, îl îndemnă sa facă un ocol. Îi plătise – își aminti – bătrânului Caniardo chiria pe-o lună. Şi nu beneficiase de camera sa mai mult de câteva zile. Cum îşi permitea lepra aceea de nepot să… — Cum îşi permitea… Cum??

Minute în şir dădu ocol casei de pe Rosetti 12, dar nu se alese decât cu o serie de spaime în plus. Îl sperie o pisică, o frunză ce căzu, învârtindu-se ca un păianjen pe firul ce-l ţese, un foşnet, o umbră, o clipă de tăcere absolută. Ferestrele casei – orbite negre, goale, – ce făcea nepotul?

Întoarse prova în direcţia barăcii Blondului. Niciun autobuz nu mai circula, distanţa era mare, iar trusa de voiaj Geada, fixată cu lucruşoare, botezate şi nebotezate, începea să atârne tot mai greu, dar ce putea să facă? Poate că Blondul se va milostivi de el, şi apoi, nu era oare cazul să-i povestească despre apariţia nepotului?

* * *

Dar Blondul, trezit dintr-un somn odihnitor, începu să zbârnâie de furie şi ca introducere apelă la un lung, suculent repertoriu de înjurături. M. reuşi, totuşi, să strecoare printre ele senzaţionala ştire despre nepot. Înjurăturile conteniră. Blondul fluieră, ca şi cum şi-ar fi chemat copoii de vânătoare.

— Pai de ce nu vorbeşti, gă… domnule?

— Am tot încercat, dar înjurai prea cu foc, se scuză candid M.

Blondul dispăru; într-o clipă reveni îmbrăcat, gata să acţioneze.

— Sc, sc, ce faci?

— Plec să văd care e situaţia.

— Atunci – încercă plin de speranţe Colaboratorul – mă laşi să dorm la tine? Sunt frânt, lp, lp…

— Nici pomeneală de aşa ceva. De altfel, nu sunt singur.

— Dar cu cine?

— E o femeie la mine, găgauţă!

— Sc, sc… Şi atunci eu ce fac? Vin cu tine la…?

— Nu! Trebuie să acţionez singur. Tu întinde-o încetişor către gară. În vreo două ceasuri, cred, ajungi. Acolo e o cârciumă deschisă zi şi noapte, pentru vagabonzi…

* * *

La periferie noaptea părea mai întunecoasă, iar cerul mai viu; Colaboratorul se aşeză pe-o bancă durată grosolan, dar temeinic în dreapta unei porţi, ca la ţară. Scotoci prin buzunare îl găsi pe Bill, binoclul, şi se apucă să scormonească cerul înstelat. Deodată o dungă albă şi subţire zgârie lentilele binoclului. M. tresări cu tot corpul: căzuse o stea.

* * *

Pe la trei ale nopţii, când aproape se lumina de zi, găsi un loc în sala de aşteptare a gării. Adormi cu Geada sub ceafă, cu un ziar sub pantofi. Un pungaş, chiar dacă ar fi avut proteză în loc de mână, l-ar fi putut văduvi de toate lucruşoarele sale, inclusiv pumnalul Alfons, atât de adânc îi fu somnul. Se trezi pe la şase, înţepenit, cu limba amară şi dureri de cap. Atât de mult i se mărise capul că abia încăpea în sala de aşteptare. Cherchelise prea mult şi amestecat în ajun. Dar când părăsi gara, lumina dimineţii senine îl învioră. Fu o clipă stranie: i se păru că atunci sosise în oraş şi că ia totul de la început. Intră exact în aceeaşi cofetărie, după ce luase ziarul de la acelaşi chioşc. Aceleaşi fete bârfeau la tejghea, cafeaua avu acelaşi gust. Când încercă să intre-n vorbă, făcând cine ştie ce remarcă insignifiantă, aceeaşi fată făcu acelaşi gest tâmp, ciocănindu-şi fruntea cu degetul… Cu acelaşi deget.

Doar când deschise ziarul şi căută mica publicitate, Colaboratorul realiză că trăieşte altă zi.

Unul din anunţuri îi sări în ochi: *„Miere de albină în fagure, convenabil, vindem. Şi stupi. Pescarii, Lămâiului 2*.”

— Sc, sc! începu să se agite M. Vă rog, plata!

— Dar aţi plătit, i-o întoarse una din fete.

Cealaltă, invariabil, îşi ciocăni fruntea.

Douăzeci şi unu

Se întoarse la gară şi depuse la „Bagaje de mână” trusa de voiaj Geada. Atmosfera fumegoasă a clădirii îi reaminti că în cele trei scurte ore de somn al nopţii trecute visase o mulţime de porcării, păianjeni, târfe, o stradă din Bucureşti, neagră sub camuflaj, unde cineva încerca să-l stranguleze. Îşi aminti că înainte de a ajunge la gară văzuse o stea cum cade.

Strada Lămâiului, numărul doi. Îl întâmpină un bărbat care semăna uimitor de bine cu Alain Delon, uşor maturizat. Purta cămaşă galbenă, descheiată la gât şi avu un surâs sincer şi amabil.

— Fii binevenit!

— O, aţi şi sosit, zâmbi şi Colaboratorul încercând să-şi ascundă deprimarea.

— O ţigară?

— Aş prefera un antinevralgic, gemu Colaboratorul. Cel cu figura lui Alain Delon râse, scotoci într-o servietă şi-i oferi o pilulă galbenă, rotundă. Înainte de a o înghiţi, M. ezită: „Dacă e…?” Avea gust dulce acrişor. Tânărul privi ceasul de la mână.

— Să discutăm repede, zise el. Cum stai?

— Sc, sc…

— Adică, nici prea, prea, nici…?

— Stau bine. Încercă să-şi facă puţin curaj M.

— Atunci e bine. Ţi-a trecut durerea de cap?

— Aproape că da…

— Autosugestie, zâmbi celălalt. Ceea ce ţi-am dat e o simplă bomboană pentru rău de avion. Hapuri pentru dureri de cap n-am. Deci, care e situaţia?

— Am două formule.

— Teribil! Scoate-le!

— Le ştiu pe de rost. Formula morţii îngrozitoare, şi formula morţii blânde… Prima e…

Dându-şi capul pe spate, tânărul îşi permise un lung hohot de râs răsunător. Colaboratorul îl privi uimit, puţin speriat. Continuă repede:

— Celelalte două formule nu pot să le găsesc, dar mă mulţumesc cu jumătate din suma promisă… Cincizeci de mii de…

Tânărul îl întrerupse, aproape furios:

— Ascultă! Drept cine *ne* iei? Ce vrei să *ne* vinzi? Pun pariu că *ne* iei drept nişte ageamii scoşi din zeamă de varză, care vor pica în fund când vei zice: formula unu: dulce – lumină – lumină – parfum – tunet – ESSO – frig, etcaetera…

— Păi asta e formula, scânci M. O ştiţi?

— O ştie tot oraşul, domnule şmecher. Asta nu e formula, ci *masca!* Ce este ESSO?

— N-am idee, recunoscu M.

— Şi atunci, pentru ce vrei să capeţi cincizeci de mii?

— Credeam…

— Înseamnă că n-ai făcut nimic! Cu A-2 ai luat legătura?

— Cu Blondul? Desigur…

— El ce-a aflat?

— Tot atât cât şi mine.

— Sunteţi nişte nătărăi, conchise tânărul, şi, pe cât de curtenitor se arătase la început, pe atât de scârbos deveni.

— E nevoie de timp, lp, lp, vorbi Colaboratorul. Afacerea e tare încurcată.

— Aşa e, fu de acord cel cu figura lui Alain Delon, uşor maturizată. Nu e un joc de copii, dar tocmai de aceea am apelat la dumneata, despre care am auzit numai lucruri, hm, pozitive, şi te-am sfătuit să colaborezi în problema noastră cu A-2, spion isteţ. De aceeaşi părere, da, e nevoie de timp, dar de ce încerci să ne păcăleşti vânzându-ne „formule" idioate pe care şi copiii le-au aflat?

M. nu răspunse, durerea de cap i se înăsprise.

— Aţi dat cel puţin de urma colonelului Lauden?

— Precis că e în oraş, răspunse M. evaziv.

— Asta ştim şi noi. Dar vreun indiciu mai exact…?

— Suntem pe urmele lui… voi apela la Marile Resurse…

— La… ce?

— Am şi eu metodele mele, se scuturã Colaboratorul, încercând să redevină bărbat. Îl voi găsi pe Lauden şi voi stoarce din el toate formulele ca dintr-o rufă spălată. Am nevoie pentru asta de încă puţin timp şi de bani.

— Ce bani? Plata la urmă!

— Aş accepta un avans de vreo două m… de drahme, făcu modest M.

— Mă faci să râd. „Ai accepta!" Asta e bună. Dar nici nu te rog să accepţi, şi nici prin gând nu-mi trece să-ţi ofer vreun avans. Suntem negustori, domnule, pricepi? Dai marfa, capeţi banii. Şi-i capeţi toţi, atunci.

Aşa ca M. fu nevoit să renunţe la avans. Încercă să obţină o altă favoare: îi ceru celuilalt, orice s-ar întâmpla, să nu trateze decât cu el.

— Dar ce, încruntă „Alain Delon" sprânceana, A-2 ştie de prezenţa mea aici?

— N-aş comite o asemenea greşeală. Dar mă temeam să nu apelaţi voi la el. Nu vreau să împart Marele Câştig cu el – e un zgârie brânză şi un…

— Pricep, surâse întunecat celălalt. Pricep… Te foloseşti acum de el, iar pe urmă, la încasarea banilor, te scapi de el.

— Da, o să-l lichidez, mărturisi M.

— Ei şi ce! Cu cât mai puţini martori vii, cu atât mai bine. După ce

vom avea ESSO, nu ne pasă ce se va întâmpla cu A-2. Dar – vrem ESSO!

* * *

Părăsind casa aceea, Colaboratorul se simţi pentru prima dată-n viaţă detestabil de ticălos. „Da, o să-l lichidez pe Blond". Intenţia o avea de la început, dar acum o formulase *în faţa cuiva.* În faţa cuiva care-i râsese-n nas când îi pomenise despre un avans de drahme, pe când Blondul…

* * *

După ce Colaboratorul îşi făcu vânt din casa aceea, din camera alăturată se întrupă un ins negricios, cu privirea sclipitoare, inteligentă, cu mustaţă, cam de vârsta lui M., mult mai viguros însă, agil, în ciuda masivităţii. Spre deosebire de cel tânăr, purta costum, cravată, lănţişorul ceasului de buzunar îi atârna la butonieră, dar nu părea să fie de aur.

— *Cu vi tute audis? întrebă râzând tânărul.*

— *Jes, mi audis sufice.*

— *Felice, nia homo estas tre malsaga.*

— *Trovi azenon, ne estas tro malfacila afero…*

— Ideea a fost a ta, bogată idee, continuă cel tânăr în aceeaşi limbă. În vreme ce poliţia îi ţine sub ochi pe ăştia doi, pe omul nostru ca şi pe Blond, noi putem lucra…

— Numai să nu fi fost urmărit până aici!

— Am supravegheat neîncetat strada. N-a mişcat nimeni.

— E timpul să ne facem nevăzuţi, zise cel mai în vârstă. Dar, acum îmi vine ideea: există un pericol la care nu ne-am gândit.

— Despre ce este vorba?

— Există pericolul ca A-2 să ne facă bucata: să dea peste formulele lui Lauden înaintea noastră.

— Ar fi un mare ghinion, dar nu cred. E bătrân, ramolit. Şi apoi, ce-ar face cu ele?

— Ar încerca să le vândă!

— Nu va fi luat în serios. Cine a mai auzit pe lumea asta despre „ESSO"?

— Greu de ştiut.

— Consideri, deci, că n-ar strica să luăm legătura, separat, şi cu Blondul?

— Poate că da, însă mai târziu. Deocamdată continuăm pe direcţia Titus Grigorescu. Te-ai gândit, sper, că dacă terminăm cu bine treaba, niciun martor nu trebuie să rămână. Nici A-2, nici M.

— Pe A-2 sper că-l suprimă M.

— Iar pe M.?

— Are un bun cadou pregătit aici, zâmbi tânărul, bătându-se peste locul unde ţinea revolverul.

— M-am gândit, şopti visător bărbatul vârstnic, că un cadou şi mai potrivit ar fi una din morţile colonelului Lauden, chiar şi cea blândă, la o adică.

— Subtilă idee!

* * *

Părăsiră casa prin spate, aşa cum veniseră, nimeni nu-i văzu dintre vecini. Nu bănuiau că destinul le hărăzise de a lua legătura cu A-2 mult mai devreme decât planificaseră ei.

* * *

În cursul după-amiezii veniră la adresa aceea, pe Lămâiului doi, mai mulţi doritori să cumpere miere în faguri sau stupi. Găsiră porţile zăvorâte. De altfel nicăieri nu văzură nici urmă de stup. Veniră cumpărători şi-n zilele următoare, dar situaţia fu aceeaşi.

Când peste vreo zece zile se întoarse din concediu, împreună cu familia, proprietarul acelei case, pe care îl chema într-adevăr Pescaru, nu pricepu de ce lumea vine să caute la el miere şi stupi. Rămase pentru el de asemenea o veşnică enigmă prezenţa în tabachera sa pe care o uitase acasă şi o regăsise cu plăcere, a unui mic glob galben, cu gust acrişor. Era bomboana primită de Colaborator de la cel cu înfăţişarea lui Alain Delon, şi pe care o strecurase acolo cu dibăcie, de teamă să nu fie otravă.

Douăzeci şi doi

Colaboratorul părăsi casa de pe strada Lămâiului doi, plin de o energie furioasă. Înăbuşindu-şi remuşcările cu privire la Blond, se decise să acţioneze ca un demon pentru a rezolva în cel mai scurt timp „cazul Lauden”. Pentru a forţa împrejurările, pentru a face ca balanţa succesului să încline de partea sa, avea să folosească de data aceasta… experienţa întregii sale vieţi! Îşi dădu şase zile, nu, patru, pentru a pune punct final acestei afaceri. Tândălise destul! După aceea se va putea odihni…

Cei ce-l întâlniră-n dimineaţa aceea şi binevoiră să-i acorde o privire, admirară faţa decisă şi crispată a unui bărbat în pragul Marilor Hotărâri. Aşa denumi M. întorsătura spirituală a acelei dimineţi: Marea Hotărâre. Dacă nu i-ar fi dat un nume, nici că ar fi putut să acţioneze în continuare.

Dar, potrivit vechiului proverb etrusc, cum că lupu-şi schimbă părul, iar năravul ba, firea tot îl trăda până la urmă pe Colaborator. Energia şi Marile Idei clocotiră-n el cât străbătu străduţele periferiei, dar pe măsură ce se apropia de centrul oraşului, unde potrivit Marii Hotărâri trebuia să înceapă a acţiona, apa se răci, presiunea scăzu în cilindri…

Într-adevăr, preumblându-se pe unul din bulevarde şi apoi dând ocol pieţei unde cel puţin două sau trei cafenele-l îmbiau la o chercheleală matinală, constată încă o dată că nu are nici cea mai mică idee asupra modului în care ar trebui să înceapă. Despre colonelul Lauden nu ştia azi cu nimic mai mult decât în ziua descinderii sale în oraş; nu izbutise să extragă nimic din tâlcul evenimentelor ce avuseseră loc între timp; dar, într-un fel, spre marca lui consolare, nici Blondul nu făcuse nici el vreun progres; dovadă că operaţia era cu adevărat dificilă.

Trase şi o spaimă: în timp ce se plimba, în timp ce Marea Hotărâre se topea ca o zăpadă primăvăratică, o mână ca ivită din neant îl agăţă de umăr. Nu privise împrejur, nu observase că de câtva timp îl urmărea schizofrenicul, care, uneori, în timpul ciudatelor sale apariţii prin oraş, renunţând la postul de veghe din faţa librăriei, se lua după câte un trecător singuratic şi puţin grăbit.

— Lp, Ip, ce vrei? se cutremură M.

Câţiva studenţi, la bordura trotuarului, priveau amuzaţi scena. Vocea schizofrenicului gâlgâi:

— Azi noapte te-ai uitat la cer?

— Nu! Lasă-mă în pace!

M. grăbi paşii, se ascunse într-o prăvălie de mărunţişuri pândind terorizat dacă schizofrenicul va intra după el. Nu, acesta trecu mai departe, umflat, în palton, ca o statuie a absurdului hidos.

Răsuflând uşurat, Colaboratorul privi rafturile magazinului, observă o sticluţă-eşantion de formă fantezistă şi o cumpără pe loc. Pe sticluţă scria „Porto”, dar era goală. Până la amiază intră şi-n alte prăvălii cumpărând încă vreo cinci şase obiecte mărunte care-i umflară buzunarele – trusa de voiaj Geada fiind depusă la gară – apoi voi să ancoreze la o cârciumă mai de suprafaţă unde să radă nişte ţuici şi să mănânce, dar banii i se terminaseră.

Aşa stând lucrurile, îl căută pe Blond, dar acesta parcă se dăduse la fund. Acasă la el găsi doar pisica, iar când se mai duse o dată, nici pe pisică n-o mai văzu. Începu să fie îngrijorat cu privire la soarta sa: fără adăpost, tânjind după o friptură, şi, niţel ridicol cum era, cu buzunarele pline de lucruşoare botezate şi nebotezate.

Avu deodată viziunea serafică a unei bucătării de vară unde o femeie tânără şi drăguţă pregăteşte mâncare bună. Aproape că simţi în nări aroma dumnezeiască a unui şniţel în sos de smântână, bine

usturoiat.

Colosală ideea! Va face o vizită de curtoazie gingaşei, visătoarei doamne Leonora, şi cum vremea înclina cam către ora mesei… se va lăsa reţinut; un gând îi mai tulbura frumoasa năzuinţă de fericire: „Cazul Lauden”. Dar îşi promise să se ocupe „şi de asta” după masă. Străbătu în trap săltat distanţa ce-l despărţea de casa unde trăise colonelul Max Şuteu, în pace, alături de familia Baroană, şi, cu toate că îndeobşte socoteala de acasă nu se potriveşte cu alte socoteli, a lui se potrivi de minune.

Cochetă chiar şi-n cadrul prozaic al cratiţelor, cu părul pieptănat în sus, ceea ce-i adăuga la demnitate, într-un capoţel strâns pe talie, scurtuţ, Leonora tocmai făcea ultimele retuşuri nu unor şniţele-n sos usturoiat, ci unei nu mai puţin apetisante musacale de vinete cu carne. Colaboratorului îi lăsă gura apă. După ce salută ceremonios, zise:

— Pot să vă ofer un mic cadou… sc, sc, un fel de amintire?

Scoase din buzunarele ticsite un obiect, la întâmplare, întrucât acţionase nepremeditat, ci dintr-o inspiraţie de moment. Obiectul se nimeri să fie un minuscul fier de călcat cu mâner din imitaţie de fildeş. Impresionată de atenţia lui, Leonora acceptă, după ce se fandosi o clipă două, „amintirea”. Rămase totuşi un pic bănuitoare: nu se aşteptase să-l mai vadă pe domnul M. De aceea, după ce flecăriră de una de alta, îi spuse aţintindu-şi asupra lui frumoşii ochi verzi:

— În seara trecută… când ne-am întâlnit în oraş, am debitat o mulţime de prostii.. Sper că nu m-ai luat în serios, domnule M… Ştii, uneori sunt foarte… fantezistă…

Colaboratorul uitase cu desăvârşire obiectul mărturisirii ce i-o făcuse Leonora şi dacă nu i-ar fi atras acum atenţia nu şi-ar mai fi amintit niciodată. Fusese şi el destul de cherchelit. Făcu însă un efort şi, spre ghinionul Leonorei, îşi aduse aminte: îi povestise despre o aventură amoroasă ce eşuase lamentabil… Dar din ce cauză? Sc, sc, bun înţeles, fiindcă individul „adorat” era de fapt… Ciudată, dar simpatică chestiune, aproape de necrezut.

Leonora nu era o fată proastă. Un glas îi şopti că făcuse două greşeli grave, întâi spovedindu-i-se acestui domn, care-i deveni brusc odios, iar acum, punând iarăşi chestiunea pe tapet, trădându-şi astfel neliniştea. Îl privi pe Colaborator, întrebându-se cam ce gânduri îi trec prin cap. Iar prin acel cap treceau următoarele: Sc, sc, ce ocazie interesantă, individa se teme să nu vorbesc, să nu-i spun soţului... Nu mă mai mulţumesc cu o simplă masă, am să storc drahme de la ea… Drahme!

Văzu faţa brusc îmbătrânită şi încruntată a Colaboratorului. Ca mulţi dintre oamenii lipsiţi de energie şi demnitate, credea că le câştigă pe amândouă compunând o mină gravă. Leonora ghici cam ce se întâmplă, şi totuşi încă mai spera. Dacă venise pentru şantaj, ce rost

mai avusese cadoul, „amintirea”?

Simţindu-se stăpân pe situaţie, M. crezu că e cazul să devină insolent.

— Ce ar fi să mă invitaţi la masă, stimată doamnă? Spoiala de politeţe dispăruse cu totul din tonul lui. Leonora ripostă pe un ton sec:

— Prânzesc când soseşte soţul.

Colaboratorul rise:

— Soţul? Ce contează soţul? Ce contează soţul, când, lp, lp…!

Iată exact de ce se temuse Leonora. Viaţa îi servea o cupă amară şi nu mai putea da înapoi. Strânse pumnii.

— Domnule M., aş prefera să pleci, îi întinse micul fier de călcat. Ia te rog şi asta.

— Trei mii de drahme! decise Colaboratorul, în picioare, pendulând între curaj şi teamă.

— Nu înţeleg.

— Atât te costă, scumpă doamnă. Tăcerea mea, atât costă. Trei mii. Şi încă, din prietenie pentru d-ta, sunt modest: ar trebui să cer zece mii.

Nu bănuia Colaboratorul ce tunete vor aduce acesre cuvinte peste capul său. Fiindcă această latura a povestirii noastre ia, din acest moment, o întorsătură aproape neverosimilă. Un şir de coincidenţe avea să ducă la…

Dar despre aceasta, puţin mai târziu.

Leonora fugi în casă, aduse poşeta. Colaboratorul o aştepta puţin înfricoşat.

— Nu am nici zece mii, nici trei. Am atât. Cară-le!

Îi întinse câteva hânii de o sută.

M. se apucă să numere:

— Unu, doi, trei, patru… Bd, bd, patru sute de drahme, atât nu-mi ajunge nici pe-o măsea. Le vârî totuşi repede în buzunar. Se apropie de uşă. — Mâine, doamnă, la ora asta, doamnă scumpă, vin să ridic restul de două mii şase sute de drahme. Doresc să fie în hârtii mari, şi pe cât se poate noi, curate. Bancnotele şifonate, unsuroase, îmi fac greaţă…

— Să nu mai vii, domnule M.! În viaţa ei Leonora nu urâse pe cineva cu atâta intensitate. Se înăbuşea de furie!

Colaboratorul scoase ceasul.

— Jean-sâcâitul ne spune că e ora treisprezece şi un sfert. Mâine la treisprezece şi un sfert, mă prezint. Unde-i marfă ca a mea, nu-i tocmeală. La revedere, duduie!

M. ieşi pe poartă, încântat de felul decis cum tratase afacerea. În stil mare, sc, sc, acesta e cuvântul, în stil mare! Părăsind bucătăria de vară, apucase să ia şi micul fier de călcat. De ce să-l lase? Îl va boteza Leon, în cinstea Leonorei, în amintirea acestei lovituri.

* * *

Greu de spus dacă Leonora se temea cu adevărat foarte mult ca povestea aventurii ei cu nefericitul de Giuseppe (numele conspirativ) să nu ajungă la urechile soţului, sau dacă acţiona în continuare sub imboldul furiei fără margini ce o apucase. Era pătimaşă! Dar, ce e drept, după un calcul al şanselor o cuprinse şi o spaimă faţă de reacţiile cu adevărat de neprevăzut ale mohorâtului ei bărbat.

Nu se gândi niciun moment să-i completeze lui M. suma, până la trei mii – nici nu avea de unde să facă rost de atâţia bani până a doua zi – şi apoi un realist simţ îi spunea că M., oricum, va ameninţa mereu din umbră. Va reveni iar şi iar, până ce într-o bună zi sau ea îl va ucide, sau… Cum de nu-l mirosise de la început?

Coincidenţa numărul unu: cu puţin timp în urmă îl văzuse pe răposatul colonel Max Şuteu, într-o seară, săpând într-un colţ ferit al grădinii. Îşi notase bine locul în memorie, zicându-şi că o dată şi o dată va cerceta să vadă despre ce este vorba. Iată că momentul sosise!

Coincidenţa numărul doi. Aşa cum era de presupus, Max îngropase acolo o armă, un revolver de calibru mic. Privirile străine nu aveau acces în locul acela din grădină, mascat de vegetaţie. Leonora nu sapă mult. Nici douăzeci de minute. Duse-n bucătărie cutia metalică, o deschise, scoase la iveală micul revolver gresat cu grijă, învelit în cârpe unsuroase şi două încărcătoare.

A treia coincidenţă: unul dintre primii curtezani ai Leonorei, pe când era încă elevă, un imberb din penultima clasă de liceu căruia-i plăcea să se grozăvească, făcuse rost, nu mai ştia cum, de un revolver, fără încărcător însă, şi venea cu el la întâlniri. Ştia cum se montează şi o învăţase şi pe ea, dându-şi aere. Nu era complicat! Tipul dispăru din viaţa ei, dar mai târziu Leonora avu prilejul, printre alte pasiuni ocazionale, să facă şi tir sportiv.

* * *

Nu se gândea încă să scape de şantajist în felul acesta. Pur şi simplu fără a-şi face un plan concret, demontă arma lui Max, o spălă în petrol, o şterse, o montă, vârî un încărcător, armă revolverul fără a manifesta frica livrescă pe care se zice c-ar avea-o femeile faţă de asemenea jucării, calm, fără eforturi, şi puse piedica, aşa cum o învăţase curtezanul al cărui nume îl uitase. Aruncă revolverul în poşeta de unde cu numai un ceas înainte luase banii pentru a-i astupa gura canaliei. În poşeta aceea dreptunghiulară, neagră, mai puteai găsi printre altele: o fotografie a lui Ştefan Baroană, douăsprezece bucăţi de agrafe, un *rouge*, o batistuţă roză, trei lei şi optzeci de bani, o chitanţă „Regim special” de la un atelier de tricotat, un creion

dermatograf şi un bilet de autobuz. Acum poşeta cântărea puţin mai greu.

Rămase în mână cu cele două încărcătoare de rezervă. Unde să le ascundă? Le restitui cutiuţei metalice a colonelului Max, iar cutiuţa o îngropă în grădină, în acelaşi loc. Pe urma se spălă pe mâini, trecu în faţa oglinzii şi începu să se pieptene. Totul părea o joacă. Dacă cineva i-ar fi spus că acum ea se cam pregăteşte să făptuiască o crimă, s-ar fi simţit pur şi simplu jignită.

Douăzeci şi trei

Colaboratorul dejună pe săturate şi-şi alimentă euforia cu alcooluri tari şi alese. Aşa cum avea obiceiul, lua voiniceşte cârciumile la rând, din ce în ce mai înduioşat. Ce spaimă am vârât în sufletul bietei femei, sc, sc! O biată femeie neajutorată… Unde e misterul? Habar n-are că de restul de bani am iertat-o, nu-i mai calc pragul. De ce să nu fiu generos? De ce să nu fiu precaut? Prccauţiunea e mama… lp, lp! E şi normal… Mâine ar putea să mă-ntâmpine soţul ei, farmacistul c-o bâtă mare, lp, sc… să-mi ardă una la scăfârlie!

Se duse la Blond, dar din nou nu-l găsi acasă. Între timp se făcuse noapte. Îl înjură pe Blond că umblă probabil după târfe, în loc să se pună trup şi suflet în slujba Marelui Câştig, dar când să iasă-n stradă, decis să nu mai revină aici, hotărât să lucreze pe cont propriu, de-acum înainte – adică de mâine! – în capătul străzii iată că se ivi cel pe care-l căuta.

Blondul nu părea în apele lui. Aducea cu sine o atmosferă fosforescentă, semn de mânie.

— Aci-mi erai?

Blondul se uita la el ca la o jigodie oarecare.

M. consideră că trebuie să se simtă jignit.

— Aici eram, dar acum plec.

Blondul îl împinse uşurel înapoi pe poartă.

— Mă tem că n-ar trebui să pleci.

— Am venit să-ţi spun, ridică vocea M., că renunţ la colaborarea cu tine.

— Mă tem că e prea târziu să renunţi la… colaborarea cu mine, i-o întoarse Blondul şi se simţea după felul cum pronunţă cuvintele, cât e de plictisit. Să şedem acolo, să lămurim câteva mici amănunte.

Colaboratorul, tot arţăgos, se aşeză pe marginea scaunului.

— Ştiu despre ce fel de amănunte vrei să vorbim! Despre afurisitele de drahme pe care ţi le datorez. Dacă-ţi închipui că mă poţi ţine legat pentru nişte nenorociţi de bani – ei bine, în mai puţin de douăzeci şi patru de ore ţi-i aduc toţi, cu dobândă…

Vedea lucrurile în roz: prea uşor făcuse rost de bani, prea nu-i

opusese rezistenţă Leonora. Poate că totuşi se va duce mâine la ea să umfle şi restul şi atunci…

— Acum vom discuta despre altceva…

Accentul Blondului nu-i plăcu. Începu să înţeleagă: Blondul aflase – dar cum? – despre şantaj şi se pregătea să-i tragă un perdaf. Dar cu ce drept? Cu ce drept, într-adevăr?!

— Mai las-o baltă, izbucni Colaboratorul. Vrei să-mi faci mizerie pentru fleacul acela de patru sute de drahme, din care am şi cheltuit jumătate…

— Care patru sute de drahme?

Încă se mai preface că nu ştie!

— Drahmele pe care i le-am umflat doamnei Baroană…

— Doamna Baroană, vecina colonelului Şuteu? Ai furat bani de la ea? De altfel ştiu că ai vizitat-o azi…

— N-am furat. Ea mi i-a pus în palmă. M-a implorat să-i iau. Ca să nu suflu nimic farmacistului despre întâlnirile ei cu *băiatul* care până la urmă s-a dovedit a fi *fată!* Nostimă poveste, nu?

Blondul îl cântări ursuz, gânditor.

— Ai cherchelit mult azi?

— Am cherchelit destul, dar fii pe pace, nu-s turtă. Am doar mai mult curaj.

— Băiatul care era fată? Asta ce mai e?

— Prin urmare mai afli câte ceva şi de la mine! Prin urmare nu le ştii chiar pe toate! Trebuie să te mai învăţ şi eu câte ceva. Nu ştii nimic despre aventurile senzaţionale ale doamnei Baroană: se întâlnea cu un băiat frumos, era nebună după el, dar când a vrut să-l sărute, închipuieşte-ţi peste ce a dat?

— Haide, peste ce?

— Peste sânii fetei care făcea pe băiatul!

Dacă ar fi fost lumină s-ar fi văzut că M. se roşise.

— Hilară poveste, mormăi Blondul, cu gândul aiurea. Şi apoi, revenind parcă de undeva: Şi o şantajezi?

— Am ras-o de câteva sutare…

— Deh! făcu Blondul şi avu un surâs răutăcios, palid în lumina becului aproape mascat de frunzele viţei. Faci şi tu ce poţi, de vreme ce patronii refuză să-ţi arunce un mic avans…

Colaboratorul simţi că-i îngheaţă buricul.

— Care patroni? Eu n-am patroni.

Blondul rânji, cu faţa întreagă. Riduri adânci îi brăzdau obrazul, pornind dimprejurul ochilor şi al gurii.

— Cum care patroni? Cei cu yachtul pe Mediterana!

— Eşti nebun! Ai tratat cu ei direct?

— Da, cam aşa ceva: am tratat direct.

— Şi te-au plătit?

— Într-un fel, da. I-am *jecmănit,* pur şi simplu…

— Şi nu împărţim?

— Ce, Colaboratorule?

— Ceea ce ţi-au dat.

— Nu ştiu dacă ţi-ar folosi la ceva…

M. gemu: tot timpul se temuse că va fi păcălit, şi aşa s-a întâmplat. Avu un suspin trist, resemnat, foarte omenesc:

— Lp, lp, câtă încredere am avut în tine, Blondule!

Blondul ciuli urechea. Auzise foşnet prin tufişurile apropiate, Probabil pisica… Se întoarse spre M.

— Vezi care e situaţia: eu nu sunt Blondul.

— Mai lasă glumele… Dacă nu eşti Blondul, cine naiba eşti?

— Nefericitule… Cred că ai fi putut ajunge un excelent şef de birou. De ce, după atâtea eşecuri, te-ai încăpăţânat să crezi că ai stofă de mare escroc? De caïd? Eşti bătrân, iar Interpolul nici n-a auzit încă de tine…

— Lasă poveştile! Ce tot îndrugi? Cine eşti, dacă nu eşti Blondul?

— Ar fi trebuit să înţelegi demult… Chiar n-ai înţeles?

— Cine eşti?

— Nimeni altul decât Adrian Mocanu, omul pe care l-ai cam bârfit!

— Nu cred! Nu cred în ruptul capului… Vă bateţi joc de mine! Şi atunci, cel care se dă drept Adrian Mocanu, cine e?

— Nimeni decât prietenul meu „Blondul”.

Schimonosită, faţa Colaboratorului oferea un spectacol jalnic.

— Aţi făcu un complot împotriva mea?

— A fost o întâmplare că mă aflam aici când ai venit, aproape că se scuză Adrian Mocanu. Şi se căută de ţigări.

— Şi de ce săpai la căpşuni?

— Fiindcă-mi place să sap la căpşuni.

Deodată Adrian Mocanu se alarmă. O bruscă şi stranie nebunie îl cuprinse pe Colaborator! Ochii i se căscară, ieşiră din orbite. Privea în gol, sau… în clipa următoare fu cu pumnalul în mână şi se repezi.

Fu un moment aproape imposibil de recapitulat.

Dacă n-ar fi fost atât de obosit, după patruzeci şi opt de ore nedormite, Adrian Mocanu – să-i spunem acum pe adevăratul nume – ar fi încercat, desigur, să prevină altfel atacul. Dar nervii întinşi la maximum îl trădară. Adânc înrădăcinatul în om instinct de conservare îi impuse, peste voia lui, alt gest. Trase! Dar şi în situaţia asta crezu că se controlează şi ţinteşte alături ca să-l trezească doar, sau ca să-l sperie pe idiot! Glontele însă sfărâmă osul, pătrunse năucitor în piept, destrămă totul… Adrian Mocanu fu mirat la început să-l vadă pe Colaborator făcând un salt lateral de parcă l-ar fi izbit un pumn. Formidabil, şi rămânând întins la pământ, sufocându-se, horcăind. Pe urmă înţelese, chiar înainte de a izbucni sângele. Mâna îi tremurase:

în loc să lovească alături, aşa cum dorise el, nimerise în plin. Şi totuşi, abia-i venea să creadă… Cum se întâmplase?

Îl întoarse pe Colaborator cu faţa-n sus.

— Ce-ţi veni să scoţi pumnalul? îl întrebă, fără să fie sigur dacă e viu.

Era încă viu.

— Dar eu… horcăi M. Încercă un gest cu mâna. Trase aer în piept, cutremurându-se. Ceva vâjâi în pieptul rănit.

— Ce, tu?

— *Păianjenul!* scrâşni Colaboratorul. Acolo! *Nu pe tine… păianjenul am vrut să-l…*

Ochii holbaţi ai muribundului încercau să se întoarcă spre peretele cabanei.

Stupefiat, Adrian Mocanu privi peste umăr. Rămase încremenit. Pe peretele cabanei, în spatele său, se lipise o frunză contorsionată de stejar, de arţar, sau cine ştie ce fel de frunză, moartă, uscată, şi în întuneric, la prima vedere, părea un păianjen monstruos!

— N-am vrut să te lovesc… mă crezi? Păianjenul, încerca sa explice Colaboratorul, reuşind să formuleze tot mai greu cuvintele.

Şi-n vreme ce-l târa pe M. în cabană pentru a încerca să-i oprească hemoragia, A.M. se gândi la ciudăţenia situaţiei. Colaboratorul scăpase provizoriu de glontele celor doi care îl convocaseră prin mica publicitate pe strada Lămâiului, pentru a muri acum din cauza a două confuzii consecutive: crezuse că vede un păianjen, şi voise să-l atace, după stupidul său obicei, cu pumnalul, iar el, Adrian Mocanu, se crezuse ţinta agresiunii şi se apărase… se apărase, ce e drept, lamentabil. Dar poate că nu era aşa. Poate că motivarea cu păianjenul era ultima minciună a Colaboratorului care voise să răzbune păcăleala… dar suprimă această ultima variantă, fiindcă acum chiar nu mai avea nicio importanţă.

Mai trăia oare M. în momentul când A. M. îl târî în cabană? Şi dacă mai trăia, pricepuse în sfârşit că nu avusese acolo acces din cauză că pe pereţi atârnau portretele *adevăratului* Blond? Puţin importă.

Adrian Mocanu închise ochii acestui mort neprevăzut, care însemna pentru el un mare eşec.

* * *

— Da, cadavrul e aici, spuse Adrian Mocanu în receptor.

— Tot o victimă a păianjenului?

Se gândi o clipă.

— Da, putem spune că tot o victimă a păianjenului. Numai că de data aceasta executorul voinţei păianjenului am fost chiar eu…

Şi deodată nervii săi cedară iar, aproape că scoase un ţipăt!

Nu, niciun păianjen nu se strecurase în cabina telefonică, tăcut şi negru, ivindu-se brusc pe umărul obositului bărbat. Nimic nu ameninţa viaţa lui Adrian Mocanu.

Şocul se datora unui gând.

Leonora s-a îndrăgostit de un băiat care era fată!

Începu sa alerge, singur, pe strada pustie.

Douăzeci şi patru

Veni ora magiei negre.

Norii fugeau spre nord, răsuciţi în vântul blestemat; deasupra oraşului fumega o furtună galbenă prin care zvâcneau, ca nişte picioare de insectă, fulgere subţiri.

Lins c-un vârf de limbă albă, incendiară, pe deal, un plop trimise braţe roşii ce se uniră cu furtuna galbenă. Furtună galbenă, în puterea nopţii negre, ziceau că nu mai văzuseră de şaptezeci şi opt de ani.

Tropăind pe asfalturile inundate, din dezmăţul vântului umed, se desprinse cel-ce-fugea şi veni să-şi tragă răsuflarea la adăpost, alături de străbunici, iar ei îl priviră bănuitori.

Scoase batista să-şi şteargă faţa, dar şi batista se udase. Furtuna galbenă se scurgea încet către Nord…

Maşinile începură să circule, fâşâind prin pânza de apă, opri una – plecase de sub streaşină dorindu-le o noapte bună bunilor bătrâni, dar ei, erezând că povestea cu somnul de noapte e o capcană, se feriră să răspundă, chiar să asculte, – îşi continuă drumul.

Sună, pe strada Corint, nu i se răspunse; bătu, nu i se răspunse. Când deschise uşile, pe rând, fără să mai aştepte, îi găsi pe cei patru, Tânărul Medic, Clementina, Necunoscutul şi Cosima, toţi cu fruntea coborâtă, care pe spătarul fotoliului, care pe masă, într-o stare de somnolenţă.

— Ni s-a spus să nu deschidem, îngână Clementina. Dumneata, cum…?

Chipurile se conturau precise, deşi palide, dar ceva ceţos, o adiere sărată, o clătinare de ape ireale, o pândă, o veghe, o teamă, plutea prin încăpere.

— Treziți-vă! urlă Adrian Mocanu. Unde este *ea?*

— Vreţi să spuneţi *el*…

— Cum? *El?* Desigur, poate fi şi *el*… *Ea* este *el, el* este *ea,* dar unde este?

— Are să vină… şopti Necunoscutul cu limba înţepenită.

— Plecaţi de aici! strigă Adrian. Plecaţi! Altfel… veţi muri.

Îi împinse afară, îi goni: „Plecaţi, plecaţi!” O nouă rafală de ploaie scutură oraşul, dar furtuna cea mare trecuse deja, spre Nord, spre Nord; ameţit şi el, Adrian Mocanu se rezemă de gardul metalic ruginit:

acum trebuia să facă legătura. Dacă nu-i reuşea, pierdea totul. Şi goni iar! Zece minute mai târziu ajunse în strada Rosetti la casa doctorului Caniardo. Şi aici toate uşile erau deschise. Ar fi preferat să întâmpine rezistenţă, aşa e mai real, mai firesc. *Numai într-o capcana intri fără efort.*

În vestibul, sub candelabru, nepotul stătea la masă cu spatele la uşă. Ţinea capul în mâini, ciudat, aceeaşi poziţie ca şi a celor patru. Două cafele fumegau pe masă, una în dreptul nepotului, a doua la celălalt capăt. La intrarea lui Adrian, nepotul ridică fruntea. Gicatricile de pe obraz tresăriră şi începură să se zvârcolească în momentul când vorbi:

— Adrian Mocanu! Te aştept de *câtva* timp!

— Ştiai că sosesc?

— Ţi-am pregătit şi cafeaua, să prinzi puteri. Unde ai întârziat? A!… Pricep: ai fost mai întâi *dincolo.*

Adrian examina scaunul; nepotul observă.

— Aşează-te liniştit. Nu mai e niciun păianjen. Nu mai sunt păianjeni. Crezi!

Adrian trase scaunul, se aşeză, privi cafeaua care se răcea.

— Gustă, îl îndemnă nepotul. Nu e niciun drog în cafea.

— Şi nici măcar un pic de ESSO?

Fără să aştepte răspuns, duse paharul la buze şi sorbi. Nepotul urmări gestul şi totul fu un balet, tăcut, mimică şi pândă.

— Eşti curajos! zise nepotul.

— Demachiază-te, vorbi Adrian Mocanu.

— Te ascult, răspunse nepotul, de data aceasta cu vocea pot să trec în altă cameră?

Se ridicase. Pe talia subţire, centura lată se mula moale.

— Ar fi bine să nu încerci nimic.

— N-am să încerc nimic, fiindcă nu mă tem de nimic.

— Du-te şi demachiază-te, repede!

Când reveni, de data aceasta ca, de sus până jos, surâsul acela impertinent dintotdeauna devenise mască tragică.

— Mă aşteptam să ai un aer învingător, Adrian Mocanu!

— Nu sunt un învingător.

— Atunci?

O întrebă, cuprins de tristeţe:

— Vrei să-mi răspunzi la câteva întrebări?

— Cred că da. Mi-e tot una. Dar o să te miri: eu nu ştiu nimic.

— Caniardo era tatăl tău?

— Tatăl meu a fost colonelul Lauden.

Da, pusese mândrie, făcând precizarea.

— Când a venit Lauden aici?

— De ce nu ţi-aş spune? Acum un an, când a murit Caniardo.

Colonelul Lauden i-a luat locul.

— Tu i-ai confecţionat masca?

Surâse cu tristeţe.

— N-avea nevoie. Se pricepea mai bine decât mine. Tăcură. Dacă vrei să-mi pui şi alte întrebări, ar trebui să te grăbeşti!

Ce ameninţare mai era şi asta?

— Ce ştii despre „Ordinul Coloneilor”?

— Nimic. Absolut nimic.

Părea sinceră. Buzele palide, subţiri, tăiau dureros faţa răvăşită de oboseală, imensă şi tragică.

— „Ordinul Coloneilor” l-a condamnat la moarte pe Lauden. A fost îngropat, s-a tras în el. N-a murit?

— Nu, n-a murit.

— Cum aşa?

— E ceva ce n-ai să pricepi! *A supravieţuit prin voinţă.*

Adrian îşi aprinse ţigara. Observă iar că degetele îi tremură.

— Să admitem. Dar în urmă cu câteva zile ta… (voia să spună „tatăl tău”, dar o presimţire îl opri. În urmă cu câte? Cu două? Cât timp a trecut? îşi frecă tâmplele. Ei bine, cum a murit colonelul Lauden?

— Nu pot să-ţi răspund satisfăcător, dar îmi închipui că s-a lăsat muşcat din greşeală de un Ctenus Ferus foarte otrăvitor, pe *care-i crescuse special pentru tine.* Te mulţumeşti cu ipoteze?

— Câteodată da. Oricum, sunt măgulit…

— Ceilalţi păianjeni ce au apărut... pe scenă, continuă actriţa Geada Ormazoglu, nu erau otrăvitori. Niciunul. Erau doar mari. Acum pricepi marele joc?

Parcă ar fi vorbit Colaboratorul! Ce diferenţă între ei, şi totuşi undeva un punct comun… Oare cum gândise, marele joc sau Marele Joc? Reveni la primul gând.

— De ce n-a supravieţuit prin voinţă şi acum?

— Poţi supravieţui în faţa focului şi a fierului, dar nu şi a veninului.

— Asta nu mai e nici măcar ipoteză. Făcea eforturi simţind că totuşi atenţia îi slăbeşte. Dacă „marele joc”, sau „Marele Joc” cominuă?

— Poate era prea bătrân… Poate *n-a vrut* să supravieţuiască.

— De unde ideea cu păianjenii?

— Recunoşti că a fost genială?

— La ce ţi-ar folosi să recunosc?…

— Ei toţi erau nişte păianjeni! strigă ea, brusc cu vehemenţă. Şi tonul scăzu iar. Şopti: Dar s-au speriat văzându-se-n faţa propriilor dubluri.

— Nu numai ei, şi eu m-am speriat. Şi nu sunt un păianjen. Şi ce

era la mijloc? Răzbunarea?

— O, nu! Colonelul Lauden era mai presus de aşa ceva.

— Atunci, ce?

— Nu ştiu. Nu ştiu…

— Dar ce este ESSO?

— Poate că „Exaltarea stărilor subconştientului omenesc”.

— Poate. Dar nu e asta. Ce e?

— Un element magic.

— Admit. Dar nu cred. Ce mai ştii despre ESSO?

— Nu te chinui degeaba. N-o să afli niciodată cum şi de ce au murit „coloneii”.

— Uonul n-a murit. E doar nebun. Schizofrenic. Ce este cu cei patru din locuinţa ta? Voiai să-i omori?

— I-am salvat. Nimeni n-are să mă creadă. Ei erau ultima treaptă a experienţei colonelului Lauden. I-am salvat, şi nimeni nu va lua în considerare.

— De unde ştii? Ce cunoşti dumneata? Ai trăit drogată… Poţi oare, să-mi explici, eu nu cred că poţi, de ce ai făcut toate acestea?

— Singur ai spus: nu pot să explic nimic.

— De ce l-ai ajutat pe Lauden?

— Nu ştiu.

— Aveai nevoie de bani?

— Nu-mi pasă de bani.

— Lauden voia să vândă „ESSO” fără intermediar? De aceea te-a trimis la Bucureşti, ca să-l ţii sub ochi pe M.?

— Nu cred că voia să-l vândă cuiva. Mai curând aş zice că încerca să păstreze totul numai pentru el. Şi încerca să scape de cei care-l spionau.

— Ştia că fostul lui laborant, Herbert, a venit special în ţară pentru a-i smulge formulele?

— N-am auzit nimic despre asta.

— Totuşi, poate că Lauden nici nu-ţi era tată. Exercita o înrâurire asupra ta?

— Nu cred. Făceam totul *de bună voie.*

— Dar de ce?

Pleoapele căzură peste ochii actriţei.

— Am suflet de sinucigaşă.

— Sună bine. Sună teatral. Dar pe mine nu mă mulţumeşte.

Ea deschise ochii şi avu un scurt râs suspect. A.M. deveni atent. Toate încheieturile îl dureau de oboseală.

— Mi-e indiferent dacă te mulţumeşte sau nu. Acum totul s-a terminat, şi s-a terminat cu bine…

— Depinde ce înţelegem prin bine. Pentru cine, bine?

— Colonelul Lauden a fost un om prevăzător: nu bănuia că va muri

de muşcătura unui Ctenus Ferus. Şi-a păstrat o moarte blândă pentru uzufruct personal, înţelegi? O „idee” de ESSO, un amestec de senzaţii, lumină, vuietul sângelui în artere, parfum de mosc, simplu, nu?

— Da, simplu, răspunse A.M., buimăcit.

Geada întinse către el braţe albe, lenevoase.

— Ei bine, sper că nu mai ai întrebări. Această moarte blândă am folosit-o pentru mine. Vei zice că am fost părtinitoare? Cine împarte, parte-şi face.

Geada-şi rezemă faţa-n palme şi-l privi cu ochi înceţoşaţi, ca de la distanţă. Nu semăna cu o femeie ce moare; mai curând cu una care se pregăteşte sau visează să facă dragoste.

Adrian Mocanu sări în picioare şi se clătină. Oare şi el începea să moară? Nu… Oboseala. Căută telefonul, fiindcă ştia că există un telefon, şi-l găsi bine mascat într-o nişă a bibliotecii. Sună şi transmise câteva dispoziţii puţin cam surprinzătoare. La celălalt capăt, cu sprâncenele ridicate a mirare, cel care-l asculta spuse că a notat totul şi se va conforma.

Se întoarse la Geada.

— Nu vrei să te întinzi?

— Moartea blândă durează, dragul meu… O privi. Pe faţa lui muşchii începuseră să joace. „Dragul meu”. Oare nu mai ştia cu cine vorbeşte? Oare joacă iar teatru? Oare pune la cale o farsă?

— Moartea blândă e un vis frumos prelungit, dragul meu… Adrian Mocanu. Când mori în felul acesta, începi să iubeşti… pe toată lumea…

Da! Ceva nedecis, straniu, impalpabil, se clătina, plutea împrejur.

Geada traversă încăperea, făcu unele mişcări în plus care poate trădau un început de dezechilibru, făcu un ocol, se aşeză iar, dar pe canapea, îl privi cu ochii limpeziţi pe neaşteptate, dar mai mari şi foarte luminoşi.

— Ţi-e frică?

— Poate, recunoscu A. M.

— Mie nu. Dar fiindcă sunt drogată. De ani de zile eu…

— Ce este ESSO?

— ESSO va muri împreună cu mine. Ah… încerci să mă prinzi pe picior greşit… Dar, crede-mă, nu ştiu ce este ESSO. Dacă aş şti, tot n-aş spune. E ceva…

— Ai auzit ce am vorbit la telefon?

— Nu sunt surdă. Moartea blândă nu surzeşte, numai cea în chinuri. Moartea blândă, dimpotrivă, aduce *sunete noi*… Ascute auzul… Ai convocat la căpătâiul meu elita medicală, trei profesori, doi conferenţiari, ai cerut să fie scos din spectacol chiar şi hipnotizatorul de la circ şi să fie adus aici „pentru orice eventualitate”. Cel cu care ai vorbit te-a întrebat: „Cine moare?” Tu ai vrut să spui: „O asasină”, dar

în loc de asta ai răspuns: „O actriţă genială”. Te faci de râs… Dacă joc teatru? Dacă mă prefac? Dacă nu mor?

A.M. nu răspunse. Da, uimitor, intuise convorbirea…

— Dar nu mă prefac, mor cu adevărat, dar mor frumos. De ce încerci să-mi întorci destinul?

El răspunse:

Majorităţii întrebărilor mele ai răspuns cu „nu ştiu”. E momentul să fac la fel: nu ştiu.

— Ştii. Răspunde-mi.

— Stai liniştită.

— E mai bine aşa, înţelegi? Cu moartea mea şi ESSO se scufundă în neant.

Adrian Mocanu întoarse ochii încercănaţi către ungherele camerei unde nu s-ar fi mirat să vadă ivindu-se iar PĂIANJENUL…

— Şi dacă nu? Dacă mai ştie cineva?

Geada Ormazoglu avu un râs urât, insultător.

— Pricep! Pricep! Ai chemat toţi savanţii, nu atât ca să mă salveze pe mine, cât să caute remediul, antidotul. Nu-l vor găsi! Nu!

— Vom vedea, răspunse el liniştit, şi puse mâna pe faţa ei.

Ea se încordă sub apăsarea aceasta.

— Nu te temi să atingi un şarpe?

— Nu.

— Ştiu! Ştiu! Slujeşti umanitatea.

— Spui vorbe mari, răspunse el.

Puţin mai târziu, când începură să apară medicii, ieşi în balcon. Furtuna mai fulgera undeva în Nord, aici se făcu linişte. În lungul străzii se auzi un zăngănit metalic. Trecu o fantomă pe bicicletă.

— Bledea! tresări A.M.

Doisprezece + treisprezece = douăzeci şi cinci, sau un epilog enervant

„Draga prietene Laurenţiu,

Când simpaticul tău Gordini albastru s-a dat peste cap, mi-am dat seama, vai, cât de târziu, ce greşeală am făcut rugându-te să mă laşi pe mine la volan. Vina a fost numai şi numai a mea, dar ai plătit-o tu, rupându-şi piciorul, în vreme ce eu abia m-am zgâriat la cot. Martor mi-e Zeul-Soare care ne încălzeşte pe toţi că aş fi preferat s-o păţesc eu, aşa cum meritam, dar nu ştiu dacă mă crezi!

Eu în schimb cred că te plictiseşti, atmosfera de spital nu e distractivă, desigur, pentru un om de acţiune ca tine, şi nu ştiu dacă povestea ce ţi-o trimit va face ca orele să treacă mai repede, sau, dimpotrivă, le va lungi. Doreai, parcă, o istorie fără prea multe explicaţii, şi pe cât se poate lipsită

de rezolvări facile – iat-o, dacă ai poftă citeşte-o, dacă nu, praful cadă peste ea!

Inamic al explicaţiilor detaliate te ştiu, totuşi sunt forţat să-ţi dezvălui câteva lucrări despre paginile pe care ţi le trimit. N-am să pretind că tot ce e scris în ele s-a întâmplat aievea, punct cu punct, dar nici n-am să cad în greşeala de-a zice că aş fi scornit eu totul. Adevărul… Adevărul e undeva la mijloc.

Ce ar mai fi de adăugat? Nimic. Doar că povestea despre colonelul Lauden şi fiica sa Geada rămâne pentru mine o enigmă, mai ales pe plan filosofic, – celelalte planuri mă interesează mai puţin – şi o păstrăm pentru… pentru ce? O păstrăm în rezervă pentru viitor, sau o păstrez doar pentru mine, într-un fel de egoism?

Acum, după ce am aşternut pe hârtie aproape totul – însă nu totul, nota bene!, – mi-am dat seama că unele lucruri clarificându-se, altele s-au îndepărtat… Poate vor reveni cândva, precum cometele, după o lungă elipsă prin enigmatice spaţii. Dar nu ţin neapărat. Tainele eterne îşi au farmecul lor!

Îţi doresc grabnică şi veselă însănătoşire!

Răspuns la scrisoare

Dragă amice D., sunt

de acord cu tine în cele mai multe privinţe, eşti şi tu de acord că asta e aproape un compliment! Am citit printre rândurile povestirii destule lucruri asupra cărora n-ai vrut să te opreşti cu explicaţii puerile, de pildă că păianjenii erau sustraşi de la zăpăcitul sudolog şi tropicolog Titus Grigorescu, iar acestuia îi erau aduşi de către băieţii lui, ambii marinari, sau că nu e chiar atât de sigur că pe Colaborator l-ar fi împuşcat Blondul. Paranteză: puteai să schimbi treaba asta, să nu-l omori, şi aşa mor prea mulţi, închid paranteza.

Am înţeles, de asemenea, că nu trebuie să consideram neapărat forţată, supărătoare, coincidenţa datorită căreia M. ajunge să locuiască exact în casa colonelului Lauden, pentru simplid motiv că nu e o coincidenţă! Anunţul în ziar fusese dat exact în ziua sosirii Colaboratorului în oraş, intenţionat fireşte, în speranţa că va cădea în capcană, cum s-a şi întâmplat.

Singurul lucru care într-adevăr m-a supărat e că nu clarifici situaţia lui Bledea-poştaşul. El ce amestec are? De ce-i cădea mereu lanţul de la bicicletă?

Mie tipul mi-a devenit simpatic. Ce-ar fi să-l scoţi din cauză?

P.S. Sau, te pomeneşti că n-am priceput, şi tocmai aici e schepsisul? Te pomeneşti că el e…?

CORTINA!

COPERTA COLECŢIEI: D. Ionescu
Redactor: Colonel ION GRECEA
Bun de tipar 02.09. 1971. Apărut 1971.
Hârtie tipar de 50 g/m. Format 540XS40/16.
Coli de tipar 9,5. B 7385

Tiparul executat sub comanda nr.
10 226 la Combinatul poligrafic „Casa
Scânteii”, Piaţa Scânteii nr. 1,
Republica Socialistă România
Bucureşti

Observații

[←1]

Mişeii mor de mai multe ori înaintea morţii lor. (Shakespeare).

[←2]

M. face confuzii. Proverbul sună așa: *Felix qui potuit rerum cognoscere causas* și se traduce cu: Fericit e acela care a putut cunoaște cauzele lucrurilor.

[←3]

Corect: *Durante causa, durat effectus*: Cât timp durează cauza, durează şi efectul.

[←4]

Totul curge, axiomă a lui Heraclit.

[←5]

Trăim numai o dată pe lume (l. germ.)

[←6]

De fapt: *Hoc erat în votis!* Aceasta mi-cra dorinţa. Colaboratorul însă, ca de obicei, face confuzii.

[←7]

Corect: *Tre cose, sire*: *danare, danare e poi danare,* Trei lucruri, sire: bani, bani şi iarăşi bani.

[←8]

Colaboratorul combină anapoda nemţescul *„Musik ist die wahre allgemeine Menschensprache”* (Muzica este adevărata limbă universală), cu latinescul *„Mirabile visu”* (Admirabil de văzut).

[←9]

După obiceiul strămoşilor (lat.).